

ETÄ Karva-Kaverina

Motivaatiotekijät ja osallisuus eläinavusteisessa
etävapaaehtoistoiminnassa

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Sosionomi (AMK)

Kevät 2026

Anne Häkkinen

Minna Kivilahti

Koulutus	Sosionomi (AMK)	
Tekijät	Anne Häkkinen & Minna Kivilahti	Vuosi 2026
Työn nimi	ETÄ Karva-Kaverina – Motivaatiotekijät ja osallisuus eläinavusteisessa etävapaaehtoistoiminnassa	
Ohjaaja	Liisa Harakkamäki	

Tässä opinnäytetyössä tutkittiin vapaaehtoisten motivaatiota ja osallisuutta eläinavusteisessa etävapaaehtoistoiminnassa. Työn tavoitteena oli haastattelututkimuksen ja tutkimuskyselyn avulla selvittää mukaan lähtemisen ja harrastukseen jäämisen syitä. Samalla tutkittiin osallisuuden toteutumista etävapaaehtoisten kuvaamana. Lisäksi tutkittiin sitä, kuinka toimintaa voisi kehittää edelleen. Työn tilaajana toimi Suomen Karva-Kaverit ry.

Opinnäytetyön teoreettisina käsitteinä avattiin vapaaehtoistoimintaa ja vapaaehtoisuutta sekä motivaatiotekijöitä ja osallisuutta vapaaehtoistyössä. Lisäksi teoreettisessa pohjassa nostettiin näkyviin eläinavusteisuutta vapaaehtoistyössä ja sen pohjalla olevaa Green Care-toimintaa, sekä etätoimintaa. Opinnäytetyön ensimmäinen aineistonhankintamenetelmä oli tilaajatahon edustajien haastattelututkimus, joka toteutettiin puolistrukturoituna parihaastatteluna. Haastattelu analysoitiin sisällönanalyysin ja teemoittelun avulla. Haastattelun perusteella luotiin tutkimuskysely, joka oli toinen aineistonhankintamenetelmistä. Kysely tuotettiin Webropol-alustalla ja kohdennettiin toiminnassa mukana oleville etävapaaehtoisille. Tutkimuskysely analysoitiin deskriptiivisenä eli kuvailevana analyysinä.

Tutkimuksen tuloksena todettiin muille tuotetun ilon olevan merkityksellisin tekijä harrastuksessa. Oman lemmikin kokema ilo harrastuksesta valittiin myös vahvaksi motivaatiotekijäksi. Etätoiminnan koettiin olevan sopiva harrastusmuoto sekä lemmikille että vapaaehtoiselle. Tämä oli syy liittyä harrastukseen ja jäädä siihen. Lisäksi vastauksissa nostettiin esiin hyödyksi oleminen sekä etätoiminnan tuomat hyödyt ajankäytöllisesti. Osallisuuden toteutuminen nähtiin tärkeänä molemmissa osissa tutkimusta, ja sen ydintä koettiin olevan etävierailut lemmikin kanssa. Lisäksi lemmikin suuri rooli motivaatiotekijänä koettiin keskeiseksi osaksi koko tutkimusta.

Tutkimuksen perusteella etätoiminnan tarpeellisuus nykyaikaisessa harrastusvalikoimassa tuli toteennäytetyksi. Etätoiminta tarjosi uudenlaisia mahdollisuuksia vapaaehtoistoimintaan, sillä harrastamisen mahdollistamiseksi tarvittiin vain etäyhteys ja soveltuva laite, esimerkiksi puhelin tai tietokone. Etätoiminta soveltui sinne missä välimatkat olivat pitkiä, kulkuyhteyttä ei ollut, tai muut tekijät estivät harrastamisen lähitoimintana. Etätoiminta avasi mahdollisuuden harrastaa täysin uudenlaisien eläinlajien kanssa. Kestävä kehitys nousi esiin positiivisena tekijänä muun muassa siirtymien puuttumisen vuoksi, jolloin sekä kulut että luontoa kuormittavat tekijät jäivät minimiin.

Jatkotutkimusaiheista keskeisimpiä olivat ETÄ Karva-Kaveritoiminnan kehittämiseen liittyvät sekä etätoiminnan muita mahdollisuuksia kartoittavat tutkimukset. Lisäksi tarve erilaisille oppaille etätoiminnan käynnistämiseksi ja tueksi oli selkeä jatkotutkimus ja -kehittämisaie.

Avainsanat eläinavusteisuus, vapaaehtoistoiminta, etätoiminta, osallisuus, motivaatiotekijät, Green Care

Sivut 56 sivua ja liitteitä 21 sivua

DP Degree Programme in Social Services
Authors Anne Häkkinen & Minna Kivilahti Year 2026
Subject Remote Fur Friend: Motivational Factors and Inclusion in Animal – Assisted Remote Volunteering
Supervisor Liisa Harakkamäki

This thesis examined volunteers' motivation and inclusion in animal-assisted remote volunteering. Through interview research and a survey, the study explored the reasons for joining the activity and for continuing participation. At the same time, the realization of inclusion was examined as described by remote volunteers. In addition, the study investigated how the activity could be further developed. The thesis was commissioned by the Suomen Karva-Kaverit Association.

The theoretical framework of the thesis discusses volunteering and volunteerism, as well as motivational factors and inclusion in volunteer work. The framework also highlights animal-assisted volunteering, the underlying Green Care approach, and remote volunteering. The thesis included an interview study with representatives of the commissioning organization, conducted as a semi-structured pair interview. The interview data were analyzed using content analysis and thematic analysis. Based on the interview, a research survey was created as the second data collection method. The survey was produced on the Webropol platform and targeted at remote volunteers involved in the activity. The survey data were analyzed using descriptive analysis.

The results showed that bringing joy to others was the most significant factor in the activity. The pet's enjoyment of the activity was also identified as a strong motivational factor. Remote volunteering was perceived as a suitable form of activity for both the pet and the volunteer. This was a reason both for joining and for continuing the activity. Additionally, being helpful and the time-related benefits of remote volunteering were highlighted in the responses. The realization of inclusion was seen as important in both parts of the study, and remote visits with the pet were perceived as its core element. Furthermore, the pet's major role as a motivational factor was considered central to the entire study.

Based on the study, the necessity of remote volunteering in the modern range of volunteering opportunities was demonstrated. Remote volunteering offers new kinds of possibilities for volunteer activity, as only an internet connection and an appropriate device, such as a phone or computer, are required. Remote volunteering is suitable in situations where distances are long, transportation is unavailable, or other factors prevent participation in in-person activities. It also opens opportunities to participate with a wider range of animal species. Sustainability emerged as a positive factor, for example due to the absence of travel, which minimizes both costs and environmental impact.

The most important topics for further research include the development of the ETÄ Karva-Kaveri remote volunteering model and studies exploring other possibilities of remote volunteering. In addition, there is a clear need for various guides to support the launch and implementation of remote volunteering activities.

Keywords animal-assisted volunteering, volunteering, remote volunteering, inclusion, motivational factors, Green Care
Pages 56 pages and appendices 21 pages

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Suomen Karva-Kaverit ry	2
3	Tietoperusta ja aiemmat tutkimukset	4
3.1	Vapaaehtoisuus ja vapaaehtoistoiminta	5
3.2	Osallisuus vapaaehtoistoiminnassa	8
3.3	Eläinavusteinen toiminta	9
3.3.1	Green Care -toiminta	10
3.3.2	Eläinavusteisen toiminnan määritelmä	11
3.3.3	Eläinavusteinen vapaaehtoistoiminta	13
3.4	Aiemmat tutkimukset	15
4	Opinnäytetyön toteutus	18
4.1	Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset	19
4.2	Aineistonhankinta	20
4.2.1	Aineistonhankinta haastattelulla	21
4.2.2	Aineistonhankinta kyselyllä	23
4.3	Haastattelun ja tutkimuskyselyn analyysi	26
4.4	Tutkimuksen luotettavuuden arviointi	28
5	Tulokset	29
5.1	Vastaajien taustatiedot	29
5.2	Mukaan lähtemisen teemat	30
5.3	Toimintaan jäämisen ja mukana pysymisen teemat	33
5.4	Osallisuus	37
5.5	Kehittäminen	39
6	Johtopäätökset	40
7	Opinnäytetyön eettisyys, luotettavuus ja kestävyys	44
7.1	Eettisyys ja luotettavuus	44
7.2	Kestävyys	46
8	Pohdinta	48
	Lähteet	53

Kuvat

Kuva 1. Vapaaehtoismotivaation timanttimali (mukaillen Yeung, 2005, s. 107)	7
Kuva 2. Mukaan lähtemisen syyt.....	32
Kuva 3. Mikä on itselleni merkityksellistä ja tärkeää toiminnassa?	33
Kuva 4. Mukaan jäämisen syyt.....	35
Kuva 5. Etätoiminnan hyvät puolet.....	36
Kuva 6. Koetko, että saat vapaaehtoistoiminnalle käyttämällesi ajalle riittävästi vastinetta?.....	37
Kuva 7. Miten osallisuus ilmenee Karva-Kavereiden etätoiminnassa?.....	38
Kuva 8. Mitä haluaisin kehittää toiminnassa?.....	40

Liitteet

Liite 1.	Aineistohallintasuunnitelma
Liite 2.	Tietosuojailmoitus haastattelu
Liite 3.	Teemahaastattelun runko
Liite 4.	Tietosuojailmoitus kysely
Liite 5.	Kyselytutkimustiedote
Liite 6.	Kyselylomakkeen runko
Liite 7.	Taulukko 1. Haastattelututkimuksen analysointiesimerkki

1 Johdanto

Digitaalinen vapaaehtoistoimijuus on yleistynyt viime vuosina. Koronapandemialla on ollut vaikutusta digitalisaation lisääntymiseen ihmisten parissa tehtävää toimintaa kohtaan. (Peltosalmi ym., 2024, ss. 165–167) Työn tilaajatahona toimii eläinavusteista vapaaehtoistoimintaa toteuttava yhdistys, Suomen Karva-Kaverit ry., jossa lähitoiminnan ohella vierailuja tehdään etäyhteyksin Teamsin välityksellä. Etävapaaehtoistoiminnan kehittäminen on saanut alkunsa koronan aikana. Etätoiminnan tarjoaminen ja kehittäminen nähdään edelleen yhdistyksessä tärkeänä toimintamuotona. (Suomen Karva-Kaverit ry, 2022) Opinnäytetyö käsittelee Suomen Karva-Kaverit ry:n tarjoamaa eläinavusteista etävapaaehtoistoimintaa. Toiminta on urauurtavaa, ja sen pariin on löytänyt aktiivinen joukko vapaaehtoisia erityyppisine lemmikkeineen (Suomen Karva-Kaverit, n.d.-b).

STEAvustusten määrä väheni rajusti vuonna 2025, 79,5 miljoonaa euroa edellisvuoteen verrattuna. Syynä olivat valtiontalouden sopeutustoimet. Tämän myötä kriteerit hankerahoitukselle tiukentuivat. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2025) Eläinavusteisen etätoiminnan kehittämiseksi edelleen tarvitaan hankerahoitusta. Sen hakemisen tueksi ja hankkeiden pohjaksi tarvitaan ajantasaista tutkimustietoa aiheesta. Tämän vuoksi tutkimuksella on merkitystä niin yhdistyksen toiminnan jatkokehityksen kuin mahdollisen rahoituksen hakemisen kannalta. Lisäksi opinnäytetyöllä on arvoa Karva-Kavereiden etätoiminnan markkinoinnin sekä vapaaehtoisten mielipiteiden esille tuomisen näkökulmista.

Opinnäytetyömme keskeisiä käsitteitä ovat vapaaehtoistoiminta, vapaaehtoisuus, näihin liittyvät motivaatiotekijät ja osallisuus. Laajensimme vapaaehtoisuuden käsitettä etävapaaehtoistoimintaan, sillä se on ETÄ Karva-Kavereiden toiminnan ydin. Suomen Karva-Kavereiden toiminnan taustalta löytyy myös Green Care -ajattelumalli.

Opinnäytetyö on tutkimuspainotteinen. Aineistonkeruutapoja on kaksi, tutkimushaastattelu ja tutkimuskysely. Valitsimme molemmat, jotta aineistosta tulisi mahdollisimman laaja ja kattava. Tutkimuksessa on näin ollen sekä laadullista että määrällistä analysointia. Opinnäytetyössä tutkitaan, mitä motivoivia tekijöitä Suomen Karva-Kavereiden etävapaaehtoistoiminnassa ilmenee ja miten osallisuuden teema näkyy etätoiminnassa vapaaehtoisten kuvaamana. Lisäksi tilaajatahon toiveiden mukaisesti selvitetään, miten toimintaa voitaisiin kehittää etävapaaehtoisten tarpeiden mukaisesti.

Opinnäytetyön aihe oli kiinnostava sen uutuuden ja jatkohyödyntämismahdollisuuksien vuoksi. Mielenkiintomme digitaaliseen vapaaehtoistoimijuuteen on herännyt viime vuosina. Lisäksi eläinavusteisen toiminnan digitaalinen toteutus ja sen hyödyntäminen oli aiheena motivoiva. Toinen opinnäytetyön kirjoittajista toimii vapaaehtoisena Suomen Karva-Kaverit ry:n eläinavusteisessa etätoiminnassa. Tätä kautta meillä oli tieto kyseisestä yhdistyksestä, ja sen toiminnasta etätoiminnan kentällä. Lisäksi molempien opinnäytetyön tekijöiden henkilökohtainen kokemus lemmikkieläinten tuomasta hyvinvoinnista toi kimmokkeen tehdä opinnäytetyö tästä aihepiiristä. Tutkimuksen näkökulmaksi valikoitui eläinavusteinen toiminta etätoiminnan, vapaaehtoistyön ja digitaalisuuden näkökulmista. Tutkimuksen aiheena etävapaaehtoistojen mielipiteiden kysyminen motivaatiotekijöistä ja osallisuuden kokemuksista oli mielenkiintoista ja tarpeellista, koska aiheesta ei ole aiempia tutkimuksia.

2 Suomen Karva-Kaverit ry

Opinnäytetyön tilaajana on Suomen Karva-Kaverit ry. Suomen Karva-Kaverit ry – Finland Lurviga Kompisar rf on perustettu Kaarinassa vuonna 2011. Yhdistyksen perustajajäsenet ovat olleet mukana Turun seudun Hali-Berni-toiminnassa. He halusivat toteuttaa koira-avusteista vapaaehtoistoimintaa laajemmin, ottamalla eläinavusteiseen toimintaan mukaan eri eläinlajeja ja muitakin koirarotuja kuin toiminnassa jo mukana olleita berninpaimenkoiria. (Haapasaari & Ikäheimo, 2013, s. 57)

Suomen Karva-Kavereiden arvoina ovat ilo ja positiivisuus, avoimuus sekä tasavertaisuus (Suomen Karva-Kaverit, n.d.-d). Suomen Karva-Kaverit ry:n tavoitteena on eläinavusteisen työskentelyn kehittäminen ja toteuttaminen eläimen välityksellä. Toiminnassa eläimen kautta tuodaan iloa vahvistaen ihmisen terveyttä sekä sosiaalista hyvinvointia. Toiminnalla on myös ehkäisevä näkökulma. Tavoitteena on elämässään haasteita kokeneiden henkilöiden tukeminen ja heille hyvän mielen tuominen. Peruseriaatteena on myös, että toimintaa viedään heille, joilla kyseiselle toiminnalle on tarvetta. Mukana on eri eläinlajeja, kuten koiria, kissoja ja marsuja. Lajeille ei ole asetettu toimintaan osallistumisessa kriteerejä. Eläimen luonteella sitä vastoin on ratkaiseva merkitys. (Haapasaari & Ikäheimo, 2013, ss. 57–58)

Lähtötoiminnassa vierailukäyntejä toteuttaville eläimille on asetettuna joitakin kriteereitä Suomen Karva-Kavereissa toimiessaan. Eläimen on tullut käydä läpi hyväksytysti soveltuvuusarviointi ennen vierailujen aloitusta. Lisäksi niiden tulee olla terveitä sekä

hyväkuntoisia. Eläimellä, joka osallistuu vierailukäynnille, tulee olla päällään Karva-Kavereiden työliivi tai nauha. Sen pitää myös tulla toimeen muiden eläinten kanssa, ja olla joka tilanteessa oman ohjaajansa hallinnassa. Vierailuilla eläimet eivät leiki toisten eläimen kanssa, asiakkaat ovat keskiössä. Toiminnassa mukana olevien eläinten tulee olla tottuneita erilaisiin paikkoihin ja ihmisryhmiin, pitää ihmisten kanssa olemisesta ja ihmisten lähellä olosta. (Suomen Karva-Kaverit, n.d-a; Haapasaari & Ikäheimo, 2013, ss. 58–59)

Karva-Kaveri-ohjaajille yhteneväistä on halu oman eläimen välityksellä tuoda ilon kokemuksia ihmisille. Innostus ja sitoutuneisuus tehdä vapaaehtoistyötä erilaisten ihmisten parissa, kuten kohtaaminen vanhusten, lasten ja vammaisten parissa yhdessä eläimen kanssa yhdistää vapaaehtoisia. Karva-Kavereissa eläimen ohjaajalla tulee olla Suomen Karva-Kaverit ry:n jäsenyys. Vierailuilla ohjaajat käyttävät tunnistettavia Karva-Kavereiden vaatteita erottuakseen henkilökunnasta vierailupaikassa. Mukana kulkee myös toimintapassi lemmikin ja ohjaajan tiedoin varustettuna. Vaitiolovelvollisuus sitoo ohjaajia. (Suomen Karva-Kaverit, n.d-a; Haapasaari & Ikäheimo, 2013, ss. 58–59) Suomen Karva-Kavereiden toiminnassa on mukana jäseniä, joilla ei ole alan koulutusta. Toiminnassa on myös heitä, jotka omassa työssään työskentelevät ammattilaisina yhdessä eläimen kanssa taustallaan sosiaali-, kasvatus-, tai terveydenhuoltoalan koulutus. Kokemusten jakaminen ja toiminnassa mukana olevien vertaistuki nähdään yhdistyksessä tärkeänä. (Haapasaari & Ikäheimo, 2013, s. 60)

Suomen Karva-Kavereissa eläinavusteista toimintaa toteutetaan myös etätoimintana Teams-etäyhteyksillä. Etävierailuilla tavoitellaan vuorovaikutuksellisuutta ja osallisuuden toteutumista etäyhteyden kautta. Etätoiminnan tavoitteena on eläimen välityksellä tuoda iloa ja vahvistaa ihmisten hyvinvointia. (Suomen Karva-Kaverit, n.d.-b) Etävierailuilla voi tutustua eläimiin ja niiden elinympäristöön. Etävierailujen toiminnan suunnitteleminen toteutuu yhteistyössä niin vapaaehtoisten kuin osallistujien sekä yhteistyökumppaneiden kanssa. Toimintaa toteutetaan eri tavoin, kuten Teamsin välityksellä luontokävelyillä, keskustelemalla sekä lukuhetkiä toteuttamalla. Etätoiminta toimii valtakunnallisesti ja toimintaan on mahdollista osallistua ympäri Suomea. (Suomen Karva-Kaverit, n.d.-b)

Ennen ETÄ Karva-Kaveri -toimintaan mukaan tulemista tulee osallistua teoriantuontoon sekä lemmikin soveltuvuuden arviointiin. Nämä tapahtuvat Teams-etäyhteyksillä. Arvioinnissa tarkastellaan tilanteita, joita etävierailuilla voi toteutua. Arvioinnin kulussa ja toiminnassa otetaan huomioon lemmikin vahvuudet ja lajille tyypilliset ominaisuudet. Hyväksytyt etäarvioinnin jälkeen omistaja ja lemmikki voivat aloittaa toimintaan osallistumisen.

Yhdistyksessä on mahdollista toimia eri rooleissa vapaaehtoistehtävissä alueellisessa toiminnassa sekä etätoiminnassa. (Suomen Karva-Kaverit, n.d.-b)

Vierailujen kulkua suunnitellessa huomioidaan eläimen tarpeet ja luonne sekä vahvuustekijät. Tärkeimpänä seikkana nähdään kuitenkin lemmikin viihtyminen ja hyvinvointi vierailulla. Etätoimintaan voi soveltua myös sellainen lemmikki, joka ei pitäisi kuljetuksista vierailukohteisiin tai nauttisi siitä, että on ihmisten läheisyydessä fyysisesti. (Suomen Karva-Kaverit, n.d.-b)

Eläinavusteista etä- tai lähityötä toteuttavan tai toiminnan aloittamista suunnittelevan on hyvä pohtia tiettyjä asioita. Näitä ovat muun muassa se, pystyykö omistaja huolehtimaan eläimestä niin että eläin voi hyvin. Samoin eläinlajia valitessa on huomioitava sen soveltuvuus eläinavusteiseen työskentelyyn. Tulee myös ottaa huomioon tavoitteet, joihin pyritään eläinavusteisessa työskentelyssä. Kaikki eläinlajit eivät esimerkiksi pidä kosketuksesta. Osa eläimistä ei ole soveltuvia vierailuille kohteissa, esimerkiksi jos eläin ei viihdy itselleen vieraassa paikassa. Tällöin etätoiminta voi mahdollistaa yhdessä harrastamisen. (Paasonen, 2023, s. 16–17; Suomen Karva-Kaverit, n.d.-b)

3 Tietoperusta ja aiemmat tutkimukset

Tietoperustassa avataan vapaaehtoistoiminnan ja vapaaehtoisuuden käsitteitä. Lisäksi työssä käsitellään vapaaehtoisten osallisuuden teemaa ja motivaatiotekijöitä. Työssä tarkastellaan eläinavusteista toimintaa rajaten aihetta eläinavusteiseen vapaaehtoistoimintaan. Digitalisaation myötä yleistynyt etätoiminta kuuluu myös valittuihin käsitteisiin. Tietoperusta on koottu mahdollisimman kattavasti, lähdekriittisesti ja perustellusti. Koska opinnäytetyössä tutkitaan vapaaehtoistoimijoiden motivaatiotekijöitä, on valittu tutkimuksia tästä aiheesta. Sisäänottokriteereinä olivat opinnäytetyön avainsanat eläinavusteisuus, vapaaehtoistoiminta, osallisuus ja motivaatio. Etätoiminta ei noussut tutkimuksia haettaessa valituksi käsitteeksi, sillä yhdistelmällä etätoiminta+ eläinavusteisuus+ vapaaehtoistoiminta ei löytynyt relevantteja hakutuloksia.

Eläinavusteisesta vapaaehtoistoiminnasta löytyy Suomessa tehtyjä tutkimuksia. Sen sijaan vapaaehtoisten toteuttamasta eläinavusteisesta etävapaaehtoistoiminnasta Suomessa ei tutkimuksia löytynyt. Valitsemissamme tutkimuksissa näkyviin nousevat vapaaehtoistoimijoiden omakohtaiset kokemukset vapaaehtoistyöstä. Esiin nousi myös se,

mikä heitä motivoi. Myös osallisuuden toteutuminen ja kehittämisen näkökulmat löytyvät aiempien tutkimusten tuloksista.

3.1 Vapaaehtoisuus ja vapaaehtoistoiminta

Vapaaehtoistoiminta on toimintaa, jonka määrittelyyn kuuluu palkattomuus, halu tehdä jotain toisten hyväksi ja toimiminen tärkeäksi koetun asian puolesta. Toiminta perustuu vapaaseen tahtoon. Vapaaehtoistoiminnassa jokainen valitsee itse sen asian, johon työpanoksensa antaa. Toiminnan tavoitteena on tarjota merkityksellisyyden kokemus sekä saajalle että antajalle. Vapaaehtoistoiminta voi luoda ryhmään kuulumisen ja tarpeellisuuden tunnetta tekijälleen. Saajalle se taas voi tarjota henkistä tai aineellista apua, näkyväksi tulemistä, jonkin vajeen paikkaamista tai mahdollisuutta esimerkiksi osallisuuteen yhdessä vapaaehtoistoimijan kanssa. (Kansalaisareena, n.d.)

Vapaaehtoisuudessa on tiettyjä peruseriaatteita. Palkattomuus on niistä yksi. Vapaaehtoistoimijalle voidaan maksaa kuitenkin esimerkiksi matkakorvausta. Toinen tärkeä periaate on, että toiminta on luottamuksellista. Usein vapaaehtoinen allekirjoittaa vaitiolovelvollisuuspauksen toimintaa järjestävän organisaation kanssa. Vapaaehtoistoimijalta edellytetään suvaitsevuutta, puolueettomuutta sekä autettavan ehdoilla toimimista. Tämä sisältää fyysisen ja psyykkisen terveyden, autettavan tarpeiden ja vallitsevien olosuhteiden huomioimista. Vapaaehtoisella on myös oikeus saada ohjausta toimintaansa, sekä tukea säännöllisesti ja tarvittaessa. (Kansalaisareena, n.d.)

Vapaaehtoisuutta voidaan tarkastella useasta eri näkökulmasta. Epäitsekkyys ja pyyteetön toiminta toisten hyväksi, eli altruismi, liittyy kiinteästi vapaaehtoisuuteen. Vapaaehtoisuus on kaksisuuntainen prosessi, jossa hyödynsaajina ovat sekä tekijä että kohde. Vapaaehtoistoimintaa tarjoava tai organisoiva taho hyötyy vapaaehtoisuudesta eri tavoin kuin itse tekijä, jonka saama hyöty on henkilökohtaisempi. Kansalaisyhteiskunnan näkökulmasta katsoen vapaaehtoisuus on tapa käsitellä yhteisiä asioita. Tällöin vapaaehtoiset ovat mukana yhteisen toiminnan jäseninä, toimijoina, eikä heitä nähdä vain toiminnan "apukäsinä". Vapaaehtoisuus voi olla yksilölle tapa viettää vapaa-aikaa, kokea uusia asioita tai mahdollisuus saada uusia tietoja ja taitoja. Vapaaehtoisuutta voi siis tarkastella useista näkökulmista. (Kansalaisareena, n.d.)

Vapaaehtoisuudessa korostuu erilaisia auttajatyyppejä, jotka voi luokitella Pessin ja Oravasaaren (2011, s. 78) mukaan kolmeen tyyppiin. Ensimmäisenä ovat iloiset auttajat,

eli myönteisesti auttamiseen suhtautuvat ja monilla tavoilla motivoituneet henkilöt. Heitä motivoi auttamisen kautta avautuva maailma; uudet ihmiset ja kokemukset, arvostuksen kokemus sekä muiden odotuksiin vastaaminen. Varaukselliset auttajat muodostavat toisen tyyppin. He ovat auttamiskäsitykseen myönteisesti suhtautuvia, mutta eivät pidä luonteenomaisena tai velvoittavana itse auttamista. Kuitenkin heillä on myötätuntoa autettavia kohtaan. Kolmantena tyyppinä on itsenäiset auttamismyönteiset, joille tunnusomaista on myönteisyys ja mielekkyyden kokemus auttamisessa. Heitä motivoi oma arvomaailma ja auttamishalu, ei niinkään muiden odotukset tai halu tulla hyväksytyksi toiminnan kautta. (Pessi & Oravasaari, 2011, s. 78)

Vapaaehtoistoiminta liittyy usein ehkäisevään tai mahdollistavaan toimintaan. Sen avulla voidaan ehkäistä syrjäytymistä, yksinäisyyttä ja osallisuuden puutetta.

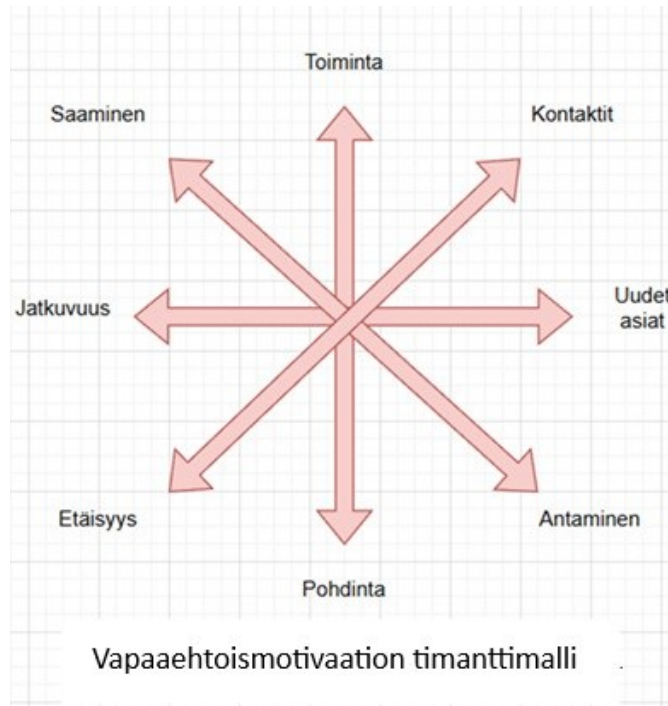
Vapaaehtoistoiminnalla voidaan myös mahdollistaa erilaisten urheilu-, taide- tai kulttuuritoimintojen tarjoaminen yhteiskunnassa. Tällaista toimintaa voivat olla esimerkiksi eri liikuntalajien viikoittaiset harrastuskerrat. Nämä ovat usein toimintoja, joissa jokin järjestäytynyt organisaatio tarjoaa tilan ja muut resurssit, ja vapaaehtoisten työpanos on kohtaavaa, toimintaa järjestävää ja ylläpitävää. (Kansalaisareena, n.d.)

Vapaaehtoinen voi olla koulutettu tai kouluttamaton henkilö. Vapaaehtoisuus ei ole ikä-, sukupuoli- tai asuinpaikkasidonnainen. Myöskään henkilön ominaisuudet tai taidot eivät määritä soveltuvuutta vapaaehtoistyöhön. Vapaaehtoisuudessa tärkeämpiä tekijöitä ovat vapaaehtoisen henkilön oma motivaatio, käytettävissä olevat aika- ja muut resurssit, sekä voimavarat. Vapaaehtoiset tuovat kukin omannäköisen panoksen toimintaan, ja samantyyppistä vapaaehtoistyön tarvetta voidaan lähestyä hyvinkin erinäköisillä tavoilla riippuen vapaaehtoisesta. Vapaaehtoinen ei työssään korvaa ammattilaista eikä myöskään pyri tekemään minkään ammattilaistahon työpanosta. Tämän vuoksi vapaaehtoisuus on usein lisä, joka täydentää jotain olemassa olevaa vajetta. (Kansalaisareena, n.d.)

Vapaaehtoisuudessa puhutaan myös vapaaehtoisen omasta motivaatiosta. Motivaatiota on sekä ulkoinen että sisäinen motivaatio. Kuvassa 1 on kuvattu vapaaehtoisten motivaatiota vapaaehtoisuuden timanttimallin avulla. Siinä motivaatiotekijät muodostavat neljä akselia, joiden päissä on nimetyt vastinparit. Vapaaehtoiset henkilöt voivat liikkua vapaaehtoisuutensa aikana koordinaattien eri akseleilla ja eri kohdissa motivaation akselia. Vastinparit ovat antaminen-saaminen, uudet asiat-jatkuvuus, kontaktit-etäisyys ja toimintapohdinta. Näissä pareissa ulospäin suuntautuvia motivaattoreita ovat antaminen, uudet asiat, kontaktit ja toiminta. Sisäänpäin suuntautuvat motivaattorit nimetään timanttimallissa termein saaminen, jatkuvuus, etäisyys ja pohdinta. Ulospäin suuntautuneilla motiiveilla

vapaaehtoistoimintaan sitoutunut hakee erityyppisiä tehtäviä ja toiminnan kohteita, kuin akselin vastakkaisista elementeistä viehättyvä toimija. (Yeung, 2005, s. 107)

Kuva 1. Vapaaehtoisмотиваation timanttimalli (mukaillen Yeung, 2005, s. 107).

Vapaaehtoisuutta voi toteuttaa Suomessa monenlaisilla tavoilla. Vapaaehtoisuus parhaimmillaan on hyvin organisoitua, kehittyvää, palkitsevaa ja hyvin johdettua. Suomessa vapaaehtoistoimintaa välittää muun muassa Vapaaehtoistyö.fi. Se on valtakunnallinen toimija, toimintatyyplitään verkkopalvelu, joka välittää erilaisia vapaaehtoistehtäviä. Sen hallinnointi tapahtuu Kansalaisareenan ja Kirkkopalvelut ry:n kautta. Vapaaehtoistyö.fi:n sivustolta kuka tahansa voi etsiä itselleen mieleisen ja sopivan tavan osallistua vapaaehtoisena toimintaan, johon on halukas sitoutumaan kerran tai useammin. (Vapaaehtoistyö.fi., n.d.)

Vapaaehtoisuutta on Suomessa hyödynnetty paljon erilaisissa seuroissa ja järjestöissä. Harrastuskentällä vapaaehtoiset voivat järjestää toimintaa ohjaamalla, valmentamalla ja tarjoamalla edellytyksiä. Edellytyksiä voidaan tarjota muun muassa varainhankinnalla ja hoitamalla sekä huoltamalla tiloja ja tarvikkeita. Useat suuret toimijat kuten pelastustoimi, Suomen Punainen Risti ja Mieli ry ovat järjestäneet vapaaehtoisille helppoja tapoja tulla vapaaehtoiseksi. Erityyppisiä mahdollisuuksia tarjotaan nettisivujen kautta, ja niitä markkinoidaan tapahtumissa ja tiedottamalla. Toiminta on hyvin kuvattua, mahdollistettua

ja organisoitua. Mukaan liittyminen on tehty helpoksi ja vapaaehtoisuutta hallinnoi nimetty taho järjestössä. (Pelastustoimi, n.d.; Punainen Risti, n.d.; Mieli, n.d.)

3.2 Osallisuus vapaaehtoistoiminnassa

Osallisuuden käsite liittyy vapaaehtoisuuteen vahvasti. Osallisuus voidaan ymmärtää yksilön ja yhteisön välisenä suhteena ja sen tavoiteltavana luonteena. Nivalan ja Rynänen (2024, ss. 160–162) määritelmän mukaan pitää toteutua kolme osa-aluetta. Kun ihminen on osa, toimii osana ja kokee olevansa osa yhteisöä, voidaan puhua osallisuuden toteutumisesta. Parhaimmillaan vuorovaikutus yhteisön tai yhteiskunnan kanssa rakentaa osallisuutta. Tällöin osallisuuden toteutuessa yksilöä arvostetaan itsenään, ja niillä taidoilla ja ominaisuuksilla, joita hänellä on. Toimijana hänellä on mahdollisuus olla mukana merkityksellisenä jäsenenä ja yhteisön osana. Osallisuuden mahdollistavaa toimintaa pitäisi olla tarjolla vapaaehtoistyön kentällä niin, että jokaisella on ulottuvilla itselleen sopivaa ja mielekästä toimintaa. (Nivala & Rynänen, 2024, ss. 160–162)

Osallisuuden toteutumisessa tärkeää on sekä osallistuminen että kuuluminen. Osallistumisessa tulee olla mahdollisuus sekä vaikuttaa että tulla nähdyksi ja kuulluksi. Myös mahdollisuus käyttää valtaa, kun päätetään yhteisistä asioista, on oleellista. Vapaaehtoistyön kentällä tämä voi toteutua esimerkiksi vapaaehtoisen päättäessä toiminnoista, joissa haluaa olla mukana. Yhtä lailla yksilöllä tulee olla sallittua käyttää valtaa päätettäessä siitä, mihin ei halua osallistua. Vapaaehtoistoiminnassa on myös tärkeää, että osallistumisessa toteutuu yhdessä sopiminen esimerkiksi tavoitteiden ja työskentelytapojen osalta. Tällaisella toiminnalla tuetaan osallisuutta osallistumisen kautta. (Nivala & Rynänen, 2024, ss. 160–162)

Toinen tärkeä osa-alue osallisuudessa on kuuluminen. Kuuluminen on yksilöllinen tunne, yhteyden kokemus johonkin itselle merkitykselliseen asiaan. Kollektiivisena määritelmänä se on yhteisöön kuulumista omana itsenään, arvokkaana tunteineen ja tarpeineen. Se on myös turvallisuutta yhteisössä, jolloin yksilönä voi olla eri mieltä ja ilmaista sen ilman pelkoa seuraamuksista. Kuulumiseen liittyy vahvasti myös se, että yhteisö ottaa yksilön omakseen ja ilmaisee sen. (Nivala & Rynänen, 2024, ss. 160–162)

Osallisuus vapaaehtoistoiminnan kentällä on merkittävä osa toimintaa. Ilman osallisuuden kokemusta voi olla haastavaa tai jopa mahdotonta toimia vapaaehtoisena. Sen sijaan osallisuuden toteutuessa vapaaehtoinen paitsi antaa oman panoksensa toiminnalle ja

toiminnan kohteena oleville henkilöille, myös saa itse lisäarvoa kuulumisestaan joukkoon. (Nivala & Ryyänen, 2024, ss. 160–162)

Osallisuudessa on oleellista oma aktiivisuus, joka ei suinkaan tarkoita pelkkää toimintaa, vaan ajattelun tasolla olevaa tietoisuutta ja tahtotilaa. Tämä voi lähteä hyvin pienestä liikkeelle, ja yleensä osallisuuden prosessi onkin aikaa vievä tapahtumien ketju, jossa tapahtuu vaihteluita. Prosessin kesto ja vaiheet ovat erityyppisiä eri henkilöillä ja eri kerroilla, samoin sen aktiivisen toimijuuden tasot. Yksilö voi valita jossakin yhteisössä vahvemman osallisuuden kuin toisessa, ja tällöin toteutuu myös oman elämän subjektiivisuus. (Nivala & Ryyänen, 2019, s. 138; Nivala & Ryyänen, 2024, ss. 160–162)

Osallisuus ei ole pelkästään yksilön prosessi. Osallisuus vaikuttaa yksilön kautta myös yhteisöön. Se voi mahdollistaa vuorovaikutuksen jäsenten kesken, yhteisön asioihin vaikuttamisen ja antaa erityyppisiä toiminnan mahdollisuuksia yhteisössä kuten seurassa tai järjestössä, jossa vapaaehtoistoimintaa on. Osallisuus siis kasvattaa, vahvistaa ja tukee vapaaehtoisen valmiuksia toiminnassa. Samalla se luo osallistumiselle osallisuuden mahdollistavia toteutumismuotoja, ympäristöjä ja yhteiskunnan rakenteita. Osallisuus mahdollistaa myös mahdollisuuden saada itselleen osa voimavaroista, jota toiminnassa mukana olemisen tarjoaa ja mahdollistaa. Yhteiskunnan kannalta osallisuus mahdollistaa aktiivisen toimijuuden sekä saamisen ja antamisen laajemmassa mittakaavassa, sekä mahdollistaa kokemuksen yhteiskunnan jäsenyydestä. (Nivala & Ryyänen, 2019, ss. 138–140; Nivala & Ryyänen, 2024, ss. 162–163)

3.3 Eläinavusteinen toiminta

Tässä luvussa avaamme eläinavusteisen toiminnan taustoja. Painopisteenä opinnäytetyössä on eläinavusteinen vapaaehtoistoiminta. Luvussa kuvataan Green Care -toiminnan määritelmää sekä kerrotaan sen taustoista. Eläinavusteinen toiminta lukeutuu Green Care toiminnan osa-alueeksi (Hautamäki ym., 2021, s. 16). Myös eläinavusteisen toiminnan päivitetty määritelmä, sen luokittelu ja kokonaisuus kuvataan tässä luvussa. Luvun viimeinen osio esittelee eläinavusteisen vapaaehtoistoiminnan toimijoita ja toiminnan tapoja Suomessa.

3.3.1 Green Care -toiminta

Green Care -toiminta on luonto- ja eläinavusteista toimintaa. (Hautamäki ym., 2021, s. 16). Green Care -toiminta on maailmanlaajuisessa käytössä. Alkunsa Green Care on saanut 2000-luvun alussa, jolloin käsitettä on alettu käyttämään sosiaali- ja terveydenhuollon, sekä maatalouden ja matkailun saralla. (Suomi, ym., 2016, s. 30) Green Care -ajattelu on tullut Suomeen vuonna 2008. Green Care Finland -yhdistys on perustettu vuonna 2010. Green Care Finland ry. toimii valtakunnallisena yhdistyksenä toimien alan aktiivisena kehittäjänä ja tiedon välittäjänä. (Suomi, ym., 2016, s. 30; Green Care Finland ry, 2017)

Eläinavusteinen työskentely sisältyy osana Green Care -toimintaan. Green Care -toiminnalla edistetään luonto-, eläin-, sekä maatalo-avusteisia palveluita ja niiden käyttöön ottamista toteutettaessa hyvinvointi- ja terveystyöskentelyä. (Kahilaniemi, 2016, s. 17)

Toimintaan sisältyy keskeisenä näkemyksenä luonnon merkitys. Green Care toteutuu myös ammatillisena toimintana edistäen hyvinvointia sekä terveyttä. (Minkkinen, 2019, s. 7)

Green Care jakautuu kahteen toisistaan eroavaan toimintatapaan, joita ovat vihreä voima sekä vihreä hoiva. Jälkimmäinen toimintatavoista lukeutuu terapeuttiseen ja tavoitteelliseen toimintaan, jossa palveluntuottajalla tulee olla sosiaali-, terveys-, taikka kasvatusalan koulutusta. Edellytyksenä on myös työkokemus. Vihreällä voimalla viitataan luontoavusteisten toimintojen ja virkistystoiminnan toteuttamiseen tarkoituksenaan tuottaa hyvinvointia vahvistavia kokemuksia kohderyhmälle. (Minkkinen, 2019, s. 7) Green Caren ideologiaa hyödyntävät muutkin toimijat, yhtenä niistä tämän opinnäytetyön tilaajataho. Työn tilaaja, Suomen Karva-Kaverit kuuluu vihreän voiman määritelmän alle tuottaessaan eläinavusteista toimintaa vapaaehtoisuuden kentällä (Haapasaari & Ikäheimo, 2013, s. 57).

Eläinavusteisen työn sisältönä on ihmisen hyvinvoinnin edistäminen eläimen välityksellä. Ammatillisen eläinavusteisuuden toteutumisessa tulee toteutua tietyt tekijät. Näitä ovat eläimen osallistumisen ihmisen hyvinvointia edistävän palvelun toteuttamiseen, yhdessä ammattilaisen kanssa. Toiminta toteutetaan työparityöskentelynä työn ollessa suunniteltua sekä tavoitteellista toimintaa. Ammatillisella viitataan sosiaali-, terveys-, kasvatus- tai hyvinvointialan ammattilaiseen. Eläinavusteisen työskentelyn edellytyksenä katsotaan tärkeänä soveltuvan koulutuksen omaaminen. Tällöin myös edellytykset vastuullisuudesta, turvallisuudesta sekä eettisyydestä eläinavusteisessa työskentelyssä toteutuvat. (Paasonen, 2023, s. 9)

Suomessa eläinavusteinen työskentely on kehittynyt edellisten vuosikymmenten ajanjaksolla paljon. Yleisimmin eläinavusteisuudessa käytetään koiria ja hevosia. Myös

useat muut eläinlajit ovat edustettuina. Näitä ovat muun muassa alpakat, kissat, kanit ja lampaat. Koulutyössä koiria käytetään paljon, koska eläimen on mahdollista mennä vierailemaan kohteessa, sekä oleskella kohteessa. Hevosten kohdalla haasteena on koon ja kuljetuksen haasteet. Eläinavusteinen työskentely toteutuukin tavallisimmin tallin lähistöllä. (Järvi & Ikäheimo, 2020, s. 8)

3.3.2 Eläinavusteisen toiminnan määritelmä

Eläinavusteiset menetelmiä on käytetty Suomessa 2000-luvulta eteenpäin sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä koulutuksen osana. Toiminta Suomessa on aktiivista ja alan järjestöt toimivat organisoivina tahoina. Termistön ja alan kehittämisen parissa yhteistyötä ovat tehneet kansainväliset kattojärjestöt sekä yhdistykset Suomessa. (Hautamäki ym., 2021, s. 8) Vuoden 2022 alkupuolella Suomen eduskuntaan perustettiin Eduskunnan eläinavusteinen työryhmä. Ryhmä tavoittelee eläinavusteisen työskentelyn edistämistä Suomessa stabiloiden sen asemaa niin sosiaali- ja terveystalouden kuin kasvatus- ja opetustoimen piirissä. Työryhmässä tavoitellaan tietoisuuden kasvua ja pyrkimyksenä on myös vaikuttaminen koulutusmahdollisuuksiin eläinavusteisuuden kentällä. Myös tutkimusten edistäminen liittyen aiheeseen on ollut yksi työryhmän tavoitteista. (Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry, 2022)

Eduskunnan eläinavusteinen työryhmä on vuonna 2023 laatinut päivitetty eläinavusteisuuden määritelmät Suomeen (Paasonen, 2023, ss. 9–10). Uuden luokittelun mukaisesti eläinavusteinen kenttä on jakaantunut kahteen kokonaisuuteen, jotka ovat eläinavusteinen vapaaehtoistoiminta sekä eläinavusteinen ammattilaistyö. Tarkoituksena uudelleen luokittelussa on tuoda tarkennusta niihin kohtiin, joissa on ollut aiemmin epäselvyyttä enimmäksä määrin. Kattotermi eläinavusteinen työskentely tai eläinavusteisuus on toimiva määritelmä silloin kun kyseessä on eläimen kanssa työssä toteutettu toiminta. (Ikäheimo, 2020, s. 85)

Uudessa määritelmässä eläinavusteinen terapia ja opetus sisältyvät yhteiseen pääryhmään. Toiminta on tavoitteellista toimintaa eläimen ollessa osana hoito-, opetus-, kuntoutus-, taikka muuksi määriteltyä hyvinvointiprosessia. Tavoitteena on edistää yksilön kohdalla hänen fyysistä, sosiaalista, emotionaalista tai kognitiivista hyvinvointiaan. Tämä toteutuu joko yksilö- tai ryhmämuotoisena terapiana tai työnä. Käynnille on määritelty tavoitteet joko yksilö- tai ryhmäkohtaisesti ja seuranta sisältyy prosessiin dokumentoinnin sekä arvioinnin ohella. Eläimen ohjaajalta edellytetään terveys- tai sosiaalihuoltoalan, taikka kasvatustalouden tai jonkun muun työalan ammattilaisuutta sisältäen erityisen

asiantuntijuuden kyseiseen alaan liittyen. Eläimen ohjaajalla tulee olla eläinavusteisen alan harjoitustutkinto. Eläimellä, joka osallistuu toimintaan, tulee olla soveltuvuus tehtävään. Eläinavusteisen hyvinvoinnin ja kasvatuksen ammattilaistyöhön kuuluu palkkion tai palkan maksu. (Ikäheimo, 2020, ss. 85–86)

Eläinavusteisen hyvinvoinnin ja kasvatuksen ammattilaistyö jakaantuu 1. Kuntoutukseen ja hoitoon. 2. Sosiaalialaan sekä 3. Opetus ja kasvatustyöhön. Suomessa Valvira valvoo nimikkeiden käyttämistä kuntoutuksen ja hoidon alla olevien nimikkeiden kohdalla, jotka ovat myös aluehallintoviraston valvomia aloja. Kuntoutuksen alle sisältyy esimerkiksi psykoterapia, fysioterapia, puheterapia sekä toimintaterapia ja ratsastusterapia. Hoitotyö terveydenhuollossa toteutuu esimerkiksi osastoilla taikka poliklinikoilla, taikka kuntoutuksen sekä hoidon eläinavusteisena työnohjauksena. Sosiaalialalla aluehallintovirasto valvoo sosiaalialan toimintoja. Sosiaalialalla toiminto toteutuu esimerkiksi kuntouttavana työtoimintana, sosiaalityöntekijän kotikäyntinä sekä vanhustenhuollon saralla. Opetus- ja kasvatustyöhön sisältyy esimerkiksi koulut sekä päiväkodit. (Ikäheimo, 2020, ss. 85–86)

Eläinavusteinen vapaaehtoistoiminta määritellään edelleen aiemman määritelmän mukaan. Eläintä ohjaava henkilö on vapaaehtoinen. Koulutus terveys-, sosiaalihuolto- tai kasvatusalalta ei ole pakollinen. Sen sijaan vapaaehtoisella tulee olla perehtyneisyys toteuttaa eläinavusteista toimintaa sekä laitosvierailuja. Eläinavusteisella toiminnalla mahdollistetaan ihmisen hyvinvoinnin lisääminen erilaisilla keinoilla. Keinot ovat motivoivia, ja niihin liittyy kasvatuksellisia ja mielihyvää tuottavia elementtejä. Toiminnalla ei ole tavoitteellista sisältöä, toiminta tapahtuu etukäteen tarkasti suunnittelematta. Toiminta on tavanomaisesti maksutonta. Käynnit voivat tapahtua säännöllisesti, mutta käyntien kesto voi vaihdella. Eläimellä tulee olla soveltuvuus tehtävään. (Ikäheimo, 2020, s. 87)

Eläinavusteista vapaaehtoistoimintaa kuvataan laajemmin omassa kappaleessaan.

Muun työalan ammatillinen eläinavusteinen työ on sisällöltään tavoitteellista toimintaa. Tähän sisältyy esimerkiksi poliisi- ja tullikoirien eläinavusteinen työ (kuten ratsupoliisi), sekä työnohjaus ja koulutus eläinavusteisesti. Myös eläinavusteinen työ esimerkiksi matkailu-, palvelu-, sekä kaupan- ja hyvinvointialojen yhteydessä lukeutuu muun työalan ammatilliseen toimintaan. Toiminnassa eläin toimii työprosessissa, ollen osa prosessia. Muun työalan ammatillisessa eläinavusteisessa työssä tavoitteena on tehdä omaa ammatillista työtä yhdessä eläimen kanssa, jolloin eläimen välityksellä edistetään tavoitteiden toteutumista. Työtä voi toteuttaa yksilö- tai ryhmämuotoisesti. Työlle on määritelty joko yksilö- tai tilannekohtaiset tavoitteet sekä seuranta. Toteutuneen työn vaiheet tulee sekä dokumentoida, että arvioida. Henkilön, joka ohjaa eläintä tulee olla

oman työalansa ammattihenkilö. Hänellä tulee olla kyseisen alueen erityinen asiantuntijuus, sekä omata harjoitustutkinto eläinavusteiselta alalta. Työ on mahdollista myös toteuttaa henkilön ohjauksessa, joka omaa nämä ominaisuudet. Muun työalan ammatillisesta työstä veloitetaan palkkio tai palkka. Tehtävään valitulla eläimellä tulee olla soveltuvuus tehtäväänsä. (Ikäheimo, 2020, ss. 87–88)

3.3.3 Eläinavusteinen vapaaehtoistoiminta

Eläinavusteinen vapaaehtoistoiminta on Suomessa alkanut 2000-luvun alussa. Ensimmäinen eläinavusteisen vapaaehtoistoiminnan muoto oli koirien vierailut laitoksissa ja sairaaloissa. (Hautamäki, ym., 2018, ss. 15–16) Tässä luvussa kuvataan eläinavusteisen vapaaehtoistoiminnan toimijoita Suomessa.

STEA:n rahoittamassa Tossut ja Tassut liikkeelle -hankkeessa (2022–2024) kehitettiin malli matalan kynnyksen koira-avusteisesta vapaaehtoistoiminnasta, koiraulkoiluystävällisyydestä. Ajatuksena toiminnalla on yhdistää koiranomistaja sekä lähellä koiranomistajaa asuva ikäihminen, joka kaipaa seuraa sekä tukea ulkoiluun. Toiminnassa koiranomistaja hakee lähellä kotiaan asuvan ikäihmisen koiralennille mukaan ulkoilemaan yhdessä. Järjestö kouluttaa koiraulkoiluystävälliset. (Pohjanmaa, 2024) Koiraulkoiluystävällisyystoiminta toteutuu tällä hetkellä usean eri paikkakunnan, maakunnan ja hyvinvointialueen alueella. Toiminnalla pyritään vahvistamaan ikäihmisen kohdalla hänen osallisuuden kokemustaan sekä vähentämään kokemusta yksinäisyydestä. Toiminta pyrkii myös parantamaan yksilön hyvinvointia. (Pohjanmaa, 2024)

Kennelliiton Kaverikoiratoiminta on vapaaehtoistoimintaa, joka on alkanut Suomessa vuonna 2001 yhteistyössä Kennelliiton sekä avustajakoira-kouluttaja Leena Rajalan kanssa. Toiminta on sittemmin laajentunut ympäri Suomen. Kaverikoiratoimintaan mukaan tullakseen tulee suorittaa kaverikoirakurssi. Kaverikoira-koirakoiden vierailukohteet kohdentuvat muun muassa vanhusten sekä kehitysvammaisten asumisyksiköihin, päiväkoteihin, kouluihin ja tapahtumiin. Kaverikoiratoiminta perustuu näkemykseen siitä, että toiminnassa kohtaamistilanteessa kaikilla on hyvä mieli tapaamisesta. Kennelliitto on vuonna 2005 rekisteröinyt Kaverikoira-tavaramerkin Patentti ja rekisterihallitukseen. (Kennelliitto, n.d.-a; Kennelliitto, n.d.-b; Kennelliitto; n.d.-c)

Tassukaveritoiminta on Setlementti Tampereen vapaaehtoista eläinavusteista kaveritoimintaa, joka kohdentuu lapsiin, nuoriin sekä lapsiperheisiin. Tavoitteena on ilahduttaa kohderyhmää heidän arjessaan. Tassukaveritoiminta mahdollistaa

osallistumisen yhteiseen tekemiseen ja kannustaa osallistumaan yhteisölliseen arjessa tapahtuvaan liikuntaan. Tässä toimintamuodossa on oltava täysi-ikäinen ja valmis sitoutumaan setlementtiarvoihin sekä Setlementti Tampereen määrittelemiin toimintaperiaatteisiin. Tassukaverin (koiran) tulee olla vähintään kaksivuotias toimintaan mukaan tullessaan. Vapaaehtoiseksi ohjaajaksi tullaan alkuhaastattelun, tassukaveri-kurssin, sekä loppuhaastattelun välityksellä. (Setlementti Tampere ry, n.d.)

Mieli Suomen mielenterveysseura ry:n Tukikoirakko-toiminnassa vierailaan oman koiran kanssa eri vierailukohteissa, kuten tapahtumissa ja hoivakodeissa sekä muissa yhteisöissä. Toimintaan sisältyy myös koirakahvilatoimintaa ja kävelylenkkejä sekä kirjastokoiratapaamisia lasten lukiessa koiralle. Koiralla tärkeimmäksi ominaisuudeksi nähdään kiinnostus kohtaamiseen ihmisten kanssa sekä sosiaalisuus. Tukikoirakko-toiminnassa voi olla vapaaehtoisena, vaikka itsellä ei olisi koiraa. Ohjaajalta edellytetään täysi-ikäisyyttä, taitoa kuunnella, sekä koulutusta toimintaan mukaan tullakseen. Tapaamisissa on paikalla vähimmillään kaksi koirakkoa. Toiminta ulottuu usealle eri paikkakunnalle, ja on alkanut Lohjan seudun mielenterveysseuran toiminnasta. (Savonlinnan seudun mielenterveys ry, n.d.; Lohjan mielenterveys ry, n.d.; Mieli Suomen mielenterveys ry, 2023)

Ressu-toiminta on ammatillisesti ohjattua vapaaehtoistoimintaa. Ressu-toiminnassa vapaaehtoinen toimii koiransa kanssa tukena 7–17-vuotiaalle lapselle tai nuorelle. Koirien tulee olla tottuneita kohtaamaan lapsia sekä pitää ihmisiin tutustumisesta. Tukihenkilöiden tulee kouluttautua tehtävään. Tukihenkilö lapselle tai nuorelle valikoituu oman sosiaalityöntekijän välityksellä. Toiminta pohjautuu vapaaehtoisuuteen jokaisen osapuolen kohdalla. Kohtaamisessa tehdään asioita yhdessä ja ollaan läsnä. Ressu-toiminta on käynnistynyt Raha-automaattiyhdistyksen myöntämällä projektirahoituksella vuonna 2013. Toimintaa on usealla eri paikkakunnalla. Ressu-toiminta on rekisteröity tavaramerkiksi patentti- ja rekisterihallitukseen. Ressu-toiminnalla on myös Kennelliiton hyötykoiratoimikunnan jäsenyys. (Erytishuoltojärjestöjen liitto Ehjä ry, 2018)

Hali-Berni-toiminta on alkanut vuonna 1999. Mukaan toimintaan tullakseen koirien tulee käydä lävitse soveltuvuustesti, jota kutsutaan ”Hali-Berni-testiksi”. Testi pitää sisällään koiran ominaisuuksien tarkastelun siitä näkökulmasta, minkälaiset vierailut soveltuvat kyseiselle koiralle. Tavallisesti toiminnassa mukana olevat koirat ovat rodultaan belgianpaimenkoiria, mutta muunkin rotuisia koiria on toiminnassa mukana. Vierailukohteina toimivat tapahtumat sekä esimerkiksi sairaalat ja vammaisten hoitokodit. (Suomen Sveitsinpaimenkoirat ry, n.d.)

Suomen Karva-Kavereiden jäsen Kaija Ikkäheimo toimi alkuunpanijana Luetaan koiralle -projektissa. Taustalla oli ajatus tilanteesta, jossa lukemisen haasteita kokevat lapset lukevat, mutta kuulijana on koira ihmisten sijasta. Luetaan koiralle -projektiin osallistuneita tahoja oli useita. Yhteistyössä mukana oli Turun yliopiston käyttäytymistieteiden ja filosofian laitoksen psykologian oppiaineen, Kaarinan kaupungin kirjaston ja koululaitoksen sekä Suomen Karva-Kavereiden toimijoita. Karva-Kavereista tutkimuksessa oli edustuksena useita koirakoita. Tutkimus toteutui vuoden 2011 aikana. (Haapasaari & Ikkäheimo, 2013, s. 62) Lukukoiraperinne jatkuu edelleen. Suomen Karva-Kavereissa toteutettiin aluksi lukulemmikkitoimintaa lähitoimintana ja nykyisin myös etätoimintana. (Suomen Karva-Kaverit, n.d.-c)

Suomen Karva-Kaverit ovat lähi- ja etätoimintaa tarjoava yhdistys. Yhdistystä on esitelty tarkemmin jo luvussa 2. Suomen Karva-Kaverit eroavat tällä hetkellä toiminnassaan muista vapaaehtoistyön kentällä toimivista eläinavusteisen vapaaehtoistoiminnan toimijoista. Erona on se, että kaikki lemmikkilajit ovat tervetulleita mukaan toimintaan ja etävierailuille. Ero muihin toimijoihin on oleellinen, sillä muissa eläinavusteisen työskentelyn ja vapaaehtoistoiminnan yhdistyksissä ja järjestöissä toiminnan keskiössä ovat pääosin koirat. (Kahilaniemi, 2016, s. 10; Suomen Karva-Kaverit, n.d.-b)

3.4 Aiemmat tutkimukset

Opinnäytetyötä varten etsittiin aiempia tutkimuksia aiheista vapaaehtoistyö, eläinavusteisuus, osallisuus ja motivaatiotekijät. Hakiessamme soveltuvia tutkimuksia käytimme Finna- ja Theseus-tietokantaa, sekä Google Scholaria. Kriteereiksi valittiin opinnäytetyön kannalta tärkeät ja olennaiset sanat tai sanaparit, joita olivat vapaaehtoisten motivaatiotekijät, osallisuus ja eläinavusteisuus. Sen sijaan etätoiminnasta, johon olisi kytkeytynyt eläinavusteisuus, emme tutkimuksia löytäneet. Tutkimuksia valitessa ilmeni, että tutkimuksen sisäänottokriteereiden kanssa täysin yhteneväisiä tutkimuksia ei löydy. Niemen (2018) ja Kanervan (2023) opinnäytetöiden tutkimus kohdentuu lähitoimintaan. Näin ollen edellä mainitut tutkimukset eivät vastaa täydellisesti tutkimukseen eläinavusteisesta etävapaaehtoistoiminnasta. Myöskään aiempaa tutkimusta digitaalisesta eläinavusteisesta etätoiminnasta ei ole vielä Suomessa tehty. Nyt käytettävät tutkimukset ovat opinnäytetyön tietoperustalle poikkeuksellisia, sisältäen myös alempaa korkeakoulutasoa. Ylemmän tason tutkimuksia, joissa olisi yhdistyneet valitsemamme teemat, ei löytynyt.

Mari Nelimarkka on tutkinut pro gradu -tutkielmassaan vapaaehtoisten motivaatiota Yeungin timanttimalin mukaisesti. (Nelimarkka, 2019, ss. 25–30) Tutkielmassaan “Vapaaehtoistyön motiivit ja niihin liittyvät moraaliset kannanotot” hän haastattelututkimuksen avulla peilaa Hope ry:n vapaaehtoistoimijoiden motivaatioita altruismin ja egoismin näkökulmasta. Hän on jäsentänyt vapaaehtoisten motivaatiota Yeungin timanttimalin ulottuvuuksien kautta. Nelimarkan tutkimuksessa saaminen-antaminen, jatkuvuus-uuden etsintä, etäisyys-läheisyys ja pohdinta-toiminta ovat ääripääparit, joiden toteutumista analysoidaan. Samalla etsitään niitä tekijöitä, joiden vuoksi vapaaehtoiset toiminnassa ovat mukana. (Nelimarkka, 2019, ss. 25–30).

Nelimarkan tutkimuksessa toiminnan organisointitapa nousi merkittävämmäksi yksittäiseksi motiiviksi toimintaan osallistumiselle. Tämän Nelimarkka katsoi johtuvan siitä, että tutkiessaan Hope ry:n toimintaa nousi toiminnan organisointi jokaisella toteutusalueella suureksi vahvuustekijäksi. Aineistoissa nousi toiseksi yleisimmäksi motiiviksi emotionaaliset palkinnot. Tätä selittää se, että tutkittavat kertoivat tuntevansa itsensä tarpeellisiksi vapaaehtoistyötä tehdessään. He myös kokivat olevansa hyödyksi ja saivat onnistumisen iloa tekemistään vapaaehtoistöistä. Tärkeäksi koettiin myös ryhmähenki, joka nousi esiin kolmanneksi yleisimpänä motivaattorina. Nelimarkka nosti tutkimuksen kokonaisuudessa vahvasti esiin “halun auttaa” yhtenä tärkeimmistä syistä osallistua vapaaehtoistyöhön. Tämä oli hänen tutkimuksessaan yhdensuuntaista Yeungin tutkimusten kanssa (Yeung, 2002, s. 34). Halu auttaa nousi esiin useamman motivaatiotekijän alla, ja oli näin todennettavissa yhdeksi pääsyyksi toimintaan osallistumiseen. (Nelimarkka, 2019, ss. 74–75; Yeung, 2002, s. 34)

Nelimarkan (2019, ss.74–75) tutkimuksen tuloksien kanssa ovat yhteneväisiä myös Salla Monosen (2024, ss. 38–39) tutkimuksen tulokset. Mononen tutki vapaaehtoistoimijoiden motivaatiotekijöitä ja osallisuuden kokemuksia ylemmän ammattikorkeakoulun vuoden 2024 tutkimuksessaan. Monosen työ, “Apuna asiakkaalle, iloa itselle” -tutkimus tarkasteli Savonlinnan OLKA-toiminnassa mukana olevien vapaaehtoisten saamaa henkistä hyötyä vapaaehtoistoiminnastaan. Emotionaaliset tekijät olivat merkityksellisiä; halu olla hyödyksi korostui kaikilla haastatelluilla. Merkityksellisyyden tunne ja halu auttaa oli myös motivaatiotekijöissä korkealla sijalla. Myös ryhmähenki ja uusien ystävien saaminen ja osallisuuden kokemukset nousivat esiin tutkimuksessa. Kuten Nelimarkalla, myös Monosella nousi esiin toiminnan koordinaatio. Motivaatiotekijänä toiminnan järjestämisen laatu on siis merkityksellinen (Mononen, 2024, ss. 38–39; Nelimarkka, 2019, ss. 74–75). Vapaaehtoistoimijat kokivat saavansa vertaistukea toisilta vapaaehtoisilta. Samoin tapaamiset lisäsivät sosiaalisuutta myös vapaaehtoisten omaan elämään ja toivat

merkityksellisyyden kokemusta. Tämä edesauttoi omaa jaksamista ja lisäsi elämäniloa myös vapaaehtoisille. Myös fyysiseen jaksamiseen vapaaehtoisuuden koettiin tuovan parannusta. (Mononen, 2024, ss. 38–39)

Niemi (2018, ss. 5, 25), on tutkinut opinnäytetyössään eläinavusteista vapaaehtoistoimintaa ja eläinavusteista toimintaa. “Tassukaverit-eläinavusteisen vapaaehtoisen kaveritoiminnan merkitykset vapaaehtoisille ja nuorille” -tutkimus kohdentui Settlementti Tampere ry:n eläinavusteisen vapaaehtoistoiminnan kaveritoimintaan, joka on alkanut vuonna 2016. Tavoitteena tutkimuksessa oli selvittää tassukaverit toiminnan sisältöä, sekä merkityksiä toiminnasta niin vapaaehtoisille kuin toiminnassa mukana oleville nuorille kohdennettuna. Tutkimuksen tarkoituksena oli myös toiminnan kehittämisen näkökulmat.

Niemen (2018) tutkimuksessa selvisi, että tassukaveritoiminta on merkityksellistä sekä mukana oleville nuorille, että vapaaehtoisille, useastakin eri syystä. Kumpikin osapuolista koki toiminnasta saavansa hyvää mieltä, liikkumista ulkona, tekemistä, vaihtelua ja uuden kaverisuhteen. Tutkimuksessa esiin nousi toiminnan merkityksellisyys nuorelle koirakaverin saamisen välityksellä. Samoin merkityksellisyyttä toi mahdollisuus saada positiivisia kokemuksia nuoren ohjatessa eläintä. Vapaaehtoiselle merkityksellisyyttä tuo hyvän mielen tuottaminen sekä palkitsevan suhteen kehittäminen omaa koiraansa kohtaan. (Niemi, 2018, s. 90)

Kanerva, (2023, s. 5) kohdensi tutkimuksensa koira-avusteiseen lasten ja nuorten tukihenkilötoimintaan. “Vapaaehtoisten kokemuksia koira-avusteisesta lasten ja nuorten tukihenkilötoiminnasta” opinnäytetyön tutkimuksessa selvitettiin vapaaehtoisten kokemuksia Ressu-toiminnassa. Ressu-toimintaa on esitelty jo aiemmin alaluvussa 3.3.3, Eläinavusteinen vapaaehtoistoiminta. Kanerva haastatteli Ressu-toiminnan vapaaehtoisia. He toimivat lasten ja nuorten tukihenkilöinä oman koiransa kanssa. Ressu-toiminta sisältyy Erityishuoltojärjestöjen liitto EHJÄ:n toimintaan. Ressu-toiminnassa vapaaehtoisena tukihenkilönä toimivat vapaaehtoiset ovat oman koiransa kanssa tukihenkilönä lapsille sekä nuorille, joilla on joko lastensuojelun avohuollon asiakkuus tai heillä on tarve tukeen muun arvion mukaan. Tukihenkilötoiminta pohjautuu lastensuojelulakiin, jossa määritellään oikeudesta saada tukihenkilö tarvittaessa. (Kanerva, 2023, s. 5)

Keskeisimmiksi tuloksiksi tutkimuksessaan Kanerva löysi vapaaehtoisten merkityksellisyyden tunteen kokemuksista vapaaehtoisena tukihenkilönä toimimisesta. Vapaaehtoisilla oli halu auttaa, ja tämä halu motivoi heitä. Auttamisenhalun tyydyttäminen

toi myös hyvän mielen kokemuksia vapaaehtoisille. Korkealle palkitsevuuden näkökulmasta nousi tutkimuksessa luottamuksellisen suhteen syntyminen lapseen tai nuoreen sen ohella, että vapaaehtoiset kokivat olevansa tukena lapselle tai nuorelle. Koiran mukana olemisen koettiin toimivan sillanrakentajana kohtaamisten alussa tukisuhdetta luodessa. (Kanerva, 2023, ss. 15–16)

Valitut tutkimukset vapaaehtoisuudesta nostivat samantyyppiset syyt vapaaehtoistoimintaan esille, riippumatta kuka kyselyn toteutti. Tutkimusten kohderyhmät ja kontekstit olivat erilaiset, yhdistävänä tekijänä kaikissa oli ainoastaan vapaaehtoisuus jossakin toiminnassa. Motivaatiotekijät olivat siitä huolimatta kaikissa edellisissä tutkimuksissa hyvin samantyyppiset, ja vastauksissa painottui yleisesti ”halu auttaa” sekä sosiaalisuuden lisääntyminen. Vapaaehtoisten halu osallistua hyvin organisoituun, yhteiskunnallisesti merkitykselliseen ja itselle emotionaalista mielihyvää tuottavaan toimintaan oli selvästi edellisten tutkimusten vastauksissa yhteneväinen tekijä. (Kanerva, 2023, ss. 15–16; Mononen, 2024, ss. 38–39; Nelimarkka, 2019, ss. 74–75; Niemi, 2018, s. 90; Yeung, 2002, s. 34)

Järjestöbarometri 2022 nostaa esiin korona-ajan vaikutuksen digitaalisen työn kehittymiseen. Tässä tutkimuksessa avataan järjestökentällä tapahtunutta muutosta. Kun aiemmin toiminta yhdistyksissä keskittyi vain lähitoimintaan, nosti koronaeristys tarpeen kehittää uudenlaista harrastustoimintaa. Tarve kohtaamiseen ilman lähikontaktia johti etätoimintojen kehittämiseen. Tutkittavista yhdistyksistä 38 % oli aloittanut uudenlaisen toiminnan korona-aikana. Nämä toimintamuodot oli usein kehitetty käytännön ratkaisuiksi toiminnan jatkumisen takaamiseksi. Etäkohtaamisia digitaalisesti sekä etätoimintaa digitaalisissa ympäristöissä kehitettiin erityyppisissä yhdistyksissä vaihtelevasti. Mielenterveyttä tukevat, sijaishuoltoyhdistykset, sekä erityyppiset ikääntyneiden palveluyhdistykset olivat yleisimpiä digitaalisten ratkaisuiden kehittäjiä. Tämä kertonee siitä, että haavoittuvassa asemassa olevien palvelut haluttiin turvata fyysisten kohtaamisien jäädessä pois. Lisäksi 48 % vastaajista uskoi, että digitaaliset toimintamuodot jäävät yhdistyksessä pysyviksi myös korona-ajan jälkeen. (Peltosalmi ym., 2022, ss. 37–39)

4 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyön aiheideaksi valikoitui heti parityöskentelymme aluksi etävapaaehtoisten motivaatio ja osallisuus ETÄ Karva-Kaveritoiminnassa. Tarjosimme aihetta Suomen Karva-Kaverit ry:n edustajille. He pitivät aihetta kiinnostavana ja kokivat tutkimuksen aiheesta

itselleen tarpeelliseksi. Ensimmäinen yhteydenotto opinnäytetyön aihe-ehdotukseksi tilaajataholle tehtiin lokakuussa 2024. Tuolloin yhdistyksen valtakunnallinen Elämänlaatua eläinavusteisuudella (2022–2024) hanke oli päättymässä. STEA:n rahoittaman hankkeen sisältönä oli kehitetty eläinavusteisen etävapaaehtoistoiminnan mallia (STEA, n.d.).

Aloitimme opinnäytetyön suunnittelun lokakuussa 2024. Tällöin otimme yhteyttä tilaajatahohon, ja ehdotimme opinnäytetyön tekemistä Suomen Karva-Kaverit ry:lle. Ehdotettu aihealue ja näkökulma kiinnostivat tilaajatahoa. Opinnäytetyöprosessin eteneminen alkoi tilaajatahon ilmoittaessa halukkuudestaan yhteistyöhön. Opinnäytetyön kulku esitellään seuraavissa alaluvuissa.

4.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Suomen Karva-Kavereiden eläinavusteisen vapaaehtoistyön hanke oli toteutunut vuosina 2022–2024, joten toiminnasta oli saatavilla uutta ja ajantasaista tietoa (STEA, n.d.). Tarkoituksena oli tehdä tutkimus, jota tilaajataho voisi hyödyntää toiminnassaan, käyttää uusien etävapaaehtoisten rekrytoinnissa sekä rahoituksen hankkimisessa jatkotoiminnalle. Opinnäytetyöprosessin alkuvaiheesta saakka yhteydenpito tilaajatahon kanssa sähköpostilla oli säännöllistä. Alkuun työstä kerrottiin se, miten prosessi etenisi, jotta tilaajataho tietäisi mihin sitoutuu. Lisäksi tilaajataholle ehdotettiin tutkimuksen toteutuksen tavaksi tutkimuspainotteista työtä, jonka menetelminä olisi haastattelu- sekä kyselytutkimukset. Samalla pohdittiin yhdessä sitä, mitä tietoa tilaajataho tarvitsi. Tämän perusteella laadittiin tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset.

Tutkimusongelman huolellinen määrittely oli keskeinen tekijä tutkimuksen onnistumisessa. Oikein valittu tutkimusongelma selkeyttää tutkimuksen suunnittelua ja toteutusta, sekä johtaa aineiston kokoamista ja käsittelyä, sekä aineiston analyysiä. Tutkimusongelma muotoillaan yhdeksi tai useammaksi kysymykseksi, joihin etsitään vastausta. Nämä tutkimuskysymykset ohjaavat tutkimusprosessin toteuttamista. (Heikkilä, 2014, s.20–21) Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, mitä motivaatiotekijöitä Suomen Karva-Kavereiden etävapaaehtoistoiminnassa ilmenee, ja miten osallisuuden teema näkyy Suomen Karva-Kavereiden etävapaaehtoistoimijoiden kuvaamana.

Tutkimuskysymykseksi nousivat tavoitteen mukaisesti seuraavat kysymykset:

1. Millaiset tekijät motivoivat vapaaehtoisia etävapaaehtoistoimintaan Suomen Karva-Kavereiden toiminnassa?

2. Miten osallisuuden kokemus ilmenee etävapaaehtoistoimintaan osallistumisessa?
3. Miten etävapaaehtoistoimintaa voidaan kehittää?

4.2 Aineistonhankinta

Toinen opinnäytetyön tekijöistä on käynyt Suomen Karva-Kavereiden perehdytyksen ja arvioinnin etävapaaehtoistoimintaan oman koiransa kanssa korona-aikana keväällä 2021. Tämän jälkeen hän on toiminut etätoiminnassa, sekä vapaaehtoisena etätoiminnan koordinaattorina noin puoleltoista vuoden ajanjakson. Kokemus toiminnasta ETÄ Karva-Kaverina oman koiran kanssa herätti mielenkiinnon tutkimukselle kohdentuen verkossa toteutuvaan eläinavusteiseen vapaaehtoistoimintaan. Tämä sidos tutkittavaan aiheeseen on tuotu esille tilaajataholle heti opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa. Lisäksi se on esitelty kaikille tahoille, joiden kanssa aineistonhankintaa on tehty ennen haastattelua sekä tutkimuskyselyä, sekä niiden aikana. Eettisen luotettavuuden varmistaminen aineistonhankinnassa sekä tutkimusetiikka tulee huomioida läpi tutkimuksen (Vilka, 2025, ss. 44–45).

Opinnäytetyön tutkimus oli kaksiosainen, jotta saatiin kattava aineisto aiheesta. Ensimmäinen osa oli haastattelututkimus, joka toteutettiin parihaastatteluna. Aineiston haastattelu analysoitiin ensin, jotta saatiin rakennettua lopullinen tutkimuskysely. Tutkimuskysely oli tärkeää muokata yhdessä tilaajatahon kanssa. Näin saatiin tuotettua sitä tietoa, jota tilaaja tarvitsee työn jatkohyödyntämistä varten. Haastattelulla selvitettiin, kuinka paljon on koulutettu etävapaaehtoistojia. Lisäksi selvitettiin haastateltavien näkemys siihen, kuinka etävapaaehtoistoiminnassa näkyy osallisuus ja millaisiksi he kuvaavat toiminnan motivaatiotekijöitä. Tutkimuskyselyllä tutkittiin vapaaehtoistojien motivaatiotekijöitä, eli mitä etävapaaehtoistojat saavat toiminnasta ja millaisia syitä vapaaehtoisuuden taustalla on. Samoin kartoitettiin etävapaaehtoisten ajatuksia siitä, miten osallisuus toiminnassa heidän mielestään ilmenee. Etävapaaehtoisilta kysyttiin myös, kuinka toimintaa voisi kehittää.

Tutkimuskyselyn tavoitteena oli selvittää Suomen Karva-Kavereissa etätoiminnassa mukana olevien vapaaehtoistojien motivaatiotekijöitä ja osallisuuden ilmenemistä etätoimintaan osallistuvien näkökulmista. Tutkimuskyselyyn kutsuttiin vastaamaan kaikkia Suomen Karva-Kavereiden etävapaaehtoistoimintaan osallistuvia. Tiedottaminen kyselystä tapahtui sekä Suomen Karva-Kavereiden etätoiminnan suljetussa Facebook ryhmässä, että sähköpostiviestinä etävapaaehtoisille kohdennettuna. Vastaajiksi oli rajattu tarkka

joukko, sillä vain etävapaaehtoistoimintaan osallistuvilla on henkilökohtainen ymmärrys ETÄ Karva-Kaverina toimimisesta. Etävapaaehtoistojen määrä on pieni, jonka vuoksi ketään heistä ei haluttu rajata tutkimuksen ulkopuolelle.

Opinnäytetyössä käytettiin analyysimenetelmänä sekä laadullista että määrällistä analyysitapaa. Aineistotriangulaatiossa edeltävän aineiston tulokset viitoittavat seuraavan aineiston laadintaa. Aineistotriangulaatiota voi toteuttaa myös samanaikaisesti aineistojen välillä. (Vilkkä, 2021, ss. 101–102; Vilkkä, 2025, ss. 86–87) Tässä opinnäytetyössä haastattelututkimus ohjasi kyselytutkimuksen kyselylomakkeen luomista. Työssä on siis elementtejä aineistotriangulaatiosta. Tutkimuslupaa haettiin toukokuussa 2025 ja allekirjoitettu tutkimuslupa saatiin kesäkuussa 2025. Tätä ennen oli kirjoitettu opinnäytetyön tietoperusta, ja tutustuttu aiheesta tehtyihin tutkimuksiin.

4.2.1 Aineistonhankinta haastattelulla

Opinnäytetyön tutkimusaineiston kerääminen aloitettiin haastattelemalla Suomen Karva-Kavereiden edustajia. Toimimme näin saadaksemme tietoa ETÄ Karva-Kaveritoiminnan synnystä ja koulutettujen etävapaaehtoisten määrästä. Tällaista tietoa ei ollut saatavilla verkkosivujen kautta, joten tarkemman tiedon saamiseksi oli haastateltava henkilöä, joka tietää toiminnasta ja sen historiasta. Valitsimme haastattelututkimuksen sen käytettävyyden vuoksi. Haastattelututkimus antoi mahdollisuuden kysyä tarvitsemiamme tietoja strukturoidusti, mahdollisti vastausten tarkentamisen ja lisäkysymysten esittämisen. Haastatteluun pyydettiin kahta eri henkilöä, joilla oli soveltuvin ja ajantasaisin tieto tutkittavasta asiasta. Tämä oli tärkeää, jotta pysyttiin käsiteltävässä teemassa. Tarvittavan tiedon saamiseksi ei ollut tarpeen haastatella useampaa henkilöä, sillä juuri kyseisillä henkilöillä oli tiedot, joita etsimme. Parihaastattelu valikoitui luontevasti, koska molemmat suostuivat haastatteluun, ja yhteishaastattelu sopi heille ajankäytöllisesti viisaana ratkaisuna. Parihaastattelu on haastattelumuoto, joka nähdään ryhmähaastattelun yhtenä muotona (Hirsjärvi ym., 2012, s. 210).

Haastattelu tiedonkeruutapana on yleinen. Tutkimushaastattelulla on aina selkeä päämäärä. Se palvelee tutkimustehtävän suorittamista. Haastattelulla hankitaan aineistoa tutkittavaan aiheeseen liittyen, ja tätä aineistoa analysoidaan tutkimustehtävän mukaisesti. (Hirsjärvi & Hurme, 2022, luku 3.1) Selvitimme myös muita tutkimustapoja, mutta valitsimme haastattelun sen käytettävyyden vuoksi. Videoyhteydellä tapahtuva haastattelu antoi mahdollisuuden reaaliaikaisiin tarkennuksiin ja niiden kirjaamiseen välittömästi. (Hirsjärvi & Hurme, 2022, luku 3.1, 3.2)

Haastattelujen merkitys on tapauskohtaisesti suurempi tai pienempi sen mukaan, kuinka paljon tutkimuksesta on saatavilla dokumentoitua aineistoa. (Alastalo & Åkerman, 2023, ss. 375–376) Tässä opinnäytetyössä merkitys oli huomattava, sillä tarvitsemaamme tietoa ei ollut saatavilla muutoin. Haastatteluaineistolla oli myös mahdollista kerätä ajantasaisempaa tietoa kyseisestä aiheesta. Näin on esimerkiksi silloin, kun prosessit, joita tutkitaan ovat kesken tai meneillään ja julkaistut tiedot ovat ajallisesti vanhentuneita tai puutteellisia. Kohdallamme merkitystä oli ajantasaisen tiedon saannilla, sillä tutkittavana ollut etätoiminta on parhaillaan käynnissä olevaa ja tarvittavan tiedon tilanne elää toiminnan kuluessa. (Alastalo & Åkerman, 2023, ss. 375–376)

Haastattelussa (liite 3) käytettiin teemahaastattelua, eli puolistrukturoitua haastattelua. Tällöin haastattelulle on mietitty teema ja haastattelun kysymykset on laadittu etukäteen valittujen aihealueiden ympärille (Vilka, 2025, ss. 151–152). Puolistrukturoitu haastattelu toimii silloin, kun tarvitaan tietoa tietyistä asioista, mutta on mahdollista, että lisää tietoa nousee esille haastattelun edetessä. Etukäteen teemoittelu ja kysymysten muotoilu ohjaavat vastaajaa pysymään aihepiirissä. Tarvittaessa kysymystä voi tarkentaa lisäkysymyksiin tarkemman tiedon saamiseksi. (Hirsjärvi & Hurme 2022, luvut 4.2, 4.2.3, 4.3.5) Puolistrukturoitu haastattelu osoittautui hyväksi valinnaksi, sillä tarve tarkentaa vastauksia lisäkysymyksiin nousi esiin haastattelun aikana.

Haastattelu tuli laatia huolellisesti, jotta mahdollisuutta kysymysten väärintulkintaan ei jää. Kysymysten muotoilu oli tehtävä hyvällä suomen kielellä ja kysymykset oli esitettävä selkeästi ja huolellisesti. Aihealueeseen oli etukäteen perehdyttävä niin hyvin, että tarkentavia kysymyksiä pystyi esittämään. Haastattelijan aihealueen tuntemus antaa valmiudet kysyä lisäkysymyksiä, jos jokin oleellinen asia nousee kesken haastattelun esille, eikä tätä aihetta ole etukäteen muodostetuissa kysymyksissä huomioitu (Hirsjärvi & Hurme 2022, luvut 4.2, 4.2.3, 4.3.5). Olimme harjoitelleet haastattelutilannetta etukäteen, ja kiinnittäneet huomiota hyvään artikulaatioon ja kysymysten selkeään esittämiseen.

Haastattelu toteutettiin parihaastatteluna syyskuun 2025 alussa. Saatu aineisto litteroitiin, jonka jälkeen se analysoitiin teemoitellen. Tätä avataan tarkemmin luvussa 4.3, Haastattelun ja tutkimuskyselyn analyysi. Haastattelun tulosten ja tilaajatähon kehitysehdotusten perusteella muotoilimme lopullisen kyselylomakkeen syyskuun 2025 aikana.

4.2.2 Aineistonhankinta kyselyllä

Vapaaehtoisilta ETÄ Karva-Kavereilta kerättävän tutkimusaineiston keruumenetelmäksi valitsimme kyselytutkimuksen, joka toteutettiin Webropol-alustalla. Webropol valittiin sen käytettävyyden sekä raportointiominaisuuksien vuoksi. Myös tietoturvallisuus oli tärkeä peruste valinnalle. Kyselytutkimus (liite 6) mahdollistaa tiedonkeruun laajalla vastaajapohjalla muun muassa erilaisista yhteiskunnan ilmiöistä, asenteista ja mielipiteistä. Aineisto kerättiin kyselylomakkeella. Tämä tapa on soveltavuudeltaan hyvä kerätessä vastauksia muuttumattomiin kysymyksiin ja useilta vastaajilta (Vehkalahti, 2019, s.11). Kyselyn etuna oli se, että kaikki saivat linkin kyselyyn samanaikaisesti mutta vastaamisen ajankohdan sai päättää vastaaja itse. Kyselyyn pystyi vastaamaan annetun aikaikkunan sisällä itselleen soveltuvimmassa ajankohdassa.

Kyselytutkimuksessa on myös haasteensa. Asenteiden ja mielipiteiden tutkiminen on haastavaa, sillä tutkimukseen liittyy aina epävarmuustekijöitä. Näitä voi olla muun muassa vastausten pieni lukumäärä ja se, edustaako vastaajajoukko perusjoukkoa riittävästi. Myös se, mittaavatko kysymykset oikeaa asiaa tutkimuksen kannalta, on tutkimuksellinen haaste. Haasteet voivat siis liittyä tiedonkeruuseen, mittaamiseen tai tutkimuksen tavoitteisiin. (Vehkalahti, 2019, ss.11–12) Pyrimme etukäteen ennakoimaan haasteet, ja tekemään lomakkeen sellaiseksi, että se vastasi tutkittavaan asiaan ja sen tulokset olivat mitattavissa. Tämän toteutumiseksi tarvittiin useita luonnoksia ja myös vuoropuhelua tilaajatahon kanssa.

Kyselylomake tulisi testata etukäteen, jotta kyselylomakkeen eri osa-alueita saadaan tarkasteltua kriittisesti. Kysymysten selkeyttä, vastausvaihtoehtojen kattavuutta, kyselylomakkeen pituutta ja vastaamiseen kuluvaan aikaan tulee testata perusjoukkoa edustavilla vastaajilla. Tällöin vastaajilla on tieto kysyttävästä aiheesta, ja he pystyvät perustelemaan vastauksiaan. (Vilkka, 2025 s.137) Tämän vuoksi sovimme lomakkeen testaamisesta (liite 6) samojen tilaajatahon edustajien kanssa, jotka olivat mukana tutkimushaastattelussa. Testaamisen tuloksien perusteella kysymyksiä muotoiltiin selkeämmiksi tilaajatahon ehdotusten mukaisesti

Suunnitellessa kyselytutkimuksen toteuttamisaikataulua on hyvä huomioida ajanjakso, jolloin kysely toteutetaan. Väärässä ajankohdassa toteutetussa kyselyssä voi vastausprosentista tulla liian matala. (Vilkka, 2007, s. 28) Ajoitimme tämän vuoksi kyselytutkimuksen syksyyn, jolloin etävapaaehtoisilla oli toimintakausi jo käynnissä kesätauon jälkeen. Tällöin oli oletettavissa, että vastausten määrä olisi suurempi kuin

kesälomakauden sesonkiaikana. Samoin motivaatio toiminnan kehittämiseen olisi todennäköisesti suurempi. Tämä ratkaisu oli hyvä tutkimuksen kannalta, sillä saimme vastauksia riittävästi ilman tarvetta tutkimuksen uusintaan. Vastausprosentti oli noin 40 % vastaajista, joka on riittävä määrä tutkimuksen luotettavuuden kannalta (Vehkalahti, 2019, s. 44).

Kyselytutkimus on pääosin määrällinen tutkimusmuoto. Tällöin voidaan soveltaa tilastollisia menetelmiä. Tutkimuksen aineiston tiedot on voitava mitata erilaisin mittarein, jotta tulosta voidaan tarkastella tilastollisesti. Kyselylomakkeen laadinnassa tehdyt valinnat vaikuttavat myös kokonaisuuteen, kuten analysoinnin menetelmien valintamahdollisuuteen sekä tutkimuksen tulosten ja niistä tehtävien johtopäätösten luotettavuuteen. (Vehkalahti, 2019, ss. 13, 17) Kyselytutkimuksen valintaan vaikutti työssämme se, että tarvitsimme tilastollista tietoa taustatekijöistä, motivaatiotekijöistä sekä osallisuuden teemoista. Tilaajataho pystyy hyödyntämään näitä lukuja jatkossa toiminnassaan.

Kyselytutkimukseen voi liittyä myös mahdollisuus antaa täydentäviä tietoja sanallisesti. Tämä mahdollisuus liittyy usein kysymyksiin, joiden esittäminen numeroina olisi epäkäytännöllistä tai mahdotonta. On tärkeää osata valita tarkoituksenmukainen tapa lähestyä tutkimusongelmaa. Samassa tutkimuksessa voidaan käyttää myös sanallisia sekä numeerisia menetelmiä, jos se on tutkimuksen kannalta hyödyllistä ja perusteltua. (Vehkalahti, 2019, ss. 13, 17) Kyselyssämme oli lähes jokaisessa kysymyksessä mahdollisuus valita vaihtoehto ”muu, mikä?” ja tässä vastauskohdassa sanallinen täydentäminen oli mahdollista. Tätä vaihtoehtoa tarjottiin, kun se oli vastauksen oikeellisuuden kannalta mahdollista. Mahdollisuutta täydentää vastausta käytettiin yhteensä 10 kertaa. Tämän perusteella kysymysten muotoilu oli onnistunut, sillä täydennysmahdollisuutta oli hyödynnetty.

Tutkittava asia on usein abstrakti, kuten esimerkiksi arvot. Arvojen mittaaminen edellyttää esitetyiltä kysymyksiltä konkretiaa. Tämän vuoksi käsitteitä täytyy muuttaa niin, että ne ovat ymmärrettävissä ja mitattavissa. Kyseessä on operationalisointi, teoreettisen käsitteen muuttamista empiirisesti mitattavaan muotoon. (Vehkalahti, 2019, s. 18)

Tutkimuksessa kysymykset muotoiltiin niin, että vastaajat pystyivät vastaamaan niihin ilman väärinymmärryksen mahdollisuutta. Arvoja mittaavat kysymykset muutettiin konkreettisiksi asioiksi. Samalla varmistimme, että kysymykset olivat mitattavissa määrällisesti. Kyselyssä käytettiin erilaisia kysymystyyppejä. Osa kysymyksistä oli sellaisia, joissa pystyi valitsemaan vain yhden vastausvaihtoehdon. Tällaisia olivat muun muassa taustatiedot,

kuten mukanaolovuodet harrastuksessa. Osassa kysymyksiä vastausvaihtoehtoja pystyi valitsemaan useita, ja jokainen valinta oli yhdenvertainen arvoltaan. Tällaisia kysymyksiä olivat muun muassa syyt lähteä mukaan harrastukseen, sekä syyt jäädä harrastukseen.

Kysely (liite 6) toteutettiin tavalla, jossa aineisto kerättiin vakioidusti. Tällöin jokaisella, joka vastaa kyselyyn, on toisiinsa verraten yhdenmukaiset vastausvaihtoehdot. Kysymysten järjestys ja kysymykset ovat samat kaikille. (Vilka, 2007, s. 27) Jotta kyselytutkimus voisi onnistua, oli huomioitava, että sisällöllisesti kysymysten täytyi vastata kysyttävään asiaan. Myös mitattavuus tuli huomioida joka vaiheessa. Tutkittavan asian teorian tuntemus oli tärkeää, jotta tutkimuksen eri ulottuvuudet voidaan tunnistaa teorian käsitteiden kautta. Riski siihen, että eri ulottuvuudet jäävät puutteellisesti tunnistetuiksi ja tutkimatta, on suuri, jos teoriaperusta on jäänyt ohueksi. (Vehkalahti, 2019, s. 20) Tämän vuoksi teoriapohjaa käytiin läpi useasti. Yhdessä tilaajatahon kanssa tarkennettiin sitä, mitä tietoa tutkimukselta odotettiin. Tilajatahon kanssa yhdessä suoritettiin valmiin kyselylomakkeen tarkistaminen. Vakioitu aineistonkeruu oli perusteltu ja kestävä ratkaisu, sillä kysely on toistettavissa samanlaisena uudelleen tilaajatahon tarpeiden mukaan.

Valmis tutkimuskysely testattiin tilaajatahon edustajilla syyskuun puolessavälissä. Tämän jälkeen täsmensimme vielä kysymysten asetelua ja muotoilua tilaajatahon toiveen mukaisesti. Kysely lähetettiin vastattavaksi tilaajatahon toimesta syyskuun lopussa, ja vastausaikaa annettiin 2 viikkoa. Tiedotteita kyselytutkimuksesta laitettiin sekä Facebookin suljettuun Suomen Karva-Kavereiden etätoiminnan ryhmään, että sähköpostilla jokaiselle etätoiminnassa postituslistalla mukana olevalle jäsenelle. Näillä postituslistoilla oli 52 kyselyyn vastaajaksi soveltuvaa henkilöä. Tiedotteet laitettiin molempiin kanaviin, jotta vapaaehtoisten mahdollisuus huomata ilmoitus kyselystä olisi mahdollisimman suuri. Kyselystä lähetettiin muistutuksia tilaajatahon toimesta sekä Facebookissa että sähköpostitse, molemmissa kanavissa kolme kertaa. Vastauksia saatiin määräajassa 21 kappaletta.

Kriteerinä ETÄ Karva-Kavereilla, eli kyselyyn vastaajilla, oli Suomen ETÄ Karva-Kavereiden soveltuvuuden arvioinnin läpäiseminen, sekä käyty teorialuento etätoiminnassa toimimisesta (Suomen Karva-Kaverit, n.d.-b). Tilajataho ehdotti tutkimuskyselyn jakamista kohdennetusti heidän toimestaan. Näin toimien varmistui, että kyselyssä saadut vastaukset ovat varmasti ETÄ Karva-Kavereiden, eli valintakriteerit täyttävien vastaajien vastaamia. Vastausajan päätyttyä tallensimme saadut vastaukset muistitikuille ja Webropol-sovelluksen kautta omille tietokoneillemme. Seuraavaksi siirryimme analyysivaiheeseen.

4.3 Haastattelun ja tutkimuskyselyn analyysi

Analyysin tehtävänä on tuottaa saadusta aineistosta ymmärrettävää tietoa.

Haastattelututkimuksessa tarjolla ei ole yhtä oikeaa reittiä haastattelun aineiston lukemisen ja analyysin kautta tulkintaan, vaan tutkija valitsee käyttämänsä näkökulman aineistonsa.

Tutkimusongelma tai -tehtävä ohjaavat myös aineistosta tehtäviä päätelmiä, niin empiirisiä kuin teoreettisiaakin. Haastattelututkimuksen rinnalla voidaan käyttää myös muita aineistotyyppisiä, esimerkiksi kyselyjä. Oma aineistomme oli tällainen.

Haastattelututkimuksessa on hyvä ottaa huomioon samanaikaisuus aineiston keräämisessä, siihen tutustumisessa sekä alustavissa analyyseissä (Ruusuvuori ym., 2023, ss. 10–11; Vilkka, 2021, osa 3 Aineiston käsittely)

Haastattelututkimuksen analyysitavaksi valittiin aineistolähtöinen sisällönanalyysi ja teemoittelu. Sisällönanalyysi on soveltuva menetelmä litteroidun haastattelun analyysitavaksi (Hakala, 2024, s. 97). Aineistolähtöisessä sisällönanalyysissä tutkija tavoittelee keskeisimpien löydösten tuomista näkyville tutkimusaineistosta. Tutkijan tulee aineistonsa analyysissä olla pohjaamatta tuloksia aiempaan teoriataustaan. Oleellista on myös huomioida, että aineistoa käsitellään avoimena sen sisällöille, riippumatta siitä, millaisia löydöksiä aineistosta nousee. (Hakala, 2024, ss. 98–99)

Teemoittelemalla pyrittiin oleellisten ja tärkeiden aihepiirien löytämiseen aineistosta. Tällaisten toistuvien aiheiden löytäminen on karkeaa ryhmittelyä, jonka jälkeen edetään kohti yksityiskohtaisempaa tyypittelyä. Perusteemojen esiin nosto on kuitenkin tärkeää koko aineiston jäsentämisen kannalta ja sen onnistumiseksi aineisto tulee käydä huolellisesti läpi useampaan kertaan. Teemoittelun ja teemojen taulukointi on avain kohti aineiston syvempää ymmärrystä. (Hakala, 2024, ss. 102–105)

Haastattelun jälkeen litteroimme aineiston, ja tarkastelimme sitä kirjallisessa muodossa. Aineisto täytyi lukea useita kertoja, jotta eri teemat jäsenyivät kunnolla. Rajasimme ja järjestimme aineistoa, samalla kirjaten löydetyt teemat Word-taulukkoon. Aineisto käytiin useasti läpi, listaten kaikki analyysiyksikköön liittyvät maininnat. Analyysiyksikköimme olivat mukaan lähteminen, mukana pysyminen ja osallisuus. Etsimme toistuvat teemat ja ilmiöt, muodostaen niistä luokitellut ryhmät. Tässä vaiheessa muodostetaan ryhmiä listaten ensin alkuperäisilmaukset ja sitten muodostaen niistä pelkistetyt ilmaukset. Tämä on aineiston redusointia eli pelkistämistä. (Tuomi & Sarajärvi, 2018, ss. 122–123)

Seuraavassa vaiheessa kaikki vastaukset listattiin huolellisesti, jotta aineistosta ei jäänyt mitään piiloon. Tämän jälkeen pelkistetyt ilmaukset voitiin luokitella alaluokiksi. Analyysissa edettiin aineistoa edelleen tiivistäen. Alaluokista yhdistettiin aihetta kuvaavia yläluokkia, sekä siitä edelleen pääluokkia. Tämä vaihe tutkimuksessa rakentaa kokonaiskuvan tutkimuskohteesta, nostaen esille löydettyt kategoriat, teemat tai käsitteet (Tuomi & Sarajärvi, 2018, ss. 124–127). Tästä vaiheesta on esimerkki liitteessä 7. (Taulukko 1 Haastattelututkimuksen analysointiesimerkki) Toiseksi viimeinen vaihe on tulosten koonti ja tulkinta. Viimeisenä tutkimuksessa tehdään teoreettinen dialogi, jossa pohditaan aineiston käytännön vaikutuksia sekä jatkotutkimustarvetta. (Ruusuvuori ym., 2023, ss. 11–12) Nämä vaiheet on raportoitu luvussa 5, Tutkimuksen tulokset.

Valitsimme kyselytutkimuksen analyysitavaksi deskriptiivisen eli kuvailevan analyysin. Tämä on empiirisen tutkimuksen yksi analyysitapa. Käytimme laatuero- eli nominaaliasteikkoa, jonka avulla muuttujat luokiteltiin omiin ryhmiinsä ja muuttujista laskettiin vastausvaihtoehtojen prosenttiosuudet. Näitä lukumääriä voidaan kuvailla ja tarkastella eri jakaumien avulla. Analyysitapa pyrkii ymmärtämään ilmiötä, mutta ei vaadi vertailemaan muuttujia keskenään. Koska teimme tutkimuskyselyn Webropol-alustalla, pystyimme hyödyntämään sovelluksen ominaisuutta, jossa vastaukset esitettiin raportoinnissa suoraan prosenttiosuuksina sekä numeerisina. (Heikkilä, 2014, ss. 13–14; Tähtinen ym., 2020, ss. 31–33, 36)

Kysely toteutettiin kokonaisotantana. Kyselyn vastaajakriteerit täyttävä perusjoukko oli määrältään vähäinen, joten kokonaisotanta oli paras vaihtoehto. Kriteerit, jotka tuli täyttää, olivat Suomen ETÄ Karva-Kavereiden soveltuvuuden arvioinnin läpäiseminen, sekä käyty teorialuento etätoiminnassa toimimisesta (Suomen Karva-Kaverit, n.d.-b). Tutkimuskysely lähetettiin 52 henkilölle ja vastauksia saatiin 21 kappaletta. Tutkimuksessamme $N = 21$. Vastausprosentiksi saatiin noin 40 %. Tällainen määrä on riittävä tutkimuksen analysoinnin kannalta (Vilka, 2025, ss. 127–129).

Kyselylomakkeella kerätty aineisto tarkistettiin huolellisesti. Tarvittaessa määrää olisi voinut täydentää keräämällä lisää aineistoa uusintakyselyllä. Tarkistuksen aikana tulee hylätä puutteelliset vastaukset, esimerkiksi silloin, jos kyselylomaketta ei ole täytetty ohjeen mukaisesti. Tätä kutsutaan vastauskadoksi. (Vilka, 2021, osa 3 Aineiston käsittely) Tutkimuksessa kaikki vastaukset olivat hyväksyttävissä tutkimusaineistoon. Tämän vuoksi vastauskatoa ei syntynyt.

Tulosten käsittelyssä ja esittämisessä taulukot ja kuviot ovat havainnollistavia. Ne myös lisäävät tuloksista kertovan tekstin ymmärtämistä. Tietojen vertailu kuvioiden avulla helpottuu ja lukijan on helpompi sisäistää eroja. Samoin tutkija voi suunnata lukijan huomiota taulukon tai kuvioiden tiettyihin kohtiin, ja selventää näin merkityksellisyyksiä. (Heikkilä, 2014, s. 135) Valitsimme graafiset tilastokuviot tulosten esittämiseen, sillä ne välittävät oleellisen tiedon helposti hahmotettavana. Ne ovat myös nopeasti tulkittavia eivätkä vääristä tietoa tuloksista. (Heikkilä, 2014, ss. 148–149) Kuvioita valittaessa mietimme tarkasti käytettävää muotoa selkeyden varmistamiseksi. Pylväsdiagrammi valittiin sen ominaisuuksien vuoksi. Tärkeää oli saada vastauksenkäsitteet mahtumaan kuvaan oikeaan kohtaan. Kyselyissä, joissa kysytyjä kysymyksiä on paljon, voi väärin valittu diagrammityyppi jäädä epäselväksi lukijalle. (Heikkilä, 2014, ss. 149–150)

4.4 Tutkimuksen luotettavuuden arviointi

Analyysiin kuuluu myös tutkimuksen luotettavuuden arviointi. Validiteetti kuvaa sitä, onko tutkimuksessa onnistuttu mittaamaan tutkimusongelman määrittämää asiaa. Toinen luotettavuuteen vaikuttava tekijä on reliabiliteetti, jolla tarkoitetaan tulosten tarkkuutta eli luotettavuutta. Jotta tutkimustulos on luotettava sekä validiteetin että reliabiliteetin näkökulmasta, tulee muun muassa aineiston tavoitteiden, käsitteiden ja muuttujien määrittelyn onnistua. Myös kysymyksenasettelu kyselylomakkeessa on tehtävä huolellisesti. (Heikkilä, 2014, ss. 27–28) Edellä mainitut seikat huomioitiin osaamisen ja tiedonhankinnan perusteella niin hyvin kuin mahdollista. Tutkimusosaamista varmistettiin ja lisättiin käyttämällä lähdeaineistona ajantasaista ja luotettavaa kirjallisuutta. Myös tutkimuskysymystä suhteessa tutkimushaastatteluun että -kyselyyn tarkasteltiin kriittisesti prosessin aikana. Tämän vuoksi tutkimuskysymyksen asettelua tarkennettiin.

Aineiston on myös oltava riittävä, eli otoksen oltava edustava ja tarvittavan suuri. Tutkimukselle on myös tärkeää, että vastausprosentti on mahdollisimman korkea ja kysymykset mittaavat tutkimusongelman mukaisia asioita. Vastaukskato vääristää luotettavuutta, samoin otantavirheet. (Heikkilä, 2014, ss. 28, 178–179). Tutkimuskysely jaettiin kaikille henkilöille, jotka täyttivät valintakriteerit ja olivat tutkimuksen tekoaikaan ETÄ Karva-Kavereiden postituslistalla. Näitä henkilöitä oli 52, ja heistä kyselyyn vastasi 21 kappaletta. Toinen opinnäytetyön tekijöistä oli kriteerit täyttävä ja postituslistalla. Hän ei vastannut kyselyyn, joten todellinen joukko soveltuvia vastaajia oli 51. Yhtään vastausta ei jouduttu hylkäämään.

Tuloksen luotettavuutta määrittää myös se, kuinka hyvin tutkija tuntee tutkittavan aiheen ja tutkittavien henkilöiden suhteen tutkittavaan ilmiöön (Vilkkä, 2025, ss. 158–161). Tämän vuoksi perehdyimme tutkittavan asian taustaan ja teoriaan huolellisesti, ja käytimme kaikkea saavutettavissa olevaa tietoa aineiston hankintaa varten.

5 Tulokset

Koska tutkimuksessa oli sekä haastattelu että kysely, saatiin tuloksia myös kahdesta aineistosta. Kiinnostuksemme kohteena olivat syyt, jotka saivat ihmiset lähtemään mukaan toimintaan ja sitoutumaan harrastukseen, sekä osallisuuden näkyminen. Mukaan lähtemisen ja toimintaan jäämiseen syitä selvitettiin omilla kysymyksillään. Tulokset ryhmiteltiin omiin alalukuihinsa, sen mukaan, millaisia tuloksia aineistosta nousi. Nimeämme tekstissä mistä aineistosta tulos on. Tuloksia raportoidaan sekä tekstinä että graafisesti tulosten selkeyttämiseksi.

5.1 Vastaajien taustatiedot

Tutkimuskyselyssä kartoitettiin aluksi vastaajien (N=21) taustoja sen mukaan, kuinka kauan he olivat olleet toiminnassa, ja mihin toimintatyyppiin he osallistuivat. 15 vastasi olevansa mukana sekä etä- että lähitoiminnassa, ja loput pelkästään etätoiminnassa. Vastaajista suurin osa on ollut mukana toiminnan alusta saakka, eli vuodesta 2021. Näitä 4 vuotta toiminnassa mukana olleita oli 10 henkilöä, 5 oli ollut mukana 3 vuotta ja 4 oli ollut 2 vuotta toiminnassa. Uudempia jäseniä, vuonna 2024 liittyneitä oli kaksi.

Vapaaehtoisuus ei vastausten mukaan vienyt paljoa aika tunneissa mitattuna. Etävapaaehtoisena toimimiseen kului kuukausittain alle 1 h suurimmalla osalla vastaajista. Näin vastasi 16 vastaajaa. Loput 5 vastaajaa käyttivät aikaa 2–3 tuntia kuukaudessa. Vastaajista 16 kävi vapaaehtoisikäynneillä kuukausittain kerran tai ei lainkaan. 5 vastaajaa toimi vapaaehtoisena kaksi tai kolme kertaa kuussa. Myöskään vierailuihin valmistautumiseen ei kulunut paljoa aikaa, sillä alle tunnin kuukaudessa etukäteisvalmisteluihin käytti 19 henkilöä. Kaksi vastaajaa käytti aikaa 2–3 tuntia. Tätä pidempää aikaa ei käyttänyt kukaan. Vapaaehtoistapaamisiin lähdettiin sen mukaan, miten tilanne sen salli. Aina kun se oli mahdollista, lähti mukaan 4 toimijoista, sen sijaan 16 kertoi myös kieltäytyneensä tarjolla olevasta etävierailusta.

Etävapaaehtoiskäyntien lisäksi tarjolla on myös muunlaista toimintaa. Verkkotapaamisiin osallistui vastaajista puolet. Samoin vuosikokouksiin osallistui puolet vastanneista. Tämän lisäksi 6 henkilöä kertoi osallistuneensa muunlaisiin toimintoihin. Tällaisia olivat muun muassa lähitoiminnan kummina oleminen, lähitoiminnan vierailut, erilaisista vastuualueista huolehtiminen sekä koulutuksiin osallistuminen.

5.2 Mukaan lähtemisen teemat

Tutkimushaastattelussa tiedusteltiin tilaajatahon edustajilta, mitä he ajattelivat mukaan lähtemisen teemoista. Vastauksissa nousi esiin etätoiminnan positiivisena puolena se, että vierailukohteisiin ei tarvitse siirtyä pitkiä matkoja, vaan toimia voi kotoa käsin. Harrastaja voi olla kaukanakin asiakkaasta, mutta siirtymiin ei kulu aikaa, eivätkä keliolosuhteet vaikuta harrastamiseen. Lisäksi lemmikin ominaisuudet olivat vaikuttava tekijä. Haastateltavat kertoivat, että kaikki lemmikit eivät sovellu lähivierailuihin. Syitä ovat muun muassa, että lemmikki pelkää vieraita ihmisiä tai ei pysty matkustamaan autossa. Soveltuvuusarviointiin on osallistunut eläimiä, joita ei voi kuljettaa mihinkään kohteeseen, ja jotka siksi soveltuvat vain etätoimintaan. Eläin voi myös olla sellainen, joka lajinsa puolesta ei toimisi lähikontakteissa, esimerkiksi kotilo.

Tai sitten se eläin on sellainen, niin kuin esimerkiksi kotilo mitä ei voi viiä minnekään lähivierailulle.

Tutkimuskyselyssä sai vastata useammalla vaihtoehdolla, ilman että vastauksia arvoettiin sijaluvuin. Silti vastauksissa nousi muutamia vastauksia ylitse muiden. Yksi niistä oli etätoimintaan mukaan lähtemisen syy. Suurin yksittäinen tekijä oli vastaajan aiempi toiminta Karva-Kavereissa, lähitoiminnan myötä. Tällaisia vastaajia oli 16 (N=21). Seuraavaksi nousi vaihtoehto: ”Halusin, että muutkin saavat iloa lemmikistäni” jonka oli valinnut 10 vastaajista. Myös se, että muutkin saavat mahdollisuuden eläinten kanssa toimimiseen, oli tärkeä motivoiva tekijä. Sen oli valinnut 8 vastaajaa.

Suosituiksi vaihtoehtoiksi nousivat lisäksi, että vapaaehtoiset halusivat olla hyödyksi (7 vastaajaa) sekä halu kokeilla jotain uutta (7 vastaajaa). Tasaisen suosittuja olivat myös vaihtoehdot ”Tämä oli sopiva harrastus lemmikilleni”, ”Halusin olla mukana kehittämässä/testaamassa jotain uutta” ja ”Lähdin mukaan korona-aikana, kun muut harrastukset jäivät pois. Nämä saivat 33 %, eli 6 vastaajan kannatuksen. Näistä kahdessa jälkimmäisessä mielenkiintoista on se, että koronan vaikutus harrastustoimintaan näkyi

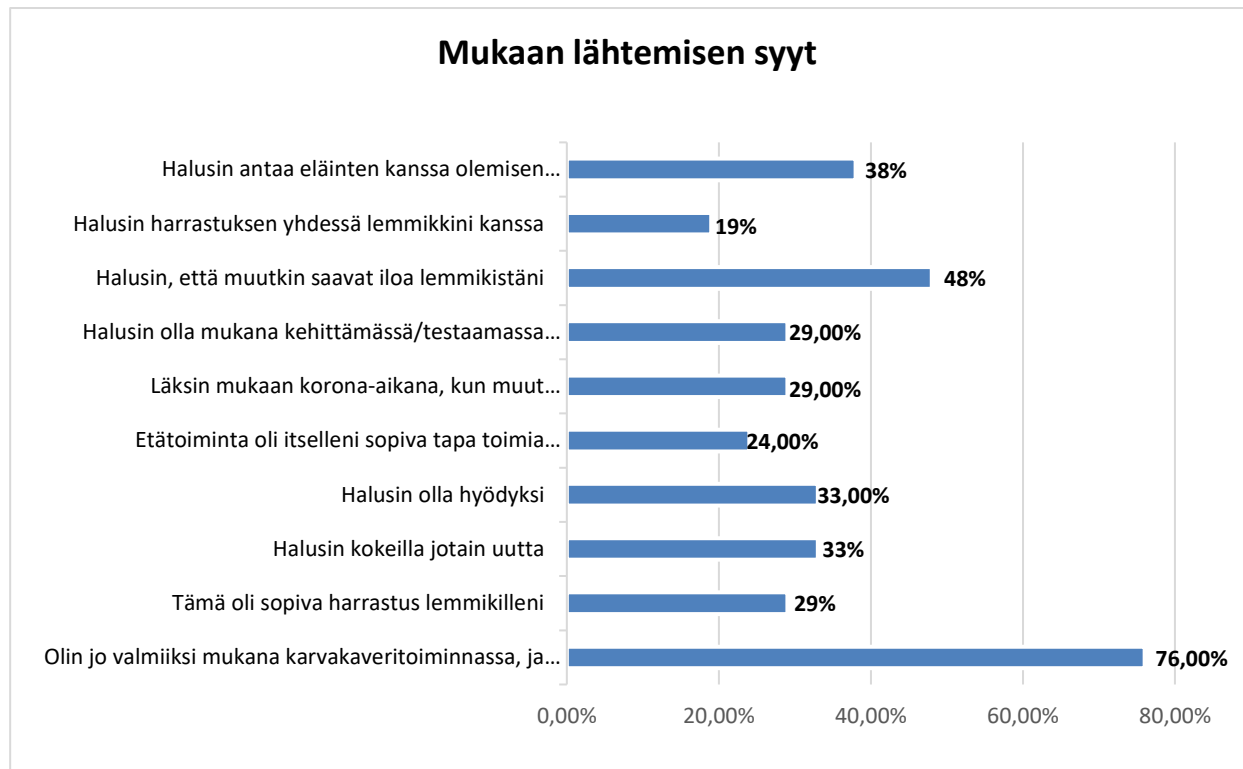
selkeästi. Lähitoiminnan loppuessa haettiin keinoja jatkaa harrastusta lemmikin kanssa, ja lähdettiin kehittämään jotain uutta.

”Etätoiminta oli itselleni sopiva tapa toimia vapaaehtoisena” oli valittu 5 kertaa. Yhdessä oman lemmikin kanssa halusi harrastuksen vastaajista 4. Useat muut esitetyt vaihtoehdot saivat hajaääniä. Näistä ilmeni se, että muutamilla oli selkeänä mukaan lähdön motiivina päästä harrastamaan samanhenkisten seurassa, sekä saada itselleen kavereita. Sen sijaan kukaan ei lähtenyt toimintaan oman yksinäisyytensä vuoksi, harrastuksen puutteen vuoksi tai siksi että olisi impulsiivisesti tarttunut jonkin harrastukseen. Kokonaisuutena vastauksista nousi esiin eläimen vahva merkitys hyvinvoinnin lisääjänä. Harrastuksen koettiin olevan merkityksellistä saajalleen sekä toteuttajalle, että eläimelle, ja tämä näkyi mukaan tulemisen syissä. Myös halu toimia lemmikin ehdoilla oli tärkeää. Nämä nousevat esiin, kun tarkastellaan vastausmääriä niissä kohdissa, jotka mittaavat halua toimia oman lemmikin kanssa, lemmikille sopivassa harrastuksessa ja jakaa iloa omasta lemmikistä.

Etätoiminta mahdollistaa vapaaehtoistoiminnan yhdessä koirani kanssa joka ei pidä autoilusta.

Harrastuksen sijaintipaikan helppous, eli kotoa käsin, koettiin oleelliseksi tekijäksi mukaan lähtemisessä. Suomessa välimatkat ovat usein pitkiä, mutta etäyhteys poistaa kulkemiseen liittyvät haasteet. Näitä voivat olla liikkumisvälineen puute, keliolosuhteet, kustannukset ja siirtymiin käytetty aika. Kotoa käsin harrastaminen koettiin helpottavaksi tekijäksi sekä itseä, että lemmikkiä ajatellen. Edellisten kappaleiden esittelemiä lukuja havainnollistetaan prosenttiosuuksin kuvassa 2.

Kuva 2. Mukaan lähtemisen syyt

Tutkimuskyselyssä yhtenä kysymyksenä oli ”Mikä on itselleni merkityksellistä ja tärkeää toiminnassa?”. Vastauksissa nousi selkeästi esille se, että ”Ilon tuottaminen toisille” oli merkityksellisin syy harrastaa ETÄ Karva-Kaveritoimintaa. Tämän vastausvaihtoehdon valitsi jokainen 21 vastaajaa. Se, että toiminta tuo hyvää mieltä kaikille osapuolille, oli 12 vastaajan mielestä tärkeää. 11 henkilöä puolestaan piti tärkeänä sitä, että voi harrastaa kotoa käsin. ”Minun ei tarvitse sitoutua jokaviikkoiseen harrastamiseen, vaan voin olla mukana silloin kun se itselleni sopii” valitsi 10 vastaajaa.

Vapaaehtoisten pyyteetön halu tuottaa iloa, olla hyödyksi ja antaa jotakin lisää toiselle osapuolelle oli vastauksissa ensisijainen tekijä. Oli vapaaehtoisuudelle kuvaavaa, että ulkoinen, eli toiselle tuleva hyöty, on merkityksellisintä. Toissijaiseksi merkitykseltään nousivat itseensä kohdistuvat eli sisäiset motivaatiotekijät, kuten harrastuksen soveltuvuus omiin ja lemmikin tarpeisiin. Sen sijaan todistuksen saaminen harrastuksesta ei ollut vastaajille tärkeää, tätä vaihtoehtoa ei valinnut vastaajista kukaan. Myös vastausvaihtoehdot ”Olen oppinut uusia asioita itsestäni” ja ”Säännöllinen tekeminen” jäivät valitsematta kaikilla vastaajilla.

Kun verrattiin kysymyksiä ”onnistumisen kokemukset itselle” ja ”onnistumisen kokemukset lemmikille”, havaittiin, että vastaajille tärkeämpää oli lemmikin kokema onnistuminen. Sama suuntaus oli muissakin kysymystyypeissä, joissa mitattiin sitä, mitä toiminta voi tarjota itselle tai lemmikille. Lemmikille koitua hyvä koettiin tärkeämmäksi, kuin itselle saatava aineellinen tai aineeton etu. Sen lisäksi omasta hyvästä, eli eläimestä, oltiin valmiita jakamaan hyöty muille, eli epäitsekkyyttä näkyi vastauksissa. Kuvassa 3 esitellään vastauksien prosenttiosuuksia kysymykseen ”Mikä on itselleni merkityksellistä ja tärkeää toiminnassa?”.

Kuva 3. Mikä on itselleni merkityksellistä ja tärkeää toiminnassa?

5.3 Toimintaan jäämisen ja mukana pysymisen teemat

Haastateltaessa tilaajatahon edustajia mukana pysymisen pääteemoiksi nousivat ”Harrastus onnistuu ajasta ja paikasta riippumatta”, ” Monipuolinen harrastus ja yhtenäisyys osallistujien kesken ” sekä ” Resurssien puute vaikeuttaa toimintaa”. Se, että harrastaa voi vuorotöiden aiheuttamien aikarajoitteiden kanssa, oli merkityksellistä vastaajille. Etäyhteydellä toteutettuna harrastus onnistui hyvin työvuorojen välissä. Se, että tarvetta myös päivä- ja viikonloppu-aikaan toteutettaville tapaamisille löytyi, koettiin positiivisena. Sillä, ettei harrastukseen voinut sitoutua joka viikko samaan kellonaikaan ei ollut merkitystä harrastuksessa. Tämä oli hyvää verrattuna muihin harrastuksiin. Mukaan jäämisen teemoissa nousi vahvasti esiin myös, ettei harrastus ole sidottu paikkaan, jonne täytyy

siirtyä lemmikin kanssa. Ajan säästö välimatkojen puuttumisen vuoksi, sekä harrastuksen helppous kotona toteutettavana toimintana mainittiin useasti, kun haastateltavat kertoivat syitä harrastukseen jäämiseen.

Haastattelun vastauksissa nousi esille se, resurssit ovat heikentyneet ja se vaikuttaa harrastuksessa pysymiseen. Aiemmin Karva-Kavereilla on ollut palkattu työntekijä, joka on hoitanut etävapaaehtoisten tapaamisten koordinoimista, sekä järjestänyt erilaisia tapahtumia ja mahdollisuuksia. Näin etävapaaehtoisilla on ollut virkistäytymistä, yhteistoimintaa ja koulutusta tarjolla ”kannustimena” vapaaehtoistyöstä. Sen sijaan nykytilanteessa koordinoimista hoitaa muutama vapaaehtoinen, oman päivätyönsä ohella. Tämä tarkoittaa, että toimijoilla on rajallisesti aikaa järjestää verkostoitumista, koulutuksia ja tapaamisia. Tilanne rasittaa sekä etätoimintaa toteuttavia että -koordinoivia vapaaehtoisia, ja heikentää etävapaaehtoistoimintaan sitoutumista. Yhteydenpidon vähenemisen myötä toiminnasta jättäytyään helpommin pois.

Tutkimuskyselyn mukaan toimintaan mukaan jäämiseen oli yksi syy, joka nousi suositummaksi muuta. 21 vastaajasta 13 henkilöä halusi jäädä mukaan, jotta muutkin saavat iloa vastaajan lemmikistä. Etätoiminnan koki itselleen sopivaksi tavaksi toimia 12 vastaajaa, ja se oli toiseksi yleisin mukaan jäämisen syy. Se, että lemmikki nauttii harrastuksesta, oli myös usein valittu vaihtoehto (10 vastaajaa). Lisäksi 9 vapaaehtoista kertoi nauttivansa tästä harrastuksesta, ja jääneensä mukaan siitä syystä. Eli ensisijaista oli muiden saama hyöty, vasta toissijaisena oli oman sisäisen motivaation kohteet, kuten harrastuksen sopivuus itselle ja omaan elämäntilanteeseen.

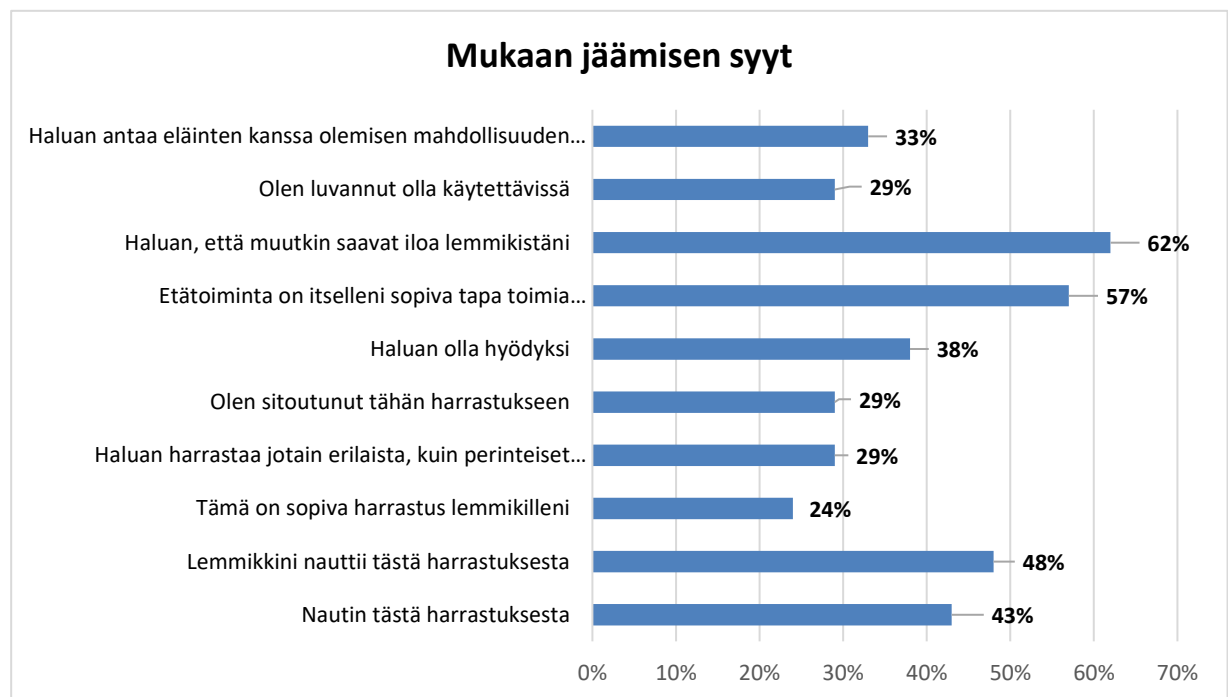
Hyödyksi halusi olla 8 vastaajaa ja muille mahdollisuuden eläinten kanssa toimimiseen halusi antaa 7. Tämän jälkeen vastauksissa tasaista sijaa pitivät useat eri vastaukset 6 henkilön vastaajamäärällä. Näissä korostui sitoutumisen ja vastuuntuntoisuuden teemat, sekä erilaisen harrastuksen viehätys. Sekä ulkoisen, että sisäisen motivaation teemoja näkyivät tasaisesti, kuitenkin niin, ettei palkkiot olleet sisäisen motivaation lähteenä.

Kun tarkasteltiin mukaan lähtemisen syitä, kaikki 21 vastaajaa halusivat tuottaa iloa muille. Mukaan lähtemisen syynä ei kysytty, nauttiiko vapaaehtoinen itse harrastuksesta, sillä mukaan lähtiessä harrastus on uusi ja vieras, eikä asiaan voisi näin ollen vastata. Tämä korostuu etenkin tapauksessamme, jossa vastaavaa etätoimintaan perustuvaa eläinavusteista toimintaa ei ole ollut. Tämän vuoksi ennakolta ei voi tietää omaa suhtautumistaan harrastukseen. Kun myöhemmin kysyttiin mukaan jäämisen syitä, vain 9 vastaajaa 21:stä vastasi nauttivansa harrastuksesta. Sen sijaan vastauksissa valittiin niitä

vaihtoehtoja, joissa kerrottiin lemmikin nauttivan harrastuksesta ja ETÄ Karva-Kaveritoiminnan olevan sopiva harrastusmuoto lemmikille. Näin ollen tärkeämmäksi nousi, että lemmikki nauttii toiminnasta, ja tämä oli syy harrastukseen jäämiseen.

Mukaan jäämisen teemoissa osiossa oli vastauksia, joita kukaan ei kokenut itselleen tärkeiksi. Vastausvaihtoehtoja ”En halua ihmiskontakteja liveinä sairastumisriskin vuoksi” tai ”En halua ihmeiskontakteja liveinä niiden kuormittavuuden vuoksi” ei valinnut kukaan. Tästä voidaan päätellä, että vaikka harrastus luotiin vastauksena korona-aikaan, se palvelee edelleen riippumatta yhteiskunnan tilanteesta. Nyt etätoiminnan tuomat mahdollisuudet ovat vapaaehtoisille lisäbonus, ei pakko. Harrastukseen ei vastausten mukaan jäänyt yksinäisyydestä, sillä ”kaipaamaan muiden seuraa”-vaihtoehtoa ei valinnut kukaan vastaaja. Mukaan jäämisen syitä ja niistä yleisimpien prosenttijakaumaa esitellään kuvassa 4.

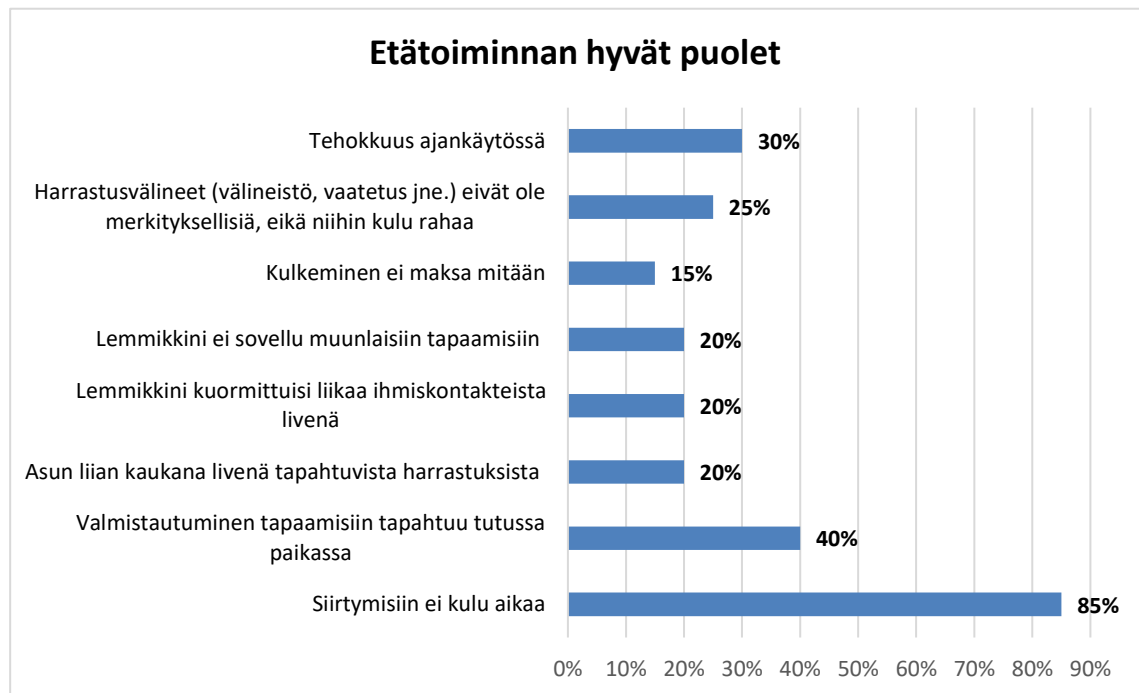
Kuva 4. Mukaan jäämisen syyt

Kun kysyttiin sitä, mikä on hyvää siinä, että harrastus on etätoimintaa, vastausvaihtoehdon enemmistö oli jälleen selkeä. Sen, että harrastukseen siirtymiseen ei kulu aikaa, valitsi 17 vastaajaa 21:stä. Valmistautumista tapaamisiin tutussa paikassa arvosti 8 vastaajaa ja ajankäytön tehokkuutta puolesta 6 henkilöä. Tasaista noin 20 % kannatusta saivat erilaiset lemmikin ominaisuuteen liittyvät vastausvaihtoehdot, kuten näkemys siitä että ”lemmikki ei sovellu muunlaisiin tapaamisiin” tai ”lemmikki kuormittuisi livetapaamisissa”. Samoin vaihtoehtoa, ettei omaa lemmikkiä lajinsa vuoksi voi kuljettaa tapaamiseen tai esitellä

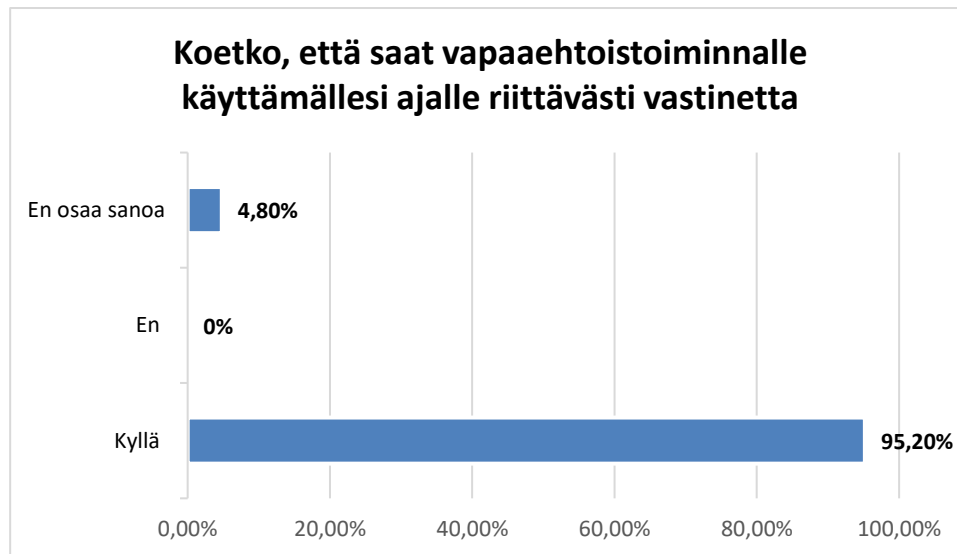
livekontaktissa, valittiin vastauksissa. Myös se, ettei harrastusvälineisiin kulu rahaa koettiin tärkeäksi. Sen sijaan niitä vastausvaihtoehtoja, jotka liittyivät vastaajan ominaisuuksiin, ei valittu lainkaan. Tällaisia olivat muun muassa vaihtoehdot ”Jännitän kasvokkain tapahtuvia tapaamisia”, sekä ”Minulla on aistilyherkkyyksiä, ja muiden seurassa olo on kuormittavaa esimerkiksi tuoksujen vuoksi”. Kuvassa 5 on kuvattu prosentteina vastaajien yleisimmin valitsemat vastaukset etätoiminnan hyvistä puolista, prosentteina esitettyinä.

Kuva 5. Etätoiminnan hyvät puolet

Yhtenä kiinnostavista, motivaatiota jäsentävistä kysymyksistä oli se, kuinka moni vastaaja koki saavansa riittävästi vastinetta ajalleen etävapaaehtoisena. Vapaaehtoistoimintaan käytetylle ajalle koki saavansa riittävästi vastinetta peräti 95 % vastaajista, eli 20 vastaaja 21:stä. Yksi vastaaja valitsi ”en osaa sanoa”-vaihtoehdon. Tämä kertoo, että motivaatiotekijät ovat hyvässä suhteessa siihen, mitä harrastus vaatii tai kuluttaa vapaaehtoiselta. Tämä kertonee siitä, että suhteessa käytetty aika, ja tietyn harrastusmuodon tuomat edut sekä sisäiset ja ulkoiset motivaatiotekijät, niin sanotut palkkiot, ovat hyvässä tasapainossa. Tätä kannattaa hyödyntää jatkossa myös rekrytoidessa uusia jäseniä. (Kuva 6)

Kuva 6. Koetko, että saat vapaaehtoistoiminnalle käyttämällesi ajalle riittävästi vastinetta?

5.4 Osallisuus

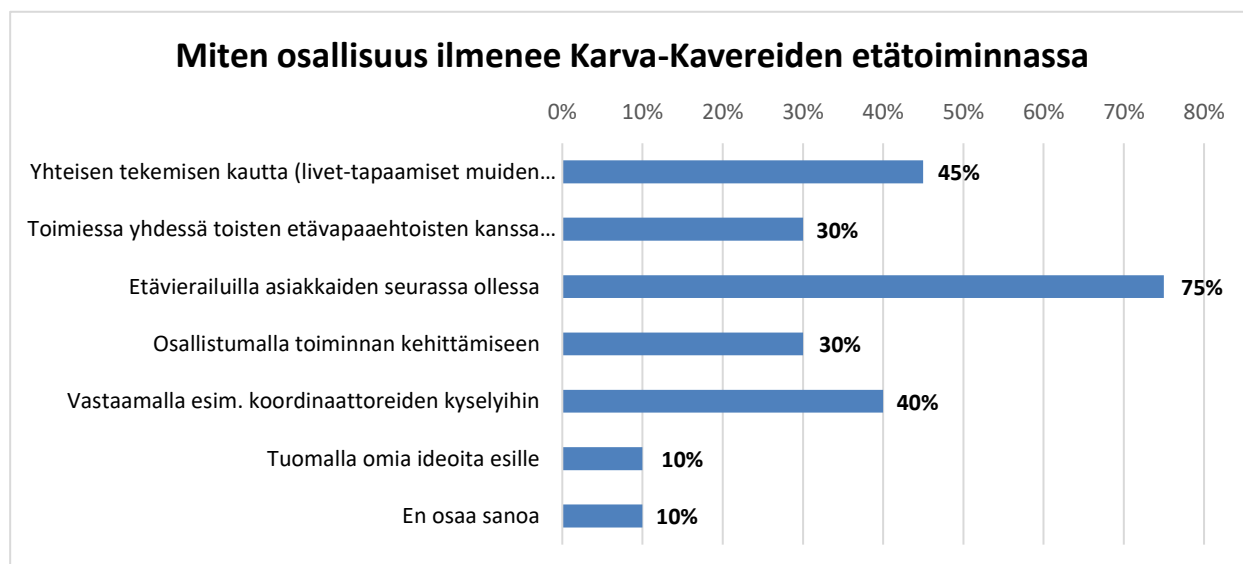
Haastattelussa kysyimme tilaajatähon edustajilta sitä, missä ja kuinka he kokivat osallisuuden teemojen toteutuvan ETÄ Karva-Kaveritoiminnassa. ”Etävierailut ovat osallisuuden ydin” oli yksi niistä. Etävierailut Teamsin välityksellä ovat yleisin toimintamuoto harrastuksessa, ja osallisuuden mahdollistuminen ja toteutuminen koettiin niissä vahvana. Muita pääteemoja olivat: ”Osallisuus ilmenee tapaamisissa ja toiminnoissa muiden toimijoiden kesken” ja ”Aktiivisuus ja toiminnan kehittäminen yhdessä”. Esiin nousi se, että kaikenlaiseen työntekijän/koordinaattorin järjestämään toimintaan osallistuttiin, ja samalla toimittiin osana yhteisöä. Tapaamisissa pääsi kertomaan omia ajatuksia ja toiveita, sekä osallistumaan toiminnan kehittämiseen. Aktiivisuus osallistumisessa lisäsi tunnetta mukaan kuulumisesta, ja vahvisti osallisuuden kokemusta.

Osallisuuden toteutumisen neljäntenä pääteemana oli ”Koordinoinnin puute vähentää osallisuutta ja motivaatiota”. Motivoinnin tärkeys tiedostettiin, ja sen puuttuminen koettiin selkeästi osallisuutta heikentävänä tekijänä. Haastattelu nosti esiin onnistumista osallisuuden kehittämisessä, mutta samalla resurssien puute palkatun koordinaattorin jäätyä pois tiedostettiin. Työntekijän panoksen myötä myös mahdollisuudet yhteiseen toimintaan supistuivat huomattavasti. Tämä koettiin jopa osallisuuden kehittymistä uhkaavana tekijänä.

Osallisuus näyttäytyy etävapaaehtoisille samalla tavoin kuin tilaajatahon edustajille. Molemmat tahot nostivat etävierailut merkityksellisimmäksi toiminnaksi. Kyselyssä vaihtoehdon ”Etävierailulla asiakkaiden seurassa ollessa” valitsi peräti 75 % vastaajista. Tämä oli mielenkiintoinen ja tutkimuksen tuloksen kannalta olennainen asia, sillä juuri näissä tapaamisissa on koko toiminnan lähtökohta ja tarkoitus. Osallisuutta koettiin, kun oltiin aktiivisessa toiminnassa, oman lemmikin ja asiakkaan seurassa ja saatiin vaikuttaa toiminnan toteutustapaan. Näin ollen osallisuudessa on moniulotteisuus, joka siihen kuuluukin (Nivala & Ryyänen, 2024, ss. 160–163).

Seuraavaksi eniten vastauksia tuli kohtiin ”yhteisen tekemisen kautta” (9 vastaajaa), sekä vastaamalla kyselyihin (8 vastaajaa). Noin kolmannes vastaajista osallistui toiminnan kehittämiseen sekä tapaamisiin etävapaaehtoisten kanssa etäyhteyksin. Palkatun työntekijän puuttuminen tuo jatkossa haasteensa näihinkin. Etävapaaehtoiset voivat halutessaan järjestää tapaamisia keskenäänkin, mutta isommat live-tapaamiset, kokoukset ja muut toiminnot vaatisivat koordinoivaa työpanosta. Osallisuudesta kysyttäessä useampi vastaaja toi esiin sen, että he ovat osallistuneet toiminnan kehittämiseen ja heillä on omia ideoita, joita ovat tuoneet esille. Tätä suuntausta kannattaisi edelleen ylläpitää, vahvistamalla säännöllisiä tapaamisia, jossa etävapaaehtoiset tulisivat kuulluksi toimintaa kehittävinä voimavaroina. Kuvassa 7 on prosenttiosuudet yleisimmistä vastauksista osallisuuden teemaan liittyen.

Kuva 7. Miten osallisuus ilmenee Karva-Kavereiden etätoiminnassa?

5.5 Kehittäminen

Viimeinen tutkimuskysymys koski toiminnan kehittämistä. Tästä teemasta kysyttiin ainoastaan kyselyssä, sillä tilaajataho oli alusta alkaen toivonut tietoa toiminnan kehittämisen tueksi. Kyselyn vastaajat (N=21) kokivat suurimmiksi kehitystarpeiksi toisten vapaaehtoisten kanssa järjestettävien Teams-tapaamisten ja viikonloppuvierailujen määrän lisäämistä. Molemmat vastausvaihtoehdot saivat kolmanneksen kannatuksen. Toista sijaa kehitystarpeissa pitivät etävapaaehtoisten livetapaamisien lisääminen, vierailuaikojen määrän lisääminen arki-iltoihin sekä asiantuntijaluentojen saamisen toiminnan tueksi. Nämä kaikki saivat 24 %:n kannatuksen. Vastausvaihtoehdot, joissa ehdotettiin erilaisia keinoja toiminnan supistamiseksi, eivät saaneet lainkaan kannatusta. Myöskään etävapaaehtoisten palkitsemista ei pidetty lainkaan tärkeänä.

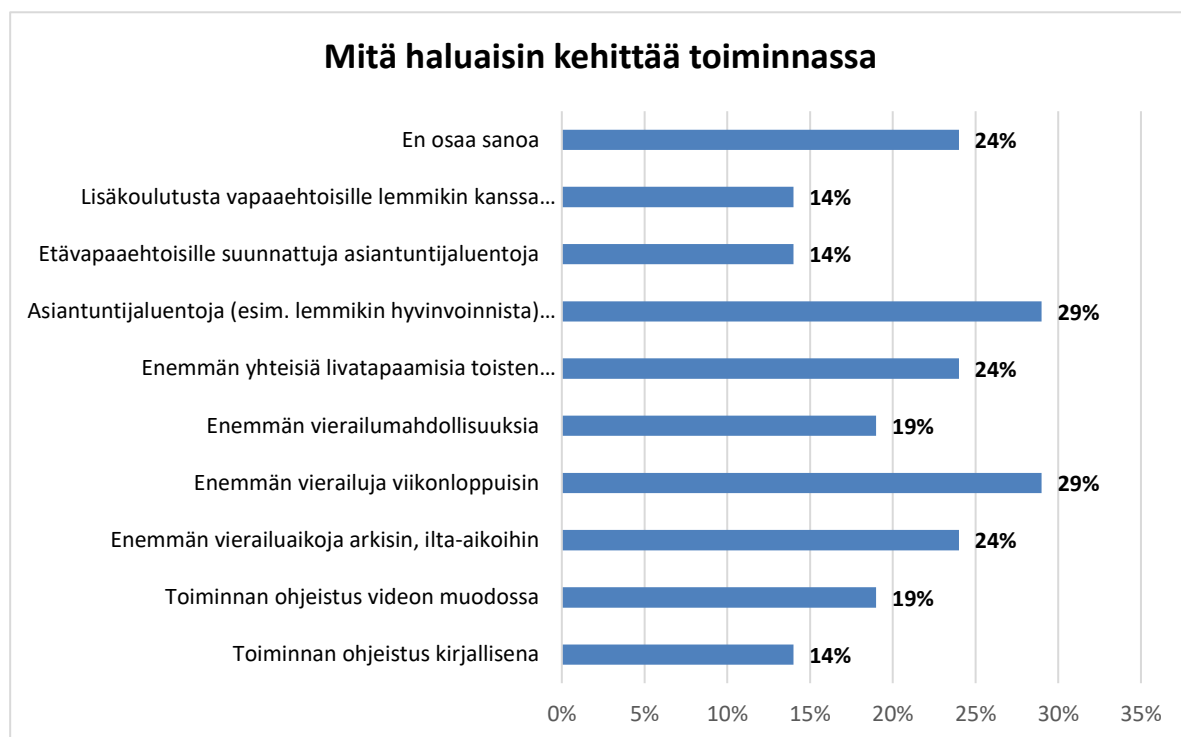
Toiminnan kehittämisessä kysyttiin myös tuen tarvetta etävapaaehtoisuuteen. Vastaajat eivät kokeneet kehittämisessä ensisijaiseksi toimeksi oleellisena tuen määrän tai laadun lisäämistä. 8 henkilöä vastasi, ettei ole saanut tukea, muttei ole sitä myöskään tarvinnut. 6 vastaajaa valitsi ”Olen saanut tukea silloin kun olen ollut yhteydessä yhteyshenkilöön”-vaihtoehdon. Vastaajista 4 koki saaneensa tukea ilman että sitä tarvitsi erikseen pyytää. Tuki, jota on eniten tarvittu ja saatu on koskenut teknisiä asioita. Lisäksi vertaistuki koettiin tärkeänä.

Vastauksissa nostettiin myös tärkeänä yhdessä kokeneempien kanssa toteutetut vierailut, sekä kokeneempien vahvistus siitä, että uusi toimija tekee asioita oikein. Etätoiminnan kehittämiseen liittyvissä teemoissa kysyttiin, millaista lisätoimintaa etävapaaehtoiset toivoisivat. ”En kaipaa lisää toimintaa nykyisen lisäksi”, vastasi 14/21 vastaajasta, 5 puolestaan toivoi etävierailujen testaamisen mahdollisuutta. Yhteiset tapaamiset Teamsissa mainittiin myös. Kuvassa 8 esitetään vastaajien prosentuaalisesti yleisimmät kehitystoiveet.

Näiden tulosten perusteella yhteisten Teams-tapaamisten lisääminen olisi toivotuin lisä toimintaan. Lisäksi myös live-tapaamiset olivat esitettyjen kehitysideoiden listalla. Molemmat tavat lisäävät yhteisöllisyyttä sekä osallisuuden kokemusta, ja näihin tarpeisiin vastaaminen mahdollisesti antaisi etävapaaehtoisille tunteen kuulluksi tulemisesta. Kuitenkin juuri tässä on haaste, joka on tuotu esille sekä haastatteluiden että kyselyiden tuloksissa. Resurssien puute, eli palkatun työntekijän puuttuminen, aiheuttaa haasteen kehitystarpeisiin vastaamisessa. Toinen kehitysehdotus oli erilaisten tapaamisien lisääminen. Myös tämä vaatii työntekijäresursseja, sillä vierailukohteiden löytyminen ja

toiminnan markkinoiminen on oleellista, jotta vierailupaikkoja erilaisiin tarpeisiin löytyisi. Tämä huomioidaan jatkokehitysideoissa.

Kuva 8. Mitä haluaisin kehittää toiminnassa?

6 Johtopäätökset

Tässä luvussa koostetaan haastattelun ja kyselyn tuloksia. Näitä verrataan myös raportissa esitettyihin aiempiin tutkimuksiin ja niiden tuloksiin. Tarkastelemme motivaatiotekijöitä sekä osallisuuden kokemusta. Molemmat teemat nousivat esille sekä aiempien tutkimusten aineistossa että omassa tutkimusaineistossamme. Rajaamme motivaatiotekijät siihen, mikä saa lähtemään ja jäämään mukaan harrastukseen.

Tutkimuksen tulokset vastasivat opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin, jotka olivat 1. Millaiset tekijät motivoivat vapaaehtoisia etävapaaehtoistoimintaan Suomen Karva-Kavereiden toiminnassa, 2. Miten osallisuuden kokemus ilmenee etävapaaehtoistoimintaan osallistumisessa ja 3. Miten etävapaaehtoistoimintaa voidaan kehittää? Tekijät, jotka saivat lähtemään mukaan, olivat pääosin ilon tuottaminen muille, hyödyksi oleminen, eläimen nauttiminen harrastuksesta ja harrastuksen soveltuvuus lemmikille ja itselle. Osallisuuden kokemus löytyi vastauksista, ja sekä haastateltavat että etävapaaehtoiset tunnistivat ja

löysivät osallisuuden toteutumisen toiminnassa. Suurimmaksi tekijäksi osallisuuden kohdalla koettiin etävierailut. Myös kehittämisen kohteita nostettiin esiin vastauksissa. Nämä ehdotukset olivat maltillisia, ja kertoivat siitä, että toiminnan perusteet ovat jo kunnossa. Lähinnä ideoissa nousi erityyppisten tapaamisten lisääminen ja vierailumahdollisuuksien lisääminen. Kehittäminen tarpeiden mukaisesti tullee vaatimaan aikaresursseja koordinoivilta tahoilta, ja tämä saattaa olla haasteellista. Tämä tosiasia nousi jo tutkimuksen haastatteluosiossa esille.

Haastattelussa sekä kyselyssä vastattiin kysymyksiin vapaaehtoistyön luonteesta. Oli tärkeää, että vastaajat saivat valita lähtevätkö mukaan joka kerta, kun etävierailua tarjotaan. Samoin tärkeää oli, että toimintaa sai suunnitella itselleen sopiviin aikoihin ja sopivilla tavoilla. Nämä samat tekijät esiintyivät vapaaehtoisuutta määrittelevissä teoksissa sekä tutkimuksissa. (Kansalaisareena, n.d.; Vapaaehtoistyö.fi., n.d.; Yeung, 2005, s.107)

Aiempien tutkimusten yhdistävä tekijä oli ilon ja hyvän mielen tuottaminen toisille ihmisille, mahdollisuus jakaa ilo omasta lemmikistä muille (Niemi, 2018) sekä hyödyksi oleminen. Tämän osion korostuminen vapaaehtoistyössä esiintyvistä halusta toimia muiden hyväksi, ilman itselleen saatavaa hyötyä. (Kansalaisareena, n.d.; Niemi, 2018) Toinen vahvasti esiin noussut motivaatio on hyvän tuottaminen lemmikille, ja eläimen itsensä saama hyöty harrastuksessa mukana olosta. (Kanerva 2023; Niemi, 2018) Verrattaessa eläinavusteisen vapaaehtoistyön tutkimuksiin, vastaajat jokaisessa tutkimuksessa ovat nostaneet samoja aiheita esille. Näitä ovat muun muassa lemmikin tyytyväisyys, eläimen kautta muodostuva side ja yhdessä eläimen kanssa toimimisen mahdollistaminen muille. Tämän nouseminen esille niin vahvasti kertoo myös siitä, miten spesifi harrastus on kyseessä. Etätoimintaa tehdään siis ensisijaisesti muille, mutta myös lemmikin saama hyöty painaa vaakakupissa.

Myös emotionaaliset palkinnot olivat omassa kohderyhmässä tärkeitä. Se, että itse nauttii, saa onnistumisen kokemuksia sekä on iloksi muille, olivat tärkeitä seikkoja etävapaaehtoisille. Myös oman lemmikin kanssa harrastaminen itselle sopivalla tavalla ja -aikana olivat merkityksellisiä. Vapaaehtoisten pyyteetön halu tuottaa iloa, olla hyödyksi ja antaa jotakin lisää toiselle osapuolelle oli vastauksissa ensisijainen tekijä. Toisten hyödyksi toimiminen on motivaatiotekijänä ulkoinen motivaattori. Näitä ulkoisia tekijöitä löytyi sekä Kanervan että Niemen tutkimuksista. (Kanerva, 2023, ss. 15-16; Niemi, 2018, s. 90) Toissijaiseksi nousivat sisäiset motivaatiotekijät, kuten harrastuksen soveltuvuus omiin ja lemmikin tarpeisiin. Nämä teemat löytyivät myös tietoperustasta, jossa tutkittiin ulkoisia ja sisäisiä motivaattoreita. Molempien motivaatiotyyppien löytyminen vastauksista oli tyypillistä. (Yeung, 2005, s. 107.)

Aiemmissa tutkimuksissa on löydetty muitakin yhdistäviä tekijöitä harrastukseen jäämisen syinä ja motivaattoreina. Näitä ovat toiminnan laadukas organisointi, osallisuuden toteutumisen mahdollistaminen erilaisin tavoin sekä itselle soveltuvien menetelmien hyödyntäminen. Nämä olivat vapaaehtoisille tärkeitä tekijöitä. (Mononen, 2024, ss.38–39; Nelimarkka, 2019, ss. 74–75). Samat teemat nousivat esiin haastattelun ja kyselyn tuloksissa. Painotus oli kuitenkin hivenen erisuuntainen, vallitsevien olosuhteitten vuoksi. Kun aiemmissa tutkimuksissa hyvin organisoitu toiminta oli nostettuna positiiviseksi asiaksi, jopa kärkisijoille, niin tässä tutkimuksessa se koettiin kehitystarpeeksi, jopa huolenaiheeksi. Haastateltavilla ja kyselyyn vastanneilla oli aiempi kokemusta siitä, mitä organisoitu toiminta voi tarjota, sillä toiminnassa oli ollut tällainen ajanjakso. Nyt tilanteen muututtua, näkyviin nostettiin myös huolet ja riskit, joita resurssien ja organisoinnin sekä koordinoinnin vähentyminen mukanaan tuo.

Osallisuus yhteisöön on löydettävissä tietoperustassa, aiemmissa tutkimuksissa ja tässä tutkimuksessa. Tutkimuskyselyssä löydettiin mukanaolo yhteisössä, johon haluaa kuulua. Myös samanhenkisten ihmisten seura koettiin tärkeäksi, samoin toiminnan kehittäminen yhdessä. Erilaisia tapoja osallisuuden toteutumiseen oli riittävästi ja etävapaaehtoiset kokivat toimintansa merkitykselliseksi yhteisössä. (Mononen, 2024, ss. 38–39; Nivala & Ryyänen, 2024, ss. 160–162) Osallisuuden teemaa tarkasteltaessa voidaan todeta ETÄ Karva-Kavereiden toiminnassa löytyvän ilahduttavaa osallisuutta. Vastauksista löytyi teemoja, jotka olivat yhteneväisiä Nivalan ja Ryyänen (2024) osallisuuden määritelmään. Tässä määritelmässä osallisuuden toteutuminen edellytti kolmea tekijää, jotka olivat oleminen, kuuluminen ja tekeminen. (Nivala & Ryyänen, 2024, ss.160–161)

Samat tekijät löytyivät myös etäkarvakaveritoiminnassa. Harrastuksessa etävapaaehtoisilla oli mahdollisuus olla mukana toiminnassa, kuulua ETÄ Vapaaehtoisten ryhmään sekä Karva-Kavereihin. Heillä oli myös mahdollisuus toimia sen mukaan, mikä itselle oli mahdollista ja luontevaa. Heillä oli tilaisuus ja halu kehittää toimintaa, ja olla aktiivisia erilaisin tavoilla. Lisäksi kaikilla oli vapaus käyttää omaa päätösvaltaa siinä, minkä verran he toiminnassa olivat, ja kuinka paljon sille antoivat. Haastateltavien mukaan heille syntyi vapaaehtoistoiminnassa oma kokemus osallisuudesta. Vapaaehtoiset tunnistivat osallisuutensa sekä sen, missä ja miten sitä heidän kohdallaan ilmeni.

Enemmistö vastasi osallisuuden toteutumisen ydintä olevan etävierailut. Saman tyyppinen asiakkaiden kanssa toimimisessa ilmennyt osallisuus nousi esiin myös muun muassa Niemen (Niemi, 2018) opinnäytetyötutkimuksessa. ETÄ Karva-Kaveritoiminnassa osallisuuden koettiin toteutuvan myös muussa yhteisessä toiminnassa, muiden

vapaaehtoisten seurassa sekä kehittämällä toimintaa. Osallisuus voisi mahdollisesti kasvaa lisää, jos mahdollisuuksia tapaamiseen ja yhdessä kehittämiseen olisi. Tämä ilmeni siitä, kuinka paljon vastauksissa toivottiin lisää muun muassa yhteistapaamisia ja -koulutusta, sekä muista erityyppisiä toimintamahdollisuuksia.

ETÄ Karva-Kavereiden erityisyys harrastuskentällä ja vapaaehtoistoiminnassa näkyi tutkimuksessa. Kun lähitoimintaan kohdistuvat tutkimukset kertoivat pääosin koiratoiminnasta, niin omassa tutkimuksessamme nousi esiin muiden eläinlajien mahdollisuudet ja kirjo eläinavusteisen etätoiminnan kentällä. Koska osa mukana olevista lemmikeistä ei voisi osallistua lähitoimintana tapahtuviin harrastuksiin tiettyjen ominaisuuksien vuoksi (koko, laji, luonne), on etsitty harrastus, joka soveltuu kyseiselle lemmikille. Tuloksien perusteella toimintaa olisi mahdollista markkinoida ja suunnata niin, että yhä enemmän eläinlajeja saisi mahdollisuuden tämänkaltaiseen harrastustoimintaan. Tätä kautta myös vapaaehtoisten mahdollisuudet harrastaa lisääntyvät.

Suoraan tutkimustuloksista löytyi erityyppisiä mahdollisuuksia jatkotutkimuksiin ja jatkokehitykseen yhdistyksessä. Jatkotutkimuksien ja kehitysehdotuksien ensimmäinen vaihe voisi tutkimuksen perusteella olla jatkohankerahoituksen hakeminen. Tutkimuksen tulokset korostavat sitä, kuinka merkityksellisestä ja spesifistä toiminnasta on kyse. Kyseisenkaltaista toimintaa ei voida korvata lähitoteutuksena toteutettavalla toiminnalla, sillä juuri etätoiminnassa piilee hyödyntämättömät mahdollisuudet. Jatkotutkimus tälle opinnäytetyölle voisi olla tutkimus siitä, mitä toiminnassa mukana olevat asiakkaat toiminnasta hyötyvät. Asiakkaiden ja vapaaehtoisten näkökulmat voisivat yhdessä tuoda näkyviin pahoinvoinnin ehkäisyn ja hyvinvoinnin lisäämisen teemoja. Samalla toiminnan kustannustehokkuuden laskelmat ja kestävä kehityksen tuomat säästöt yhteiskunnalle voisivat olla hyvä lisä tavoitellessa myönteistä rahoituspäätöstä.

Jatkorahoituksen mahdollisesti saadessa tulevaisuudessa myönteisen päätöksen toiminta vakiintunee palkatun koordinaattorin vetämäksi. Tällöin tilaajataho voisi hyödyntää samaa kyselyä, joka nyt toteutettiin. Kyselyllä voitaisiin mitata niitä vaikutuksia, joita resurssien lisääminen koordinoivan tahon työpanokseen tuo. Tämä kyselytutkimuksen toisto voisi tuoda tuloksellista vaikuttavuutta mahdolliseen hankeraporttiin, sillä oman tutkimuksemme tuottama tieto oli, että resurssien puute heikentää toimintaa. Tästä taas johtopäätöksenä on, että resurssien lisääminen koordinaatioon johtaa aktiivisen toiminnan lisääntymiseen ja toiminnan kehittämisen mahdollisuuteen etävapaaehtoisten toiveiden mukaisesti. Tätä hypoteesia kannattaisi testata. Parhaiten koordinaation lisäämisen vaikutus tulisi esille toistamalla tutkimuskysely ja vertaamalla tutkimuksen tulosta nyt tehtyyn.

7 Opinnäytetyön eettisyys, luotettavuus ja kestävyys

Opinnäytetyössä on tärkeää huomioida eettisyyden teemat, sekä kestävyys ja luotettavuus. Eettisyyden huomioiminen on ollut työssämme erityisen tärkeää, sillä toisen opinnäytetyön tekijän sidonnaisuus harrastukseen on koko prosessiin vaikuttava seikka. Tämän vuoksi olemme koonneet eettisyyden sisällöt alalukuun 7.1, Eettisyys ja luotettavuus, sillä asian vaatima huomiointi on vaikuttanut useaan toteutuksen kohtaan tutkimusprosessissa.

7.1 Eettisyys ja luotettavuus

Olemme suorittaneet opinnäytetyön tutkimuksen hyvän tieteellisen käytännön (HTK) edellyttämällä tavalla, jolloin tutkittava ja opinnäytetyömme lukija voi luottaa sen tutkimuseettikan olevan kunnossa (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023). Opinnäytetyön aihe on toiselle tutkijoista täysin uusi ja Karva-Kaveritoiminta vierasta. Täten ennakoasetelma suhteessa tutkittavaan asiaan on neutraali. Toiselle tutkijoista sekä Karva-Kaverit, että ETÄ Karva-Kaveritoiminta on entuudestaan tuttua. Kyseinen tutkija on ollut itse mukana vapaaehtoisena toimijana oman koiransa kanssa. Opinnäytetyön tekijän oma perehtyneisyys tutkittavaan vapaaehtoistoimintaan tarjoaa mahdollisuuden erilaiseen näkökulmaan, kuin asiaan perehtymättömällä tutkijalla. Vapaaehtoistoiminnan ollessa tutkijalle ennestään tuttua on erityisen tarkasti huomioitava puolueeton näkökulma tutkimuksessa ja raportoinnissa (Hakala, 2024, ss. 32–33). Tutkimuksen luotettavuuteen vaikuttaa tutkijan avoimuus kerrottaessa tutkimuksen etenemisestä sen eri vaiheissa (Hirsjärvi ym., 2012, s. 261).

Tilanteessamme tutkijan rooli on muistettava opinnäytetyön jokaisessa vaiheessa, ja samalla unohdettava vapaaehtoistoimijan rooli. Kuitenkin eettisesti oikein on kertoa opinnäytetyöprosessin jokaisessa vaiheessa tutkittaville ennakkoon tämä asetelma. Näin jokainen osallistuja voi tiedon avulla päättää mukaan lähtemisestään tutkimukseen oikeiden tietojen perusteella. Hakalan (2024, ss. 32–33) mukaan opinnäytetyön tekijän on tärkeä tiedostaa oma asemansa ja roolinsa suhteessa tutkimuksen aiheeseen ja siihen, kuinka henkilökohtainen valittu aihe on. Mikäli aihe on tutkijalle entuudestaan henkilökohtainen, on riskinä mahdollisuus ennakoasetelman aiheuttavan haasteita tutkimuksen tulosten puolueettomaan analysointiin. Toisaalta voi olla myös hyödyksi, jos aihe on tutkijalle tuttu entuudestaan. (Hakala, 2024, ss. 32–33). Aiheen tuttuutta on hyödynnetty tutkimuskysymysten laatimisessa mahdollisimman kattavien vastausvaihtoehtojen tarjoamisella. Tutkimuksessa on pyritty siihen, että vastauksissa

pääsee nousemaan esiin toiminnan positiivisten puolien lisäksi myös mahdolliset kielteiset näkökulmat ja kehittämisen tarve. Tuloksia arvioitaessa on noudatettu puolueettomuutta.

Haastateltaville tulee etukäteen ennen haastattelua kertoa kirjallisesti, kuinka haastattelumateriaalia käsitellään ja säilytetään tutkimuksen ajan ja sen jälkeen (Hirsjärvi & Hurme, 2022, luku 4.1.2). Haastattelussa ei kerätty henkilötietoja. Haastattelulla haluttiin saada aineistoa järjestön toiminnasta ja historiasta. Haastattelussa ei tarvittu eikä siten kerätty henkilöityjä tietoja ihmisistä, jotka järjestössä toimintaa suorittavat. (Liite 2. Tietosuojailmoitus haastattelu)

Anonymiteetin täydellinen takaaminen kyselyssä ja tämän kertominen tutkittavalle varmistettiin opinnäytetyön prosessissa. (Liite 5. Kyselytutkimustiedote). Lisäksi opinnäytetyössä huomioitiin eurooppalaisen tutkimuseettisen ohjeistuksen mainitsemat käytännön peruseriaatteet, joita ovat luotettavuus, rehellisyys, arvostus sekä vastuunkanto. Tutkimuseettisen näkökulman huomioiminen, ja sen avaaminen tutkittavalle tarpeeksi selkeästi ja tarkasti lisää mahdollisuutta saada tutkittavilta luotettavia ja laajoja vastauksia (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023). Tutkimus tulee toteuttaa siten, että tutkimuksesta ei aiheudu tutkittavina oleville ihmisille, yhteisöille tai muille tutkimuskohteille riskejä, vahinkoja tai haittoja (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019, s. 7).

Opinnäytetyöprosessissa kuvataan eettisiä valintoja, joita olemme tehneet tutkimuksen eri vaiheissa. Perustelemme ratkaisut ja arvioimme lopputulosta valintojen valossa. Tutkijan täytyy tutkimusta tehdessään, sitä arvioidessaan ja siitä raportoidessaan pohtia myös omia eettisiä valintojaan (Kallinen & Kinnunen, 2021). Tutkittavalla henkilöllä on ollut oikeus tutkimukseen osallistuessaan ilmaista vapaaehtoisuutensa ja tarvittaessa keskeyttää tutkimus milloin tahansa. Tutkittaville tiedotettiin, että tällaisessa tapauksessa kerättyjä tietoja ei hyödynnetä kyseisessä tutkimuksessa. Tutkittavalla tulee koko tutkimuksen ajan olla mahdollisuus saada tietoa tutkimuksen sisällöstä, henkilötietojen käsittelystä, toteutuksesta sekä koko prosessista (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2019).

Haastatteluun valmistautuessa pyrittiin teoriapohjan hyvään haltuunottoon. Taustatiedot ovat olleet riittäviä, sillä haastattelu sujui pääosin ennalta kaavaillun mukaisesti. Muutamassa kohdassa on ollut tarve tarkentaa vastausta. Haastattelututkimuksen aikana kysymyksiä voi tarvittaessa tarkentaa lisäkysymyksiä esittämällä (Hirsjärvi & Hurme 2022, luvut 4.2, 4.2.3, 4.3.5). Tutkimuksen kysymyksenasettelu pyrittiin tekemään niin, ettei mahdollisuuksia väärinymmärtämiseen tai tulkinnallisuutta jää. Opinnäytetyössä tarvittiin tutkittavalta tietoon perustuva eettinen suostumus tutkimukseen osallistumiseen. Tietoon

perustuvaa suostumusta varten on tutkittavan saatava etukäteen riittävä tieto tutkimuksista ja omista oikeuksistaan tutkittavana (Kallinen & Kinnunen, 2021). Opinnäytetyössä tutkimuksen suostumus kerätään haastattelussa nauhoitettuna, sekä kyselyssä olevassa Webropol-lomakkeessa. (Liite 2 Tietosuojailmoitus haastattelu ja Liite 4 Tietosuojailmoitus kysely)

Eettisyyden teeman alla tulee huomioida, että olemme tutkijoina kokemattomia ja aineiston analyysi on itsellemme verrattain vierasta. Tämän vuoksi olemme pyrkineet kompensoimaan tilannetta lukemalla riittävästi tutkimusprosessista ja pyrkineet hyödyntämään saatavilla olevaa ohjausta. Lähdemateriaali on valittu huolellisesti. Tietoperustassamme valintakriteerinä on ollut tiedon nykyaikaisuus sekä tietoperustan vahva traditio. Tämän vuoksi osa lähteistä on vanhempia, mutta edelleen relevantteja tutkimukseen nähden. Opinnäytetyössä on muistettu lähdekriittisyys kautta koko prosessin, opinnäytetyön ohjaajan ohjeistuksen mukaisesti. Opinnäytetyön abstraktin kääntämisessä on käytetty luvallisesti tekoälyä apuna, mutta teksti on tarkistettu myös tekijöiden toimesta. Muutoin tekoälyn tuottamaa tietoa ei ole käytetty opinnäytetyöprosessissa.

7.2 Kestävyys

Kestävän kehityksen teema sekä sosiaalisesti kestävän kehityksen ja vapaaehtoistoiminnan näkökulmina on pyritty huomioimaan opinnäytetyössä mahdollisimman kattavasti. YK:n Kestävä kehitys, Agenda 2030, määrittelee kestävän kehityksen kolmeksi osa-alueeksi ekologisen kestävyuden, sosiaalisen kestävyuden ja taloudellisen kestävyuden. Kestävyuden osa-alueilla nähdään olevan keskinäisriippuvuus. Tällä tarkoitetaan sitä, että jokainen teko tai muutos on yhteydessä toisiinsa nähden. Sosiaalinen kestävyys tuo jokaisen ulottuville edellytykset hyvinvoinnille, niin tänä päivänä kuin tuleville sukupolville. (Kansalaisareena 2024, ss. 9–10) Opinnäytetyömme aihe ja tutkimus pyrittiin toteuttamaan hyvinvointia lisäävästä näkökulmasta. Etävapaaehtoistyön kehittäminen Suomen Karva-Kavereissa ja ETÄ Karva-Kaveritoiminnan lisääminen voi tuoda osallisuuden ja hyvinvoinnin teemoja, sekä mahdollisuuden eläinkontakteihin heille, joille se ei muuten mahdollistuisi. Tämä kuuluu suoraan sosiaalisen kestävyuden toteutumisen alle.

Suomi nähdään edelläkävijänä edistäessään kestävää kehitystä globaalilla tasolla. On kuitenkin havaittu, ettei Suomi ei ole kyennyt saavuttamaan YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda 2030:n tavoitteita aikataulun mukaan. Jatkossa on kiinnitettävä

huomiota siihen, että ekologisesti kestävä talouden ja kulutuksen vähenemisen toteutuminen olisi nopeampaa kaikessa toiminnassa. Toteutumisen saavuttamiseksi on välttämätöntä, että usea taho ottaa osaltaan vastuuta tehtävästä. Näitä tahoja ovat niin julkinen sektori, järjestöt, yritykset kuin yksittäiset kansalaiset. (Salmela, 2023) Tähän tilaajataho vastaa hyvin etätoimintaa järjestämällä ja edelleen kehittämällä, sillä kyseinen toiminta vähentää tarvetta liikennevälineiden käyttöön, fossiilisten polttoaineiden kulutukseen, materiaalihankintoihin sekä tila- ja ohjauskuluihin. Lisäksi toiminta tähtää aineettoman hyvän lisäämiseen sekä vapaaehtoisille, asiakkaille että toiminnassa mukana oleville eläimille.

YK on ottanut vapaaehtoistoiminnan osaksi kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja kohottanut tämän osa-alueen korkealle tasolle. Järjestö- ja vapaaehtoistoimijoiden on mahdollista tulevaisuudessa toteuttaa vahvempaa roolia. (Salmela, 2023) YK myös määrittelee kestävyiden edistämistä tarkastellessaan aktiivisen kansalaisuuden sekä omaan elämäänsä vaikuttamismahdollisuuksien olevan tärkeässä asemassa. Vapaaehtoistoiminnassa ilmenee kestävyys silloin, kun vaikutukset ovat pysyviä ja myönteisiä niin ihmisille kuin planeetalle hyvinvointia tuoden. Suomen Karva-Kaverit mahdollistavat omassa toiminnassaan aktiivista kansalaisuutta sekä vaikuttamismahdollisuuksia. Tämä toteutuu sekä etävapaaehtoisten ja asiakkaiden kannalta katsottuna.

Sosiaalinen kestävyys pitää sisällään fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin elementit. Myös kokemus osallisuudesta, mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua yhteiskunnallisiin asioihin, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon sekä oikeudenmukaisuuden toteutuminen sisältyvät sosiaaliseen kestävyteen. ETÄ Karva-Kavereissa nämä toteutuvat, sillä etätoiminta mahdollistaa yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon harrastuksessa niille, jotka eivät jonkin haasteen tai rajoitteen vuoksi pysty esimerkiksi siirtymisiin, liikkumiseen tai osallistumaan lähitoimintaan. Myös yhteisöön kuuluminen, vaikuttaminen ja osallisuus yhteisössä mahdollistuvat etätoiminnassa. (Kansalaisareena, 2024, s. 12)

Etätoiminta tuo uuden väylän yksilön osallistumiseen ja osallisuuden kehittymiseen. Osallisuus toteutuu niin asiakkaan kuin vapaaehtoisen kohdalla, sillä toimintaan kuuluu yhteinen suunnittelu toiminnan sisällöistä. Etävapaaehtoisuutta voi toteuttaa huolimatta haasteista, jotka olisivat lähitoiminnan este. Esimerkiksi allergisoitunut tai liikuntakykyrajoitteinen voi toimia etätoiminnassa, eli etämuotoinen toiminta on tältä osin rajoitevapaata. Kuten vapaaehtoinen, myös asiakas pystyy ottamaan aktiivisen roolin

tapaamisissa. Osallisuus voi toteutua asuinpaikasta riippumatta, myös maailmanlaajuisesti. (Nivala & Rynänen, 2024, ss. 160–166)

Myöskään ympäristön kantokykyyn toiminta ei vaikuta heikentävästi. Ympäristön kantokyvyn huomioiminen on jo toiminnassa sisällä harrastusmatkojen jäädessä pois ja toiminnan ollessa riippuvainen ainoastaan digitaalisesta yhteysmuodosta. Harrastustiloja ei tarvitse rakentaa, huoltaa tai ylläpitää tämän harrastuksen tiimoilta. (Kansalaisareena, 2024, ss. 11–12) Toiminta on maksutonta kaikille osapuolille, eikä piilokuluja esimerkiksi harrastusvälineistä synny. Koska toiminta ei vaadi muuta välineistöä kuin etäyhteyden ja puhelimen tai tietokoneen, jää erilaiset harrastusvälinekulut ja vaatekulut minimiin. Myöskään erilaisten välineiden hankintaa vuodenaajat huomioiden ei tarvitse tehdä, ja tämä on selkeästi kestävästä kehitystä edistävää toimintaa. (Kansalaisareena, 2024, ss. 11–12)

Kestävä kehitys on huomioitu opinnäytetyön prosessin aikana. Haastattelut tehtiin Teams-yhteydellä, jolloin kuormitus ympäristölle oli mahdollisimman pieni, siirtymisten jäädessä pois. Tulostimme paperille sen, mikä oli pakollista, jotta emme lisänneet turhaa kulutusta. Toimimme pääosin digitaalisessa ympäristössä, ja hyödynsimme Finna.fi:n mahdollisuutta lainata kirjat sähköisesti. Lainasimme myös lähdemateriaalia paikallisesta kirjastosta, ja tässä jouduimme hyödyntämään kaukolainauspalvelua. Näin ollen kulutusta syntyi kirjoja kirjastosta toiseen siirtäessä. Ostimme itsellemme ainoastaan ne kirjat, joista tiesimme olevan hyötyä jatkossakin, eli mikään kirjallinen materiaali ei ollut kertakäyttöistä. (Kansalaisareena, 2024, ss. 11–12)

8 Pohdinta

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Suomen Karva-Kavereissa etätoiminnassa mukana olevien vapaaehtoistoimijoiden motivaatiotekijöitä. Lisäksi tutkimme osallisuuden ilmenemistä etätoimintaan osallistuvien näkökulmista. Tavoitteena oli myös selvittää kehittämistarpeita. Nämä tavoitteet toteutuivat, sillä tutkimushaastattelun ja -kyselyn tulokset vastasivat tiedontarpeeseen. Tutkimuksessa saatiin kattavasti selville vapaaehtoisten motivaatiotekijöitä, sekä se, miten osallisuuden kokemus ilmenee. Myös kehittämisen teemasta saatiin vastauksia runsaasti. Työn tilaajalla oli tarve konkreettisista ideoista, joilla toimintaa voisi kehittää. Näitä ideoita saatiin hyvin. Tavoitteena oli myös tuottaa tietoa, jota voi hyödyntää jatkossa esimerkiksi rahoituksen hakemisessa. Vapaaehtoisten vastaukset tutkimuskyselyyn vastasivat tähän tarpeeseen. Vastausten perusteella voidaan perustella jatkorahoituksen tarvetta, sekä näyttää mitä hyötyjä

toimintaan panostamalla voidaan saavuttaa. Lisäksi tulokset vastaavat hyvin rekrytoinnin tarpeeseen, sillä vapaaehtoisuus ETÄ Karva-Kaveritoiminnassa näyttäytyy tutkimuksen valossa motivoivalta, palkitsevalta sekä kaikille osapuolille hyvää tuottavana toimintana.

Opinnäytetyöprosessin aikana tuli kuitenkin hetkiä, jolloin meidän tutkijoina piti pysähtyä miettimään, kysymmekö oikeita asioita ja osaammeko analysoida kerättyä tietoa oikein. Teoriapohjan haltuunotto oli alkuun haastavaa rajaamisen vaikeuden vuoksi. Samoin aiempia tutkimuksia lukiessa havaitsimme lukevamme paljon myös oman aihepiirimme reunoilta ja ulkopuolelta. Lopulta onnistuimme määrittämään riittävän selkeät sisäänottoperusteet ja saimme rajattua aineistoa. Teimme tietoisesti valinnan käyttää aiempina tutkimuksina myös alemman ammattikorkeakoulutason opinnäytetöitä, sillä ylemmän tason ja gradutasoisia töitä ei määrittämillämme kriteereillä löytynyt. Nyt tutkimukset käsittelivät selkeästi riittävän lähellä omaa tutkimusta olevaa aihetta sen sijaan, että ne olisivat vieneet aihetta tietoisesti etäämmälle omasta, spesifistä alasta tutkimuksien ylemmän korkeakoulutason vuoksi.

Tämä valinta osoittautui perustelluksi siinä, että eläinavusteisesta toiminnasta lukiessa syveni ymmärrys sen erityisyydestä muuhun vapaaehtoisuuteen verrattuna. Vaikka vapaaehtoisuuden monet motivaatiotekijät olivat hyvin samanlaisia kaikilla vapaaehtoisuuden aloilla, eläinten kanssa nousi aivan uusi ja erityyppinen motivaatiotekijä, nimittäin eläimen hyvinvointi. Kun muissa tutkimuksissa peilattiin vuorovaikutusta ja antamisen sekä saamisen merkityksiä vapaaehtoisen ja asiakkaan välillä, eläinten kanssa toimiessa vuorovaikutus oli kolmenkeskeistä.

Kolmenkeskisyys lisäsi työhön eläimen mukanaan tuomat hyvinvointivaikutukset (näistä on kerrottu luvussa 3.3. Eläinavusteinen toiminta) ja motivaatiotekijöiden kirjo laajeni. Kuitenkin ne olivat edelleen luokiteltavissa sisäiseen ja ulkoiseen motivaatioon, joten ne pysyivät aiempien tutkimusten kannalta verrattavissa olevina. Eläimen kanssa toimiessa ulkoinen motivaatio oli vahvaa, se oli pyyteetöntä halua antaa oman eläimen tuomaa hyvää myös toiselle. Sisäinen motivaatio puolestaan toteutui, kun sai harrastaa oman lemmikkinsä kanssa, mieluisalla tavalla, ja samalla syventää omaa suhdetta eläimeen. Lisäksi vastaajat nostivat kautta tutkimuksen esiin sen, että lemmikin hyvinvointi on etusijalla. Lemmikkiä ei siis käytetty välineenä, vaan se oli subjekti, jonka tarpeet olivat merkityksellisiä. Lisäksi tämä kaikki toteutettiin kontekstissa, joka muulle eläinavusteiselle vapaaehtoistoiminnalle on vierasta, eli etätoimintana.

Yksi opinnäytetyöprosessin aikana syntynyt oivallus oli, se kuinka paljon ETÄ Karva-Kaveritoiminta edistää kestävästä kehitystä. Kestävän kehityksen toteutumisessa havaitut vahvuudet ja mahdollisuudet kannattaisi jatkossa huomioida ja markkinoida entistä paremmin. Kestävän kehityksen teemat nousevat esiin muun muassa osallisuutta tarkasteltaessa. Osallisuus ilmenee kaikille osapuolille mahdollistuvana. Kestävä kehitys näkyy myös Karva-Kavereiden järjestötyön kehittämässä sekä eläinavusteisen työn suunnannäyttäjänä. Nämä voisivat olla tekijöitä, joita käyttää perustellessa hankerahoituksen tarvetta.

Jäimme pohtimaan, miten toimintaa voisi kehittää jatkossa. Tärkeää olisi, että myös etävapaaehtoiset voisivat vastata nauttivansa harrastamisesta, sillä se on jatkuvuuden ja jaksamisen kannalta oleellista. Tällaisten esimerkkien kautta näkyy selkeästi etävapaaehtoisten epäitsekkyys. Toisaalta epäitsekkyys on positiivista tämäntyyppisen harrastuksen kannalta. Samalla kuitenkin kannattaa huomioida, että jos toimintaan halutaan sitouttaa vanhat toimijat ja saada uusia jäseniä, voisi tutkimuksen tulosten perusteella satsata etävapaaehtoisten omaan iloon harrastuksesta.

Jatkotutkimusideoita ETÄ Karva-Kaveritoiminnasta olisi lukuisia. Tämänkaltaisen toiminnan pilotointi esimerkiksi pitkäaikaissairaille tai suljettuihin laitoksiin voisi olla merkittävä lisä hyvinvoinnin edistämisen työssä. Työn aikana näkemyksemme on vahvistunut etätoiminnan ja eläinavusteisen toiminnan yhdistämisen positiivisista vaikutuksista. Tällä hetkellä toiminta on vielä alussa, mutta tässä voi olla yksi vastaus uudelleen toimintamalliin ja hyvinvoinnin lisäämiseen yhteiskunnassa tulevaisuudessa.

Yksi jatkotutkimusaihe opinnäytetyöksi on nostettavissa suoraan kyselyn vastauksista. Niissä toivottiin ohjeistusta toiminnan tueksi kirjallisena, äänitteenä tai videona. Tämän perusteella voisi toteuttaa esimerkiksi kirjallisen oppaan. Yksi vaihtoehto voisi olla käsikirja tapaamisten tueksi, sisältäen ideoita ja käytännön neuvoja etävapaaehtoisille. Käsikirjaan voisi myös kerätä vapaaehtoisilta nousevia hyviä käytänteitä tapaamisten tueksi. Sisällössä voisi olla ideoita tapaamisten aiheista ja toteutuksista sisä- ja ulkotiloissa. Lisäksi käsikirja voisi ottaa huomioon eri vuodenaikojen asettamat vaatimukset eläinten kanssa ETÄ Karva-Kaverina toimiessa. Tästä olisi hyötyä sekä uusille, että vanhoille toimijoille. Lisäksi tällaisen toteutuksella voitaisiin vahvistaa osallisuutta toiminnan sisällä, halukkaiden päästessä koostamaan käsikirjaa yhdessä opinnäytetyön tekijän kanssa. Tämä voisi olla soveltuva aihe esimerkiksi sosionomi- tai yhteisöpedagogisuuntauksen opiskelijalle.

Toinen toivottu lisä kehittämisen teemassa oli Teams-tapaamisten ohjeistus, opasta toivottiin sekä kirjallisena, että videomuotoisena. Yksi vaihtoehto voisi olla ”Teams-tapaamisten ohjekirja uusille jäsenille ja vanhoille konkareille muistin virkistämiseksi”. Ohjekirjassa voisi olla selkeät kuvitetut ohjeistukset vaihe vaiheelta Teamsin käyttöön etävierailujen toteutuksessa. Ohjekirjaan voisi lisäksi tehdä video-opastuksen, jonne pääsisi linkin kautta. Tällainen ohjekirja palvelisi vanhenevaa etävapaaehtoisten ryhmää, joilla kynnyks tietokoneen käyttöön voi olla suurempi. Lisäksi uusi toimija saisi hyvän perehdytyksen tapaamisten järjestämiseen. Ohjeessa voisi olla erilaisia ideoita lähtien kameran suuntaamisesta oikein, aina yleisimpiin itse ratkaistaviin ongelmiin yhteyksien ja äänen kanssa.

Lisäksi kyselyn vastauksista oli nostettavissa jatkotutkimusaihe vapaaehtoisten hyvinvoinnin lisäämiseksi. Tämä voisi olla esimerkiksi toiminnallinen opinnäytetyö, ja toteutuksena etävapaaehtoisten ”hyvinvointipäivä” Teams-alustalla. Toiminnassa keskiössä voisi olla joukkokokoonantuminen, josta tiedotettaisiin ajoissa ja jonka markkinointi vapaaehtoisille olisi kattavaa. Ohjelmassa voisi olla esimerkiksi luentoja lemmikin hyvinvointiin liittyen, voimavara- ja vahvuustyöskentelyä etävapaaehtoisille sekä hemmotteluosio kotona tehtäväksi. Tällainen hemmotteluosio olisi toteutettavissa muun muassa ohjattuna, vapaaehtoisten itsetoteuttamana hierontana käsien akupisteiden kautta, rentoutusharjoituksilla tai muuna vastaavana toimintana. Kyseisiä ohjattuja harjoituksia tarjotaan jo hyvinvointialan yritysten kautta. Tämä voisi toimia palkkiona ja kannustimena etävapaaehtoisille, ja antaa mahdollisuuden vertaistapaamiseen ja -keskusteluun.

Koko opinnäytetyöprosessi on ollut pitkä matka, joka on venynyt vielä ajallisesti suunnitellusta. Lopputulosta ajatellen on kuitenkin positiivista, ettemme kiirehtineet maaliin aiotulla tavalla, vaan maltoimme hidastaa ja oppia lisää. Saavutettu lopputulos hyödyttää tilaajatahoa ETÄ Karva-Kavereiden jatkon osalta. Tilaajatahon kanssa tehty yhteistyö on ollut työtämme kehittävää, ja tästä haluamme lausua kiitoksen. Yhteistyö on lisäksi nostanut edelleen vapaaehtoistyön arvostustamme ja vahvistanut uskoamme kolmannen sektorin merkitykseen yhteiskunnassa.

Digitaalisuuden ottaessa edelleen yhä suurempaa sijaa maailmassa, voi ETÄ Karva-Kavereiden tarjoama eläinavusteinen etävapaaehtoistoiminta olla vastaus globaaliin yksinäisyyteen ja ihmisten eriytymiseen luonnosta. Toiminnan ylittäessä kunta-, maa- ja mannerrajat, on mahdollista viedä suomalaista osaamista ja halua auttaa toisia myös pidemmälle. Mikä olisikaan koskettavampaa, kuin saada yhteys Suomen pakkastalven keskellä kirmailevaan suomenlampaaseen-, hevoseen tai pystykorvaan, etenkin jos

vierailun kohdehenkilö asuu keskellä kuumaa tropiikkia. Yhtä lailla unohtumatonta voi olla saada yksinäisyyteen ja lemmikinkaipuuseen lievitystä vaikkapa sairaalan seinien sisälle, kun etäyhteydellä saa kontaktin itselleen rakkaisiin eläimiin. Samalla kun toiminnassa viedään eteenpäin auttamisenhalua, eläinten kanssa olemisen mahdollisuutta sekä toisista välittämistä, voidaan samalla viedä omaa paikallista elämää niille, joille paikallisuus on jossain muualla ja toisenlaista. Tärkeintä kaikessa kuitenkin on kohtaaminen ja kohdatuksi tuleminen, sekä yhteys lemmikin ja ihmisten välillä.

Lähteet

- Alastalo, M. & Åkerman, M. (2023). Asiantuntijahaastattelun analyysi: Faktojen jäljillä. Teoksessa J. Ruusuvoori (toim.), *Haastattelun analyysi* (ss. 10–11). Kustannusosakeyhtiö Vastapaino.
- Erityishuoltojärjestöjen liitto Ehjä ry. (2018). *Ressu-toiminta. Koira-avusteinen lasten ja nuorten tukihenkilötoiminta*. <https://ressutoiminta.fi/>
- Green Care Finland ry. (31.1.2017). *Green Care -laatuesimerkkiesite*. <https://www.gcfi.fi/tiedostopankki/232/Green-Care- laatumerkkiesite-final-31.1.17.pdf>
- Haapasaari, M. & Ikäheimo, K. (2013). Suomen Karva-Kaverit ry – Finlands Lurviga Kompisar rf. ”Jaettu eläinilo on moninkertainen ilo”. Teoksessa K. Ikäheimo (toim.), *Karvaterapiaa – Eläinavusteinen työskentely Suomessa* (ss. 57–63). Solution Models House.
- Hakala, J. T. (2024). *Laadullisen tutkimuksen ABC. Menetelmäopas opinnäytteen tekijälle*. Gaudeamus.
- Hautamäki, L., Ramadan, F., Ranta, P., Haapala, E. & Suomela-Markkanen, T. (2018). *Eläinavusteinen terapia. Katsaus tutkimuskirjallisuuteen ja toimintaan Suomessa*. Kansaneläkelaitos. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2018070631430>
- Hautamäki, L., Ramadan, F. & Vilhunen, T. (2021). *Millainen on hyvä eläinavusteinen interventio?* Kansaneläkelaitos. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2021061738238>
- Heikkilä, T. (2014). *Tilastollinen tutkimus*. Edita Publishing Oy.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2012). *Tutki ja kirjoita*. (15.–17.painos). Tammi.
- Hirsjärvi, S. & Hurme, H. (2022). *Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Gaudeamus.
- Ikäheimo, K. (2020). Uusi luokittelu eläinavusteisen työskentelyyn ja ripaus eläinavusteista teoriaa. Teoksessa *Koira koulutyössä: toimintaa ja teoriaa eläinavusteisuudesta*. BoD – Books on Demand.
- Järvi, T. & Ikäheimo, K. (2020). *Koira koulutyössä: Toimintaa ja teoriaa eläinavusteisuudesta*. BoD – Books on Demand.
- Kahilaniemi, E. (2016) *Eläinavusteinen interventio: Asiakkaan toiminnallisuuden tukeminen koira-avusteisin menetelmin*. (1.painos.). Voimatassu.
- Kallinen, T. & Kinnunen, T. (2021). Etnografia. Teoksessa J. Vuori (toim.), *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/>
- Kanerva, M. (2023). *Vapaaehtoisten kokemuksia koira-avusteisesta lasten ja nuorten tukihenkilötoiminnasta*. [opinnäytetyö, Kaakkois-suomen ammattikorkeakoulu]. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-202304256250>

- Kansalaisareena. (n.d.). *Vapaaehtoistoiminnan määritelmä*.
<https://kansalaisareena.fi/vapaaehtoiselle/vapaaehtoistoiminnan-maaritelma/>
- Kansalaisareena. (2024). *Opas kestävään ja vastuulliseen vapaaehtoistointaan*. Kansalaisareenan julkaisuja 1/2024. <https://kansalaisareena.fi/wp-content/uploads/2024/07/Opas-kestavaan-ja-vastuulliseen-vapaaehtoistointaan.pdf>
- Kennelliitto. (n.d.-a). *Kaverikoirat*. Kaverikoira-toiminta on vapaaehtoistointaa, jossa koira tuo iloa, elämyksiä ja läheisyyttä ihmisille, joilla ei ole omaa koira. <https://www.kennelliitto.fi/koirat/kaverikoirat>
- Kennelliitto. (n.d.-b). *Mukaan kaverikoira-toimintaan*. <https://www.kennelliitto.fi/koirat/kaverikoirat/mukaan-kaverikoira-toimintaan>
- Kennelliitto. (n.d.-c). *Sopiiko koirasi kaverikoira-ksi?* <https://www.kennelliitto.fi/koirat/kaverikoirat/sopiiko-koirasi-kaverikoira-ksi>
- Lohjan mielenterveys ry. (n.d.). *Tukikoira-koira-toiminta*. Suomen mielenterveys ry. <https://www.mielenterveysseurat.fi/lohja/tule-vapaaehtoiseksi/tukikoira-koira-ksi/>
- Mieli. (n.d.). *Tule vapaaehtoiseksi*. <https://mieli.fi/vapaaehtoiseksi/>
- Mieli Suomen Mielenterveys ry. (15.9.2023). *Tukikoira-koira-toiminnassa koira hyväksyy, tukee ja kuuntelee*. <https://mieli.fi/artikkelit/tukikoira-koira-toiminnassa-koira-hyvak-syy-tukee-ja-kuuntelee/>
- Minkkinen, T. (2019). *Vihreä hoiva – Vihreä voima*. Teoksessa T. Minkkinen (toim.), *Vihreä hoiva – Vihreä voima*. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-830-608-8>
- Mononen, S. (2024). *“Apuna asiakkaalle, iloa itselle” – Vapaaehtoistointajien motivaatiotekijät, persoonallisuus ja osallisuuden kokemukset Savonlinnan OLKA®-toiminnassa* [opinnäytetyö, Laurea]. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2024061423356>
- Nelimarkka, M. (2019). *Vapaaehtoistointajien motiivit ja niihin liittyvät moraaliset kannanotot* [pro gradu – tutkielma, Jyväskylän yliopisto]. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:juu-201910284645>
- Niemi, J. (2018). *Tassukaverit – eläinavusteisen vapaaehtoisen kaveritoiminnan merkitykset vapaaehtoisille ja nuorille* [opinnäytetyö, Hämeen ammattikorkeakoulu]. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2018112818844>
- Nivala, E. & Rynnänen, S. (2019). *Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillisempää yhteiskuntaa*. Gaudeamus.
- Nivala, E. & Rynnänen, S. (2024). *Sosiaalipedagogiikka. Kohti inhimillistä yhteiskuntaa ja kestävää elämää*. Gaudeamus
- Paasonen, T. (2023). *Eläinavusteinen valmennus*. Sanasilta.
- Pelastustoimi. (n.d.). *Mukaan vapaaehtoistointaan*. <https://pelastustoimi.fi/mukaan-vapaaehtoistointaan>

- Peltosalmi, J., Eronen, A., Haikari, J., Inkinen, A., Litmanen, T., Londén, P., Ruuskanen, P. & Suoknuuti, J. (2022). *Järjestöbarometri 2022*. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry. <https://www.soste.fi/wp-content/uploads/2022/10/SOSTE-julkaisut-2022-10-05-Jarjestobarometri-2022.pdf>
- Peltosalmi, J., Eronen, A., Londén, P. & Ruuskanen, P. (2024). *Järjestöbarometri 2024. AJANKOHTAISKUVA SOSIAALI JA TERVEYSJÄRJESTÖISTÄ*. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry. https://www.soste.fi/wp-content/uploads/2024/10/JB-2024_01102024-1.pdf
- Pessi, A. & Oravasaari, T. (2011). Suomalaisen altruismin tyypit. Auttamisen kolme muotokuva. Teoksessa A. Pessi & J. Saari (toim.), *Hyvien ihmisten maa. Auttaminen kilpailukyky-yhteiskunnassa*. Diakonia-ammattikorkeakoulu
- Pohjanmaa, U. (27.11.2024). *Koiraulkoiluystävällisyys*. Innokylä. <https://innokyla.fi/toimintamalli/koiraulkoiluystavatoiminta>
- Punainen Risti. (n.d.). *Vapaaehtoiseksi*. <https://www.punainenristi.fi/vapaaehtoiseksi/>
- Ruusuvuori, J., Nikander, P. & Hyvärinen, M. (2023). Haastattelun analyysin vaiheet. Teoksessa J. Ruusuvuori (toim.), *Haastattelun analyysi* (ss. 10–11). Kustannusosakeyhtiö Vastapaino.
- Salmela, M. (4.4.2023). Kansalaisareena. *Järjestö- ja vapaaehtoisuudella on merkittävä rooli kestävämmän tulevaisuuden rakentamisessa*. <https://kansalaisareena.fi/jarjestoilla-on-merkittava-rooli-kestavan-kehityksen-edistamisessa/>
- Savonlinnan seudun mielenterveys ry. (n.d.). *Tukikoira- ja koirakko-toiminta*. <https://www.mielenterveysseurat.fi/savonlinna/vapaaehtoistoiminta/tukikoira-ja-koirakko-toiminta/>
- Setlementti Tampere ry. (n.d.). *Tassukaveri tuo iloa ja hyvää mieltä*. <https://setlementtitampere.fi/osallistu-toimintaamme/tule-vapaaehtoiseksi/vapaaehtoisena-tassukaverina/>
- Sosiaali- ja terveysministeriö. (7.2.2025). *Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen toimintaan 304 miljoonaa euroa vuonna 2025*. <https://stm.fi/-/sosiaali-ja-terveysalan-jarjestojen-toimintaan-304-miljoonaa-euroa-vuonna-2025->
- STEA. (n.d.). *Suomen Karva-Kaverit ry*. Finlands Lurviga Kompisar rf. <https://avustukset.stea.fi/organisation/543>
- Suomen Karva-Kaverit. (n.d.-a). *Ohjeet Karva-Kaverin vierailua varten*. <https://suomenkarvakaverit.fi/node/9>
- Suomen Karva-Kaverit. (n.d.-b). *Karva-Kaverien eläinavusteisessa etätoiminnassa vapaaehtoiset vierailvat Teams -etäyhteyksin vierailukohteissa tuoden iloa ja hyvinvointia eri ikäisille ihmisille*. <https://suomenkarvakaverit.fi/node/7>
- Suomen Karva-Kaverit. (n.d.-c). *Lukulemmikkitoiminta*. <https://suomenkarvakaverit.fi/node/28>
- Suomen Karva-Kaverit. (n.d.-d). *Jätän jäljet sydämees!* <https://suomenkarvakaverit.fi/>
- Suomen Karva-Kaverit ry. (2022) *Iloa eläinavusteisuudesta -hanke*. Julkaistu lehdessä Kaveriposti. Suomen Karva-Kaverit ry. 1/2022. https://issuu.com/turunseutusanommat/docs/karvakaverit_lehti/s/14445004

- Suomen luontoyrittäjyysverkosto ry. (3.6.2022). *Tiedote. Eduskuntaan on perustettu eläinavusteinen työryhmä.* <https://www.aitoluonto.fi/ajankohtaista/Eduskuntaan-on-perustettu-Elainavusteinen-tyoryhma-1042.html>
- Suomen Sveitsinpaimenkoirat ry. (n.d.). *Hali-Bernit.* <https://www.sennenkoirat.net/harrastustoiminta/hali-bernit/>
- Suomi, A., Juusola, M. & Anundi, E. (2016). *Vihreä hoiva ja voima.* Terapia- ja valmennuskeskus Helsingin majakka.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi.* Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2019). *Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa.* [Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet ja ihmistieteiden eettinen ennakoarviointi Suomessa](#)
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2023). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa.* https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf
- Tähtinen, J., Laakkonen, E., Broberg, M. (2020). *Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita.* (2. uudistettu painos.). Turun yliopiston kasvatustieteiden laitos. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-951-29-8091-8>
- Vapaaehtoistyö.fi. (n.d.). *Vapaaehtoistyö.* <https://vapaaehtoistyö.fi/fi>
- Vehkalahti, K. (2019). *Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät.* Helsingin yliopisto. <http://doi.org/10.31885/9789515149817>
- Vilkkä, H. (2007). *Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet.* Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Vilkkä, H. (2021). *Näin onnistut opinnäytetyössä. Ratkaisut tutkimuksen umpikujiin.* PS-kustannus.
- Vilkkä, H. (2025). *Tutki ja kehitä.* Santalahti kustannus.
- Yeung, A. (2002). *Vapaaehtoistoiminta osana kansalaisyhteiskuntaa – ihanteita vai todellisuutta?* Sosiaali- ja terveysjärjestöjen yhteistyöyhdistys YTY ry.
- Yeung, A. (2005). Vapaaehtoistoiminnan timantti. Miten mallintaa motivaatiota? Teoksessa M. Nylund & A. Yeung (toim.), *Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus*, (ss. 104–125). Vastapaino.
- Yeung, A. (2005). Vapaaehtoistoiminnan timantti. Miten mallintaa motivaatiota? Teoksessa M. Nylund & A. Yeung (toim.), *Vapaaehtoistoiminta. Anti, arvot ja osallisuus*, (ss. 104–125). [kuva]. Vastapaino.

Liite 1. Aineistohallintasuunnitelma

Opinnäytetyön nimi: ETÄ Karva-Kaverina Motivaatiotekijät ja osallisuus eläinavusteisessa etävapaaehtoistoiminnassa

Opinnäytetyön tekijät:

Anne Häkkinen, anne.hakkinen@student.hamk.fi

Minna Kivilahti, minna.kivilahti@student.hamk.fi

Opinnäytetyön aineiston kuvaus

Tutkimusaineistotyytit:

Haastattelututkimus. Haastattelututkimus toteutetaan Suomen Karva-Kaverit ry:n etävapaaehtoisen/etävapaaehtoisten kanssa. Haastattelu toteutetaan Teamsin kautta pidettävänä etähaastatteluna. Haastattelussa on puolistrukturoidut kysymykset. Toinen opinnäytetyön tekijöistä toimii pääasiallisesti haastattelijana, ja toinen seuraajana. Haastattelu nauhoitetaan Teamsissa, ja litteroidaan haastattelun jälkeen. Haastateltaville kerrotaan tallennuksesta. Litteroitua tekstiä voidaan käyttää opinnäytetyössä.

Kyselytutkimus. Kyselytutkimus toteutetaan Suomen Karva-Kaverit ry:n vapaaehtoisille. Kysely toteutetaan sähköisenä Webropol-kyselynä, ja se lähetetään kaikille vapaaehtoisrekisterissä oleville etävapaaehtoisille. Etätoiminnan vapaaehtoisia on informoitu kyselystä ennen tutkimuslinkin lähettämistä Suomen Karva-Kaverit ry:n julkaisemassa sähköisessä uutiskirjeessä ja etävapaaehtoisten suljetussa (yksityisessä) Suomen Karva-Kaverit ry, ETÄ-toiminta -Facebook-ryhmässä. Kyselytutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista, ja siihen vastaaminen perustuu etävapaaehtoisten omaan halukkuuteen.

Kyselytutkimuksessa käytetään puolistrukturoitua kyselylomaketta, jossa kysyttävät asiat ovat teemoitettu valmiiksi. Tämän lisäksi kysymyksiin voi antaa avoimia vastauksia. Kyselyn vastaukset annetaan sähköisessä muodossa täytettävällä lomakkeella, joka palautetaan lähetyksellä opinnäytetyön tekijöille.

Aineiston tallennus ja säilytys

Tutkimusaineistoamme ovat haastattelun litteroinnin jälkeen tekstitiedostona oleva tulos, sekä kyselytutkimuksen vastaukset.

Haastattelun teksti siirretään opinnäytetyön tekijöiden koneelta muistitikulle, jotka on varattu opinnäytetyötä varten. Näitä muistitikkuja säilytetään huolellisesti opinnäytetyön tekijöiden Anne Häkkisen ja Minna Kivilahden toimesta. Kyseiseen materiaaliin eivät pääse käsiksi muut kuin opinnäytetyön tekijät. Varmuuskopiointi hoidetaan opinnäytetyön tekijöiden henkilökohtaisille tietokoneille. Nämä tietokoneet eivät ole ulkopuolisten käytössä.

Aineistona on myös Webropol-kyselyllä kerätyn kyselytutkimuksen vastaukset. Tutkimus säilytetään Webropol-tilillä. Tällöin aineistoon on pääsy vain tutkimuksen laatijoilla, omia tunnuksiaan käyttäen. Varmuuskopiot ovat säilytyksessä opinnäytetyön tekijöiden tietokoneilla niille varatussa tiedostossa. Molemmat opinnäytetyön tekijät ovat huolehtineet oman koneensa tietoturvasta asianmukaisesti. Kyselytutkimuksen tulokset siirretään myös muistitikulle, joka on varattu vain opinnäytetyötä varten. Kts. edellä. Tutkimusaineistoa käsitellään asianmukaisesti kahdenkeskisissä tapaamisissa oppilaitoksen Teams-yhteydellä pidetyissä palavereissa. Ulkopuoliset eivät pääse missään opinnäytetyön vaiheessa tietoihin käsiksi. Tutkimusaineistossa ei käsitellä minkäänlaisia henkilökohtaisia tai salassa pidettäviä tietoja. Kysely toteutetaan täydellä anonymiteetillä. Mitkään aineistot eivät myöskään sisällä tietoja, joilla vastauksia voidaan yhdistää tutkimukseen osallistuviin tahoihin.

Henkilötietojen ja arkaluonteisten tietojen käsittely:

Tutkimuksemme ei sisällä minkäänlaisia henkilötietoja tai yksilöiviä tietoja. Myöskään salassa pidettävää tietoa ei tutkimuksessa kerätä. Vastauksia ei voida yhdistää vastaajiin minkäänlaisten tietojen kautta. Haastattelun vastauksia eikä kyselytutkimuksen vastauksia julkaista opinnäytetyössä liitteinä

Aineiston omistajuus:

Opinnäytetyön haastattelututkimuksen vastaukset, kyselytutkimuksen vastaukset, muun mahdollisen aineiston ja tulokset omistavat opinnäytetyön tekijät Anne Häkkinen ja Minna Kivilahti

Aineiston jatkokäyttö työn valmistumisen jälkeen:

Tutkimusaineistolle ei anneta jatkokäyttölupaa. Tutkimusaineisto sekä valmis opinnäytetyö säilytetään tietoturvallisesti molempien opinnäytetyöntekijöiden tietokoneen tiedostossa.

Koneet ovat asianmukaisesti suojattuja ja vain opinnäytetyön tekijöiden käytössä.

Varmuuskopioidut tiedot säilytetään Anne Häkkisen ja Minna Kivilahden kotona säilytettävillä henkilökohtaisilla muistitukuilta vuoden ajan. Kyselytutkimus säilytetään Webropol- palvelussa. Kun opinnäytetyön hyväksymisestä on kulunut vuosi, aineisto hävitetään tietokoneilta sekä muistitukuilta.

Liite 2. Tietosuojailmoitus haastattelu

Opinnäytetyön tutkimuksen nimi: ETÄ Karva-Kaverina – Motivaatiotekijät ja osallisuus eläinavusteisessa etävapaaehtoistoiminnassa

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Kyseessä on HAMK:n sosiaali-alan opintoihin kuuluva opinnäytetyö (AMK), jonka tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Suomen Karva-Kavereiden etävapaaehtoistojen kokemuksia ETÄ Karva-Kaveritoiminnasta ja sitä, mitä hyötyjä etävapaaehtoistoiminnasta saavat. Tutkimuksessa kerätään tilaajatahon edustajia haastatteleamalla tutkimusta varten tietoa Suomen Karva-Kaverit ry:stä. Haastattelussa ei kerätä henkilötietoja.

Tutkimuksen kesto:

Kyseessä on kertaluontoinen AMK-opinnäytetyöhön liittyvä tutkimus

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevista asioista

Anne Hakkinen, anne.hakkinen@student.hamk.fi

Tutkimuksen suorittajat:

Anne Häkkinen,

Minna Kivilahti

Käsittelyn oikeusperuste:

Henkilötietojen käsittely perustuu kyselyyn vastanneiden antamaan suostumukseen. Suostumus kysytään ennen siirtymistä varsinaiseen kyselyyn. Kyselyyn vastataan anonymisti

Henkilötietosisältö ja säilytysajat

Tutkimuksessa kerätään seuraavat tiedot:

Vastaajan mielipide kysytyyn asiaan

Tutkimuksen jälkeen:

Tutkimusaineisto hävitetään [x] yksi vuosi tutkimuksen valmistumisen jälkeen

Rekisteröidy:

Rekisteriä ei muodostu

Henkilötietojen vastaanottajat:

Henkilötietojen ei kerätä

Opinnäytetyön tutkimuksen tekijät Anne Häkkinen ja Minna Kivilahti

Opinnäytetyön ohjaaja HAMK, lehtori Liisa Harakkamäki

Rekisterin suojauksen periaatteet:

A) Manuaalinen aineisto

Ei ole

B) ATK:lla käsiteltävät tiedot

Kyselyn tuottama aineisto (ei henkilötietoja) on tallennettu analyysin ajaksi HAMKin opinnäytetyön Wihi tietojärjestelmän luottamukselliselle alueelle. Järjestelmän tietoihin pääsevät ja niitä käyttävät vain opinnäytetyön tekijät ja opinnäytetyön ohjaaja. Wihistä opiskelija poistaa aineiston ennen valmistumistaan ja siirtää aineiston anonymisoituna 7zip-ohjelmalla salasamalla suojattuun kansioon oman tietokoneensa työpöydälle ja ulkoiselle usb-tikulle.

Rekisterinpitäjät (rekisteriä ei muodostu)

Tutkimuksen tekijät:

Anne Hakkinen, anne.hakkinen@student.hamk.fi

Minna Kivilahti, minna.kivilahti@student.hamk.fi

Tietosuojavastaava:

Tutkimuksella ei ole erillistä tietosuojavastaavaa

Automaattinen päätöksenteko:

Rekisterissä ei tehdä automaattista päätöksentekoa

Tietojen siirto EU:n tai ETA:n ulkopuolelle:

Tietoja ei siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle.

Rekisteröidyn oikeudet ja niiden rajoittaminen:

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679) antaa rekisteröidylle seuraavat oikeudet:

Oikeus peruuttaa suostumuksen:

Rekisteröidyllä on milloin tahansa oikeus peruuttaa suostumuksensa. (artikla 7)

Oikeus saada pääsy tietoihinsa:

Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjältä vahvistus siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja. Rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy tietoihinsa.

Tarkastusoikeudesta voidaan periä maksu tai siitä voidaan kieltäytyä, jos pyynnöt ovat ilmeisen perusteettomia tai kohtuuttomia, erityisesti jos niitä esitetään toistuvasti. (artikla 12 ja artikla 15)

Oikeus tietojen oikaisemiseen:

Rekisteröidyllä on oikeus vaatia rekisterissä olevan virheellisen tiedon oikaisemista (artikla 16). Korjaamispyyntö tehdään kirjallisesti. Joissain tietojärjestelmissä henkilö pystyy myös itse korjaamaan omat tietonsa.

Oikeus tietojen poistamiseen:

Rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa poistamista, jos yksi seuraavista toteutuu (artikla 17):

Henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin.

Rekisteröity peruuttaa suostumuksen, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta.

Rekisteröity vastustaa käsittelyä eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä (artikla 21).

Henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti.

Henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen veloitteen noudattamiseksi.

Rekisteröidyllä kuitenkin ei ole oikeutta tietojen poistamiseen tutkimuksissa, mikäli tietojen poistaminen todennäköisesti estää kyseisen käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti.

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen:

Rekisteröidyllä on oikeus käsittelyn rajoittamiseen, jos yksi seuraavista toteutuu (artikla 18):

Rekisteröity kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden, jolloin käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa rekisterinpitäjä voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden.

Käsittely on lainvastaista ja rekisteröity vastustaa henkilötietojen poistamista ja vaatii sen sijaan niiden käytön rajoittamista.

Rekisterinpitäjä ei enää tarvitse kyseisiä henkilötietoja käsittelyn tarkoituksiin, mutta rekisteröity tarvitsee niitä oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.

Rekisteröity on vastustanut henkilötietojen käsittelyä artikla 21 kohdan nojalla odottaessa sen todentamista, syrjäyttävätkö rekisterinpitäjän oikeutetut perusteet rekisteröidyn perusteet.

Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen:

Rekisteröidyllä on oikeus saada koneluettavassa muodossa häntä koskevat henkilötiedot, jotka hän on rekisterinpitäjälle toimittanut, mikäli käsittely perustuu suostumukseen ja käsittely tapahtuu automaattisesti. (artikla 20)

Pyynnöt näiden oikeuksien käyttämiseen osoitetaan:

Yhteystiedot

Anne Hakkinen, anne.hakkinen@student.hamk.fi

Oikeus tehdä valitus:

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistolle. Lisätietoja <https://tietosuoja.fi/>.

Liite 3. Teemahaastattelun runko

Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset:

- Millaiset tekijät motivoivat vapaaehtoisia etävapaaehtoistoimintaan Suomen Karva-Kavereiden toiminnassa?
- Miten osallisuuden kokemus ilmenee etävapaaehtoistoimintaan osallistumisessa?
- Miten etävapaaehtoistoimintaa voidaan kehittää?

KYSYMYKSET:

1. Kuinka paljon Elämänlaatua eläinavusteisuudella- hankkeen aikana, eli vuosina 2022–2024 on perehdytetty ja arvioitu etävapaaehtoisia?
2. Kuinka paljon etävapaaehtoisia on perehdytetty ja arvioitu kaikkiaan vuosina 2021–2025?
3. Kuinka paljon etävapaaehtoisia on mukana myös Karvakaverien eläinavusteisessa lähitoiminnassa?
4. Kuinka paljon etävapaaehtoisia on mukana vain Karvakaverien eläinavusteisessa ETÄtoiminnassa?
5. Millaisten asioiden näette vaikuttavan vapaaehtoisilla etätoimintaan mukaan lähtemiseen?
6. Millaisten asioiden koette vaikuttavan vapaaehtoisilla etätoiminnassa mukana pysymiseen?
7. Miten osallisuus mielestänne näkyy ETÄ Karva-Kavereiden toiminnassa?

Liite 4. Tietosuojailmoitus kysely

ETÄ Karva-Kaverina – Motivaatiotekijät ja osallisuus eläinavusteisessa etävapaaehtoistoiminnassa

Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Kyseessä on HAMK:n sosiaalialan opintoihin kuuluva opinnäytetyö (AMK), jonka tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Suomen Karva-Kavereiden etävapaaehtoistojoiden kokemuksia ETÄ Karva-Kaveritoiminnasta ja sitä, mitä hyötyjä etävapaaehtoistoiminnasta saavat. Tutkimuksessa kerätään Webropol-kyselyllä ainoastaan tutkimukseen osallistuvien mielipide, ei henkilötietoja. Kerättyjen tietojen perusteella ei voida tunnistaa vastaajaa.

Tutkimuksen kesto: 1.5.2025-31.12.2025

Kyseessä on kertaluontoinen AMK-opinnäytetyöhön liittyvä tutkimus

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa

Anne Hakkinen, anne.hakkinen@student.hamk.fi

Tutkimuksen suorittajat

Anne Häkkinen, anne.hakkinen@student.hamk.fi

Minna Kivilahti, minna.kivilahti@student.hamk.fi

Käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittely perustuu kyselyyn vastanneiden antamaan suostumukseen. Suostumus kysytään ennen siirtymistä varsinaiseen kyselyyn. Kyselyyn vastataan anonyymisti

Henkilötietosisältö ja säilytysajat

Tutkimuksessa kerätään seuraavat tiedot

- Vastaajan mielipide kysytyyn asiaan

Tutkimuksen jälkeen:

Tutkimuksen jälkeen:

Tutkimusaineisto hävitetään [x] yksi vuosi tutkimuksen valmistumisen jälkeen

Tutkimusaineisto arkistoidaan ilman tunnistetietoja []

Tutkimusaineisto arkistoidaan tunnistetietojen kanssa []

Tutkimusaineisto avataan [] <Tähän missä. Esim. Tietoarkiston Aila, avoindata.fi>

Rekisteröidyt

Rekisteriä ei muodostu

Henkilötietojen vastaanottajat

Henkilötietojen ei kerätä

Opinnäytetyön tutkimuksen tekijät Anne Häkkinen ja Minna Kivilahti

Opinnäytetyön ohjaaja HAMK, lehtori Liisa Harakkamäki

Rekisterin suojauksen periaatteet

A) Manuaalinen aineisto

Ei ole

B) ATK:lla käsiteltävät tiedot

Kyselyn tuottama aineisto (ei henkilötietoja) on tallennettu analyysin ajaksi HAMKin opinnäytetyön Wihi tietojärjestelmän luottamukselliselle alueelle. Järjestelmän tietoihin pääsevät ja niitä käyttävät vain opinnäytetyön tekijät ja opinnäytetyön ohjaaja. Wihistä opiskelija poistaa aineiston ennen valmistumistaan ja siirtää aineiston anonymisoituna 7zip-ohjelmalla salasanalla suojattuun kansioon oman tietokoneensa työpöydälle ja ulkoiselle usb-tikulle.

Rekisterinpitäjät (rekisteriä ei muodostu)
Tutkimuksen tekijät:

Anne Hakkinen, anne.hakkinen@student.hamk.fi
Minna Kivilahti, minna.kivilahti@student.hamk.fi

Tietosuojavastaava
Tutkimuksella ei ole erillistä tietosuojavastaavaa

Automaattinen päätöksenteko
Rekisterissä ei tehdä automaattista päätöksentekoa

Tietojen siirto EU:n tai ETA:n ulkopuolelle
Tietoja ei siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Rekisteröidyn oikeudet ja niiden rajoittaminen
EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679) antaa rekisteröidylle seuraavat oikeudet:

Oikeus peruuttaa suostumuksen
Rekisteröidyllä on milloin tahansa oikeus peruuttaa suostumuksensa. (artikla 7)

Oikeus saada pääsy tietoihinsa
Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjältä vahvistus siitä, käsitelläänkö häntä koskevia henkilötietoja. Rekisteröidyllä on oikeus saada pääsy tietoihinsa. Tarkastusoikeudesta voidaan periä maksu tai siitä voidaan kieltäytyä, jos pyynnöt ovat ilmeisen perusteettomia tai kohtuuttomia, erityisesti jos niitä esitetään toistuvasti. (artikla 12 ja artikla 15)

Oikeus tietojen oikaisemiseen
Rekisteröidyllä on oikeus vaatia rekisterissä olevan virheellisen tiedon oikaisemista (artikla 16). Korjaamispyyntö tehdään kirjallisesti. Joissain tietojärjestelmissä henkilö pystyy myös itse korjaamaan omat tietonsa

Oikeus tietojen poistamiseen
Rekisteröidyllä on oikeus vaatia henkilötietojensa poistamista, jos yksi seuraavista toteutuu (artikla 17):

Henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin.

Rekisteröity peruuttaa suostumuksen, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta.

Rekisteröity vastustaa käsittelyä eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä (artikla 21).

Henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti.

Henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi.

Rekisteröidyllä kuitenkin ei ole oikeutta tietojen poistamiseen tutkimuksissa, mikäli tietojen poistaminen todennäköisesti estää kyseisen käsittelyn tai vaikeuttaa sitä suuresti

Oikeus käsittelyn rajoittamiseen

Rekisteröidyllä on oikeus käsittelyn rajoittamiseen, jos yksi seuraavista toteutuu (artikla 18):

- Rekisteröity kiistää henkilötietojen paikkansapitävyyden, jolloin käsittelyä rajoitetaan ajaksi, jonka kuluessa rekisterinpitäjä voi varmistaa niiden paikkansapitävyyden.
- Käsittely on lainvastaista ja rekisteröity vastustaa henkilötietojen poistamista ja vaatii sen sijaan niiden käytön rajoittamista.
- Rekisterinpitäjä ei enää tarvitse kyseisiä henkilötietoja käsittelyn tarkoituksiin, mutta rekisteröity tarvitsee niitä oikeudellisen vaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.
- Rekisteröity on vastustanut henkilötietojen käsittelyä artikla 21 kohdan nojalla odotettaessa sen todentamista, syrjäyttävätkö rekisterinpitäjän oikeutetut perusteet rekisteröidyn perusteet
-

Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen

Rekisteröidyllä on oikeus saada koneluettavassa muodossa häntä koskevat henkilötiedot, jotka hän on rekisterinpitäjälle toimittanut, mikäli käsittely perustuu suostumukseen ja käsittely tapahtuu automaattisesti. (artikla 20)

Pyynnöt näiden oikeuksien käyttämiseen osoitetaan:

Yhteystiedot

Anne Häkkinen, anne.hakkinen@student.hamk.fi

Oikeus tehdä valitus

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetun toimistolle. Lisätietoja <https://tietosuoja.fi/>.

Liite 5. Kyselytutkimustiedote

Kokemuksiasi ETÄ Karva-Kaveritoiminnasta

Osallistu tutkimuskyselyyn!

29.9.2025

Olemme Anne Häkkinen ja Minna Kivilahti ja opiskelemme sosionomeiksi Hämeen ammattikorkeakoulussa. Teemme opinnäytetyötä Suomen Karva-Kavereissa etätoiminnassa mukana olevien etävapaaehtoisten kokemuksista. Toinen tutkimuksen tekijöistä (Minna Kivilahti) toimii etävapaaehtoisena yhdistyksessä. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää, millaiset seikat ovat motivoineet teitä lähtemään ja jäämään etävapaaehtoiseksi. Tutkimusta voidaan hyödyntää Suomen Karva-Kaverien etätoiminnan kehittämisessä, markkinoinnissa sekä rahoituksen hakemisessa. Tutkimuksessa kerätään Webropol-kyselytutkimusaineisto. Opinnäytetyötä ohjaa lehtori Liisa Harakkamäki.

Kyselyllä kartoitetaan vapaaehtoisten ajatuksia etätoimintaan ja vapaaehtoisuuteen liittyvistä tekijöistä, kuten itselle ja omalle eläinkaverille saatu hyöty, toimintaan osallistumisen haasteet, kehittämistarpeet ja omat mielipiteet toiminnasta.

Pyydämme sinua osallistumaan etävapaaehtoistoiminnassa mukana olevien etävapaaehtoisten kokemuksia ja näkemyksiä kartoittavaan kyselyyn, johon vastaaminen vie noin 10–15 minuuttia. Kyselyn toteuttamiseen on saatu asianmukainen lupa Hämeen ammattikorkeakoulusta. Linkki kyselyyn on tämän tiedotteen lopussa.

Opinnäytetyöhön osallistuminen on vapaaehtoista ja voit keskeyttää osallistumisesi milloin vain. Sinulle ei aiheudu seuraamuksia, jos et osallistu opinnäytetyön tutkimukseen tai keskeytät osallistumisesi. Ennen keskeytystä kerättyä aineistoa voidaan kuitenkin käyttää opinnäytetyössä, mikäli muuta ei sovita. Aineistoa käsitellään luottamuksellisesti ja hyvän tieteellisen käytännön mukaisesti.

Opinnäytetyön tietojen käsittely kuvataan sinulle sähköisenä annettavasta tietosuojailmoituksesta. (Liitteenä)

Mikäli sinulla on kysyttävää kyselyyn tai opinnäytetyöhön liittyen, vastaamme mielellämme. Vastauksestasi etukäteen kiittäen

Anne Häkkinen
anne.hakkinen@student.hamk.fi

Minna Kivilahti
minna.kivilahti@student.hamk.fi

Liite 6. Kyselylomakkeen runko

TUTKIMUSKYSELY SUOMEN KARVA-KAVEREIDEN ETÄVAPAAEHTOISILLE

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää Suomen Karva-Kavereissa etätoiminnassa mukana olevien vapaaehtoistoimijoiden motivaatiotekijöitä ja osallisuuden kokemuksia etätoimintaan osallistumisen näkökulmista. Vastaamalla kyselyyn suostun siihen, että vastauksiani käytetään opinnäytetyössä.

Opinnäytetyömme tutkimuskysymykset:

- Millaiset tekijät motivoivat vapaaehtoisia etävapaaehtoistoimintaan Suomen Karva-Kavereiden toiminnassa?
 - Miten osallisuuden kokemus ilmenee etävapaaehtoistoimintaan osallistumisessa?
 - Miten etävapaaehtoistoimintaa voidaan kehittää?
1. Toimintamuoto: (Valitse tilannettasi paremmin kuvaava vaihtoehto)
 - Olen mukana etätoiminnassa
 - Olen mukana sekä etä- että lähitoiminnassa
 2. Kuinka kauan olet ollut mukana ETÄtoiminnassa (Valitse tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto)
 - Alusta saakka, vuodesta 2021, eli 4 vuotta
 - Vuodesta 2022, eli 3 vuotta
 - Vuodesta 2023, eli 2 vuotta
 - Vuodesta 2024, eli 1 vuoden
 - Olen liittynyt mukaan vuonna 2025
 3. Kuinka paljon käytät aikaa etävapaaehtoisena olemiseen keskimäärin kuukaudessa (Valitse tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto)
 - 0–1 h
 - 2–3 h
 - 4–5 h
 - 6 h tai enemmän

4. Kuinka paljon käytät aikaa etävapaaehtoisikäyntien valmisteluun keskimäärin kuukaudessa (Valitse tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto)
- 0–1 h
 - 2–3 h
 - 4–5 h
 - 6 h tai enemmän
5. Kuinka usein toimit etävapaaehtoisena keskimäärin kuukaudessa (Valitse tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto)
- 0–1 kertaa
 - 2–3 kertaa
 - 4–5 kertaa
 - 6 kertaa tai enemmän
6. Lähdetkö mukaan joka kerta, kun on keikka tarjolla: (Valitse tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto)
- Kyllä
 - Kyllä, aina kun se on mahdollista
 - En
 - En osaa sanoa
7. Oletko osallistunut yhdistyksen toimintaan muuten kuin etävierailemalla lemmikin kanssa? (Valitse tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto)
- Olen osallistunut yhteisiin verkkotapaamisiin
 - Olen osallistunut vuosikokoukseen
 - Muuten, miten? _____
 - En osaa sanoa
8. Mikä syy /mitkä syyt saivat sinut LÄHTEMÄÄN MUKAAN ETÄ-karvakaveritoimintaan? (Valitse yksi tai useampi vaihtoehto, jotka kuvaavat tilannettasi)
- Olin jo valmiiksi mukana karvakaveritoiminnassa, ja innostuin uudesta toimintamuodosta
 - Kaveri/tuttu houkutteli minut mukaan
 - Tämä oli sopiva harrastus lemmikilleni
 - Halusin kokeilla jotain uutta
 - Luin toiminnasta ja kiinnostuin
 - Kaipasin uutta harrastusta
 - Halusin olla hyödyksi
 - Etätoiminta oli itselleni sopiva tapa toimia vapaaehtoisena

- Läksin mukaan korona-aikana, kun muut harrastukset jäivät pois
- Halusin olla mukana kehittämässä/testaamassa jotain uutta
- Halusin, että muutkin saavat iloa lemmikistäni
- Toimin impulsiivisesti ja lupasin ennen kuin mietin asiaa tarkemmin
- Olin yksinäinen ja kaipasin muiden seuraa
- Halusin harrastuksen yhdessä lemmikkini kanssa
- Halusin olla mukana samanhenkisten seurassa
- Halusin antaa eläinten kanssa olemisen mahdollisuuden niille, jotka eivät sitä muuten saisi
- Muu, mikä _____
- En osaa sanoa

9. Mikä on itselleni merkityksellistä ja tärkeää TOIMINNASSA MUKANA OLEMISESSA (Valitse yksi tai useampi vaihtoehto, jotka kuvaavat tilannettasi)

- Ilon tuottaminen toisille
- Hyödyksi oleminen
- Mukana oleminen saman kiinnostuksen (tähän harrastukseen) jakavien kanssa
- Saan lemmikilleni mielekästä tekemistä
- Onnistumisen kokemukset itselle
- Onnistumisen kokemukset lemmikille
- Mahdollisuus kerryttää kokemusta eläinavusteisesta työstä
- Mahdollisuus saada todistus osallistumisesta eläinavusteiseen vapaaehtoistyöhön
- Toiminta tuo hyvää mieltä kaikille osapuolille
- Tapaan samanhenkisiä ihmisiä
- Voin kokea hyviä hetkiä oman lemmikin kanssa
- Säännöllinen tekeminen
- Arjesta irtaantuminen
- Toiminta on hyvin organisoitua
- Harrastaminen on helppoa
- Harrastaminen on edullista
- Voin harrastaa kotoa käsin
- Olen mukana yhteisössä, johon haluan kuulua
- Olen saanut uusia kavereita
- Olen päässyt kokemaan uusia asioita
- Olen oppinut uusia asioita/taitoja
- Minulla on tunne, että olen tärkeä jollekulle
- Minun ei tarvitse sitoutua jokaviikkoiseen harrastamiseen, vaan voin olla mukana silloin kun se itselleni sopii
- Taitoni riittävät tähän harrastukseen
- Voimavarani riittävät tähän harrastukseen
- Minun ei tarvitse olla kontaktissa muiden kanssa fyysisesti, vaan kuvaruudun kautta
- Olen oppinut uusia asioita itsestäni
- Olen oppinut uusia asioita lemmikistäni

- Minulla ei ollut kulkumahdollisuutta harrastuksiin, jotka olisivat tapahtuneet jossain muussa paikassa
- Muu, mikä _____
- En osaa sanoa

10. Millaiset asiat saivat minut JÄÄMÄÄN MUKAAN HARRASTUKSEEN: (Valitse yksi tai useampi vaihtoehto, jotka kuvaavat tilannettasi)

- Nautin tästä harrastuksesta
- Lemmikkini nauttii tästä harrastuksesta
- Tämä on sopiva harrastus lemmikilleni
- Tämä on sopiva harrastus itselleni
- Haluan harrastaa jotain "erilaista", kuin perinteiset eläimiin liittyvät harrastukset
- Olen sitoutunut tähän harrastukseen
- Haluan pitää kiinni tutusta toiminnasta
- Haluan olla hyödyksi
- Etätoiminta on itselleni sopiva tapa toimia vapaaehtoisena
- En halua ihmiskontakteja livenä sairastumisriskin vuoksi
- En halua ihmiskontakteja livenä niiden kuormittavuuden vuoksi
- Haluan olla mukana kehittämässä toimintaa eteenpäin
- Haluan, että muutkin saavat iloa lemmikistäni
- Olen luvannut olla käytettävissä
- Kaipaen muiden seuraa
- Haluan harrastuksen yhdessä lemmikkini kanssa
- Haluan olla mukana samanhenkisten seurassa
- Olen löytänyt itselleni sopivan harrastuksen
- Koen onnistuvani etävapaaehtoisena ollessani
- Haluan antaa eläinten kanssa olemisen mahdollisuuden niille, jotka eivät sitä muuten saisi
- Muu, mikä _____
- En osaa sanoa

11. Koetko, että saat vapaaehtoistoiminnalle käyttämällesi ajalle riittävästi vastinetta (positiivisia asioita, joita kysyttiin edellä) (Valitse tilannettasi parhaiten kuvaava vaihtoehto)

- Kyllä
- En
- En osaa sanoa

12. Mikä on hyvää siinä, että harrastus on etätoimintaa? (Valitse yksi tai useampi vaihtoehto, jotka kuvaavat tilannettasi)

- Siirtymisiin ei kulu aikaa
- Valmistautuminen tapaamiseen tapahtuu tutussa paikassa
- Jännitän kasvokkain tapahtuvia kohtaamisia
- Minulla on esim. aistiyliherkkyksiä, ja muiden seurassa olo on kuormittavaa esim. tuoksujen vuoksi
- Minulla ei ole kulkumahdollisuuksia lähitapaamisiin
- Asun liian kaukana liveinä tapahtuvista harrastuksista
- Lemmikkini kuormittuisi liikaa ihmiskontakteista liveinä
- Lemmikkini ei sovellu muunlaisiin tapaamisiin esimerkiksi riehakkuuteensa, stressiherkkyytensä, luonteensa tms. syyn vuoksi
- Lemmikkiäni ei voi kuljettaa tai viedä livetapaamisiin esimerkiksi kokonsa tai lajinsa vuoksi
- Kulkeminen ei maksa mitään
- Harrastusvarusteet (välineistö, vaatetus jne.) eivät ole merkityksellisiä, eikä niihin kuulu rahaa
- Harrastus on turvallista
- Minulla on rajoitteita, joiden vuoksi muunlainen harrastaminen olisi mahdotonta
- Minulle on mieluista toimia tietokoneen välityksellä ja digitaalisilla alustoilla
- Tehokkuus ajankäytössä
- Jokin muu, mikä? _____
- En osaa sanoa

13. Millä tavalla osallisuus mielestäsi ilmenee Karva-Kavereiden etätoiminnassa? (Valitse yksi tai useampi vaihtoehto, jotka kuvaavat tilannettasi.)

- Yhteisten tekemisen kautta (Esim. live-tapaamiset muiden etävapaaehtoisten kanssa, vuosikokoukseen osallistumiset jne.)
- Toimiessa yhdessä toisten etävapaaehtoisten kanssa (Esim. etätapaamiset ja -kokoukset)
- Etävierailuilla asiakkaiden seurassa ollessa
- Osallistumalla toiminnan kehittämiseen
- Vastaamalla esim. koordinaattorin kyselyihin
- Tuomalla omia ideoitani esille
- Muuten, miten _____
- En osaa sanoa

14. Oletko saanut tukea etävapaaehtoistoimintaan: (Valitse yksi tai useampi vaihtoehto, jotka kuvaavat tilannettasi)

- En ole saanut tukea, vaikka olisin tarvinnut

- En ole saanut tukea, enkä ole tarvinnut sitä
- Olen saanut tukea silloin kun olen ollut yhteydessä yhteyshenkilöön. Millaista tukea olen saanut?
- Olen saanut tukea ilman että minun on tarvinnut sitä pyytää. Millaista tukea olen saanut?
- Olen saanut tukea silloin kun olen ollut yhteydessä muihin vapaaehtoisiiin. Millaista tukea olen saanut?
- Olen saanut tukea muilta vapaaehtoisilta, ilman että minun on tarvinnut sitä pyytää. Millaista tukea olen saanut?
- Muulla tavoin, miten _____
- En osaa sanoa

15. Mitä haluaisin kehittää toiminnassa (Valitse yksi tai useampi vaihtoehto, jotka kuvaavat tilannettasi)

- Toiminnan ohjeistus kirjallisena
- Toiminnan ohjeistus äänitteenä
- Toiminnan ohjeistus videon muodossa
- Enemmän vierailuaikoja arkisin, päiväaikaan
- Enemmän vierailuaikoja arkisin, ilta-aikoihin
- Enemmän vierailuja viikonloppuisin
- Enemmän vierailumahdollisuuksia
- Opastusta vierailukalenterin käyttämisessä
- Enemmän yhteisiä live- tapaamisia toisten vapaaehtoisten kanssa
- Vähemmän yhteisiä live- tapaamisia toisten vapaaehtoisten kanssa
- Enemmän yhteisiä Teams- tapaamisia toisten vapaaehtoisten kanssa
- Vähemmän yhteisiä Teams- tapaamisia toisten vapaaehtoisten kanssa
- Koordinaattoreiden kanssa tapaamisia useammin
- Koordinaattoreiden kanssa tapaamisia harvemmin
- Kulukorvaus tietokoneen käytöstä
- Asiantuntijaluentoja esim. lemmikin hyvinvoinnista vapaaehtoisille
- Koordinaattoreille ja toimintaa organisoiville tahoille suunnattuja asiantuntijaluentoja (esimerkiksi vapaaehtoisen jaksamisen tukemisesta)
- Etä-vapaaehtoistoimijoille suunnattuja asiantuntijaluentoja (esimerkiksi omasta hyvinvoinnista huolehtimisesta)
- Lisäkoulutusta vapaaehtoisille lemmikin kanssa toimimisesta
- Lisäkoulutusta vapaaehtoisille Teamsin käytöstä ja tietoteknisistä asioista
- Lisäkoulutusta vapaaehtoisille: Mistä aiheesta _____
- Lisäkoulutusta koordinaattoreille: Mistä aiheesta?: _____
- Tiedottamisen parantaminen: Millä tavoin?: _____
- Vapaaehtoistoimijoiden palkitseminen: Millä tavoin? _____
- Muu, mikä _____
- En osaa sanoa

16. Millaista toimintaa toivoisit Karva-Kavereiden etätoimintaan itsellesi? (Valitse yksi tai useampi vaihtoehto, jotka kuvaavat tilannettasi)

- En kaipaa lisää toimintaa nykyisen lisäksi
- Toivon etävierailujen testaamisen mahdollisuutta
- Toivon yhteisiä tapaamisia Teamsissa
- Toivon kasvokkaista kohtaamista Etä Karva-Kavereissa mukana olevien kanssa
- Muuta, mitä? _____
- En osaa sanoa

17. Terveisiä, toiveita, kehitysideoita... Sana on vapaa (Kysymyksen vastausta varten avoin tekstikenttä)

Liite 7. Taulukko 1. Haastattelututkimuksen analysointiesimerkki

	Pääluokka	Yläluokka	Alaluokka	Pelkistetyt	Alkuperäiset ilmaukset
Mukaan lähtemisen teemat	Harrastus mahdollistaa minkä tahansa lemmikin kanssa toimimisen	Lemmikin laji tai koko ei ole este Lemmikin luonne tai ominaisuudet eivät ole este	Vaativat lemmikit sopivat harrastukseen Pelkäävät lemmikit sopivat harrastukseen Erikoiset lajit sopivat harrastukseen	Lähivierailuihin sopeutumaton lemmikki Vieraita pelkäävä lemmikki Matkustuskyvytön lemmikki Eläin on lajiltaan sellainen, jota ei voi viedä vierailuille Lemmikin koko on este	Lemmikki on sellainen joka ei sovellu näihin lähivierailuihin Lemmikki pelkää vieraita ihmisiä Lemmikki ei pysty autossa matkustamaan Eläin on sellainen niin kuin esimerkiksi kotilo mitä ei voi viiä minnekään lähivierailulle Lemmikkiä ei voi kokonsa vuoksi kuljettaa mihinkään kohteeseen